

COLECTIA „OMUL NOU“

MOTA-MARIN
RASCUMPARAREA . . .

1952

Colecția "O m u l N o u"

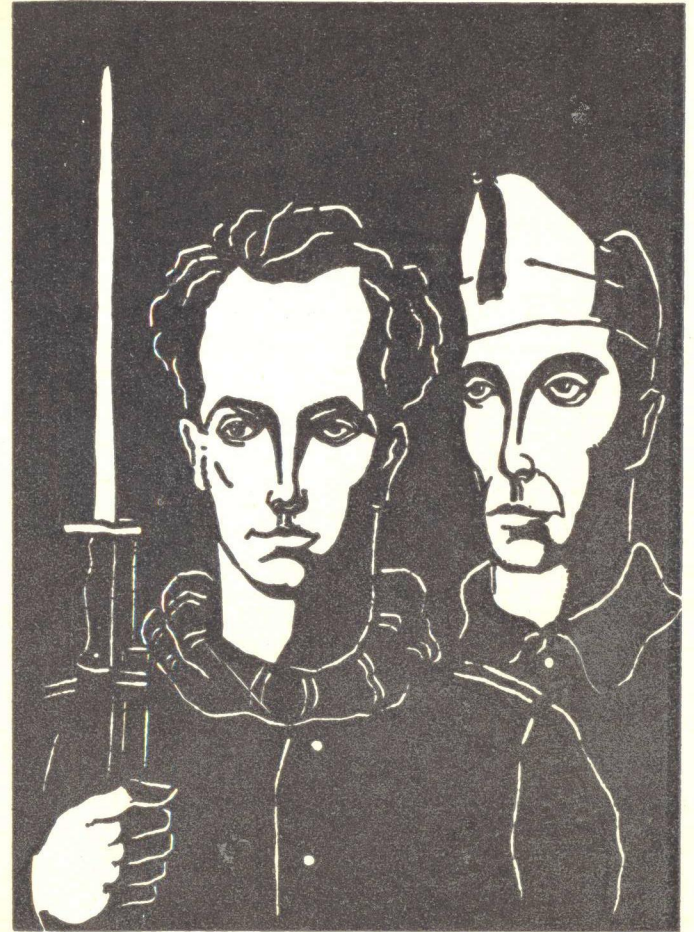
M O T A - M A R I N

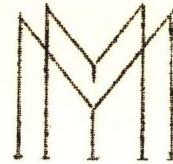
Răscumpărarea...

1952

Jurământul Legionarilor
MOTA și MARIN

JUR în fața lui Dumnezeu,
In fața jertfei voastre sfinte
pentru Hristos și Legiune,
Să rup din mine bucuriile pământesti,
Să mă smulg din dragostea omenească,
Si pentru învierea neamului meu,
In orice clipă,
Să stau gata de moarte
JUR.

R A S C U M P A R A R E A . . .

Victor Puiu Gârcineanu

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII.Nr.1-4

R A S C U M P A R A R E A

Insfârșit, neamului acesta de oameni umili, i s'a răscumpărat umilința.

Zarea s'a deschis deodată, străpunsă ca de-o suliță de soare. Orbecăiam și iată-ne în lumină. Eram apăsați și iată-ne liberi. Inchirciți mai eram și în nimicnicie și iată-ne în slavă.

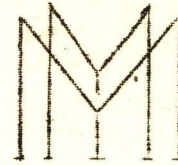
Slava, slava românească, lumina aceea nepământeană, pe care fervoarea viziunii noastre legionare o proiecta doar departe, în viitor, care revărsată asupra neamului acesta obidit, din incandescența celor mai sfinte și mai îndârjite ale noastre dorințe - iat-o, deodată, fărâmiând porțile întunericului, coborînd peste sufletul neamului românesc, ca o aur-reolă.

Incordarea de viață la care s'au ridicat ei - dacă ne depășește pe noi, vorba noastră, gândul nostru și depășește toată istoria românească - apoi depășește prin acelaș salt tot sufletul de azi al lumii.

Insfârșit, neamului acesta de oameni umili, i s'a răscumpărat umilința. De acum nu ne mai simțim legați de picioare, apăsați de moștenirea mediocrității noastre. De acum suntem liberi și totul e de-

la început. Mediocritatea și păcatele de 1000 de ani ale istoriei noastre au fost răscumpărate. Și e ca și cum n'ar fi fost niciodată. Ceva biblic, ca o venire de Messia, s'a întâmplat cu neamul nostru. De acum toate sunt dela început: curate, nesfârșite. De acum ne sunt iar deschise zărilor. De acum înaintea putem face multe, putem face totul.

De acum, prin Moța și Marin, începe marele început...

I O N M O T A

Schiță biografică

A. Vântu

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
 Număr festiv
 Ianuarie-Februarie 1937
 Anul XII.Nr.1-4

+ ION I. MOTA
-Schiță biografică-

I.I.Moța s'a născut la 5 Iulie 1902 la Orăștie; micul oraș românesc din Hunedoara, așezat la o mică depărtare de Sarmisegetuza și Grădiștea, cele două cetăți cari amintesc, una eroismul dac, cealaltă măreția romană și care a devenit atât de cunoscut prin lupta tineretului activist ardelean în timpul Ungurilor și prin foile populare: "Libertatea", "Foaia Interesată" și "Foaia Plugarului".

Ion Moța este fiul Protopopului I.Moța, conducătorul acestor foi și unul dintre fruntașii românilor ardeleni în lupta lor de desrobire națională; iar mama sa Maria, născută Damian, este fiica preotului Nicolae Damian din Balșe-Hunedoara. Bunicul lui I.I.Moța după tată era preot în satul Nojac, tot din județul Hunedoara. El se numia tot Ion și a fost un pasionat cititor de slovă românească și luptător aprig pentru drepturile poporului său împilat. Bunica sa, născută Bogdan, se trăgea tot dintr'o familie de vechi luptători.

Această descendență este cea mai firească justificare a temperamentului și a mediului în care s'a născut și a crescut Ionel Moța. Adăugați la aceasta faptul că el vede lumina zilei cam în același timp cu apariția gazetei "Libertatea" care a început lupta pe care partida activistă a tineretului ardelean dela începutul secolului trecut în frunte cu celălalt orăștean Aurel Vlad, a dat-o pentru afirmarea drepturilor românești în Ardealul încălcat

"Pentru a înțelege personalitatea lui I.I.Moța, formația sufletească, partea de contribuție a eredi-

tății și influența mediului natal, trebuie să cunoaștem o pagină din istoria Ardealului de odinioară.

"Eliminată sistematic din burguri, inteligența românească din Transilvania s'a înclinat asupra poporului, a trăit în micile orașele de provincie, păstrând legătura sufletească cu masele țărănești, și toată osteneala sa, s'a concentrat într'o mare misiune culturală. Elementul de propagandă și de răspândire a ideilor în secolul XIX, -ziarul,- a înflorit într'o frumusețe cu totul particulară, și specifică în Ardeal. Ziarul ardelean era monitorul naționalismului; conducătorii lui erau întotdeauna intelectuali, animatori, și luptători pe baricade.

"Ziaristica ardelenască n'a cunoscut ceeace se chiamă zănie de partid, și a fost ferită de profesionalismul fără suflet al ziarului modern. Ziarul ardelean era o foaie de cultura și educație sufletească, o armă de luptă a naționalismului și un bastiment de rezistență al inteligenței. Ziaristul se adresa poporului, Românilor și de aceea, pe lângă faptul că și-a păstrat un caracter pronunțat românesc, a fost ferit de infiltrația mercenarilor și a scribilor din orașele înstrăinate.

"Gh. Barițiu cu "Gazeta Transilvaniei", Aurel Mureșanu cu "Carpații", Părintele Ion Moța cu "Foaia Interesată" și "Libertatea", au dat această rânduială presei ardelenesti".*)

După absolvirea școlii primare în orașul natal I.I. Moța a urmat primele clase liceale la liceul unguresc "Föggimnazium", având coleg pe Corneliu Gorgescu, camaradul său de luptă de mai târziu.

După declararea războiului mondial în 1915, tatăl său urmând politica instinctului național de atunci, trece Carpații în țara mamă, unde alături de celălalt mare preot, Vasile Lucaci, va duce lupta pentru intrarea României în războiul de desrobire.

Cu mari greutate, trece și Ionel împreună cu

*) Nicolae Roșu, Un ziarist de luptă: Ion Moța, Convorbiri Literare, LXIX.-8-10. Aug.-Oct. 1906

mama și surorile sale în țară unde își urmează cursurile secundare la "Liceul Lazăr", întrerupte doar de cumplitul refugiu care îl duce la Iași. Aici, într'o colonie de școlari alături de prietenul său Inginerul Stoicoiu au fost la munca câmpului în comunele Holboca și Cristești din jud. Iași, muncind pentru ostașii cari luptau pe front pentru apărarea țării.

Un episod de atunci vădește întreaga abnegație și simțul de sacrificiu al lui Ionel Moța, de mai târziu.

De groaza invaziei germane asupra Moldovei, toți școlarii și cu supraveghetorii acelei colonii, plecase. Într'o Sâmbătă seara târzie, prietenul său Stoicoiu, întorcându-se de la Iași, în colonie, îl găsește singur. Uimit îl întreabă cum de mai stă acolo?

"Nu vezi, că au plecat toți și că cei din jur -era un lagăr de prizonieri- ar putea să fure tot și să risipească întreaga noastră muncă, fu răspunsul sfiosului și frumosului copil blond.

În timpul acesta el a suferit toate greutățile și durerile refugiului, fiind departe și de părintele său, pe care statul maghiar îl condamnase la moarte și acum făcea un drum destul de primejdios prin Siberia trimis de statul român în propagandă. După încheierea păcii I.I. Moța își continuă studiile și își ia bacalaureatul la liceul "Sf. Sava" din București, dând dovadă de multă inteligență, seriozitate și putere de muncă. Mediul înconjurător, profesorii și colegii lui au dezvoltat și mai mult puternicul lui simț național și dragostea față de România în tregită, fiind unul dintre reprezentanții cei mai străluciți al tinerei generații ardelenesti care se înfrătea pentru totdeauna cu frații din Regat. Pentru I.I. Moța cuvântul "regățean" nu a existat niciodată.

"În zilele acelea de amărăciune -spune Ionel Moța într'un articol- am vrea ca un lucru să fie știut: sunt încă ardeleni (mai mulți decât îi afișează reclama zilei) cari se ridică pieptiș împo-

triva acestor schimonosiri care uzurpă dreptul de a reprezenta sufletul ardelenesc. Si declarăm cu hotărâre: acesta nu e sufletul nostru!!! Ceeace, venind în numele Ardealului, amărăște de ani de zile pe românul patriot, falsifică adevărul istoric și caută să desmoștenească tradiția patriotică, ideea națională cât-decât stăpână până acum în politica și viața micii Români, -aceasta, e ceva străin de sufletul ardelenesc adevărat".*)

În toamna lui 1920, Ionel Moța pleacă la Paris înscriindu-se cu o bursă de stat la Sorbona, unde urmează Dreptul și Științele Politice. Deși și-a luat cu succes toate examenele, bursa fiindu-i suprimată, e nevoit să-și întrerupă studiile în străinătate și în toamna anului 1921 se înscrie la Facultatea de Drept din Cluj.

Tânăr, ager, cumpătat, și purtătorul unui nume de mare autoritate în Ardeal, Ionel Moța s'a impus de la început în masa studențească desemnându-se ca un conducător. În toamna anului 1922 el face cunoștință la Cluj cu Corneliu Codreanu, Căpitanul lui de mai târziu, care se reîntorsese din Germania în urma izbucnirii mișcărilor studențești. Iată cum descrie I.I. Moța, în articolul "Spasmul și concluzia lui" apărut în volumul comemorativ publicat de Centrul Studențesc "Petru Maior" din Cluj, cu prilejul împlinirii a 10 ani de activitate în România întregită (1928), -atmosfera de atunci, în care se oglindesc sentimentele și ideile de cari era pătruns în toamna lui 1922: "Ești greșit, iubite coleg mai tânăr, dacă îți închipui, despre cei din generația noastră, că am fi niște fapte excepționale a căror imagine, necunoscută, trebuie să ți-o alcătuești în minte. Noi, în raport cu românitatea, n'am fost ciudate excepții, ci nimic altceva decât exemplarul, acum ceva mai în vârstă, al aceluiași "românaș" cu fața limpede și ochii curați, pe care îl întâlnești pretutindeni. Iar în privința feței

*) I.I. Moța, Cranii de Lemn, pag. 96.

sufletești, la fel cu tipul rasei noastre; Bună inimă, miloși, cu o construcție spirituală (idealismă) și cu universală inteligență românească.

În consecință:

1. Nu am avut ură pentru nimeni.
2. Nu ne-au făcut plăcere violențele contra celor slabi și ne apărați.
3. Avem un dram de conștiință și de cenzurare a faptelor.
4. Nu ne erau necunoscute și neasimilate în suflet (dacă mai era nevoie, față de calitățile înăscute ale românului) sau neînțelese, curentele de idei "nobile și umane" predicate la toate răspântiile de ziare și literatură (cunoaștem chiar și deviza "libertate, egalitate, fraternitate").
5. Nu eram deloc dușmanii instrucțiunii universitare, ai cărții și muncii, ai bibliotecii și laboratoarelor, nu eram nici codoși la examene și iubeam nobila liniște a studiului.

Și totuși...

Toamna anului 1922 a fost desigur cea mai morâtă toamnă din câte s'au abătut vreodată asupra Clujului. Toate neliniștile, apăsările și amărăciunile din lume se strânseseră parcă pe Feleac, pe Sόμεș și, năpădind văzduhul, s'au lăsat ucigătoare asupra orașului plin de studenții reveniți din vacanță. Mizeria, umezeala, criza de locuințe, căminuri supra ocupate, pentru Români. Huzureală veselă, lipsă de grije, pentru străinii deveniți sfidători. Prin colțuri de stradă se auzea că în anul acela, la medicină, în anul I, jidani sunt de patru ori mai numeroși decât Români. Iar ai noștri, oricât de puțin erau, nu-și găseau locul și tihna. Și, pe lângă toate, Feleacul nu mai conținea să copleșească cu atmosfera aceea de plumb care ne înneca... Nici un luminiș pe cer, nici o mângăere, o explicație măcar, sau o înțelegere pentru sufletele noastre. Dela nimeni. Să nu fi îndrăznit să spui cuiva (cuiva mare) în fața ochilor neliniștile tale, numărătorile pe-remtorii, argumentele, pornind dela criteriul națio-

nal, căci deveneai băiețuș ridicol care nu făceai decât să dovedești că încă n'ai trecut prin Universitate (deși unii erau de vreo 3-4 ani în ea) unde să fi putut învăța, odată pentru totdeauna, înțelepciunea ca: "naționalitatea e chestiune de voință socială, voința care, prin reprezentanții societății, s'au declarat în sensul naționalizării O-vreilor, deci nu există azi o chestiune națională" așa cum o înțelegem noi din numărătorile, umilințele și mizeriile noastre.

Si, ca și cum n'am fi avut destul cu noroaietele, frigul, lipsa de adăpost și tot restul mizeriilor materiale și mai ales a mizeriilor morale și a neliniștilor din sufletele noastre curate de români, veni într-o zi să ne gătuiască vestea sinuciderii unei studente, evident româncă, olteancă adusă de dragostea pentru Ardeal la Universitatea din Cluj: Iubite student regionalist (dacă mai există) să mă crezi că era adusă de dragostea pentru Ardeal și de nimic altceva. Bursă n'avea, nici loc în cămin, nici rude. Că doar a lăsat slovă scrisă că își curmă viața ne mai putând îndura mizeria. Când am urcat Feleacul cu convoiul mortuar (era întreaga Universitate la înmormântare), deasupra capetelor noastre triumfau, în aceeași blestemată atmosferă, toate duhurile de spaimă ale coșmarurilor. Ne biruiseră din nou și mai crud.

N'au mai trecut decât puține zile și, după noui și zadarnice plângeri ironizate, fiorul primei vești ne sguduie pe toți: medicinistii au rupt lanțul gătuitor, au isgonit pe studenții jidani din sala de disecție".

În acest timp îl găsim pe I.I. Moța delegat al studențimei clujene în Centrul Studențesc "Petru Maior". La 23 Decembrie 1922 I.I. Moța a făcut să apară la Cluj împreună cu Iustin Ilieșu, autorul "Imnul Studențesc", ziarul "Dacia Nouă", în care publica, în primul articol "Cauza noastră e justă în ordinea morală și servește progresul social", în care justifică mișcarea studențească și încheie

spunând: "Numerus clausus" al nostru e moral și tot odată servește progresul societății românești. Cauza noastră e așa dar dreaptă și sfântă. Sfinte ne vor fi și sacrificiile. Lupta trebuie să o ducem înainte cu perseverența apostolatului și cu vitejia sufletelor alese care știu că nu este nimic mai nobil decât de a te uita pe tine și a te jertfi pentru aproapele năpăstuit".

"Așa a făcut Christos"!

Iar în numărul următor găsim un alt articol: "Necesitatea naționalismului radical" prin care arată moralitatea luptei conforme cu dogma creștină.

Dacia Nouă a fost "după fericita expresie a D-lui Nicolae Roșu: "Prima alarmă ziaristică a mișcării naționaliste care începea, sau mai bine zis se continua cu o nouă generație.

Articolele publicate acolo punctează primele etape ale unei bătălii care avea să se transforme într-o mișcare politică. În vremea aceea I.I. Moța, alături de marele lui prieten Corneliu Zelea Codreanu, făcea legătura sufletească a unei generații, restabilea unitatea de mișcare a noului naționalism, și prin scrisul său, se alipea unei discipline intelectuale care avea să justifice o serie de realizări practice"*)).

În primăvara anului 1923, în urma demisiunii fostului președinte al Centrului Studențesc "Petru Maior", Alexa care susținea teza intrării la cursuri a studențimii, I.I. Moța a fost ales președinte, deși tradiția era să fie aleși numai dintre studenții ultimilor ani. El devenise exponentul curentului grupului format de Corneliu Codreanu în toamna anului 1922, la Cluj, și care susținea că studențimea luptă pentru onoare și că "lupta va trebui dusă până la limita cea de pe urmă a rezistenței"*)!

În calitate de președinte al studențimii clujene, Ionel Moța se opune cu toată dârzenia încercării

*) Nicolae Roșu, idem, pag. 378.

*) Corneliu Z. Codreanu, - Pentru Legionari - 147.

lor guvernului de a determina pe studenți să intre la cursuri, pentru care fapt este eliminat din toate Universitățile țării, fără a mai fi reprimat vr'odată.

"Fiul celui care a suferit temnița Seghedinului și condamnarea la moarte din partea ungarilor, pentru atitudinea lui românească - nu se putea cultiva la căldura culturii românești, pentru că striga primejdia care ne amenința și mai grozav din partea altui dușman: Jidanii!*"*).....

În anul 1923, sub impulsul curentului naționalist a înființat, împreună cu profesorii I.C.Cătuneanu, Giordea, Iuliu Hațegan, avocat Em.Vasiliu Cluj, "Acțiunea Românească", o organizație de luptă naționalistă-politică care a fuzionat mai târziu cu "L.A.N.C."

În același an a tradus din limba franceză "Protocoalele Înțelepților Sionului" care sunt comentate de d-nii Prof.I.C.Cătuneanu și av. Em.Vasiliu Cluj. Volumul a fost tipărit în editura ziarului "Libertatea", Orăștie, 1923. Această valoroasă lucrare poartă următoarea dedicație: Autorii acestei ediții românești a Protocoalelor, închină cu recunoștință lucrarea lor Studențimii române, care prin mișcarea-i generoasă din anii 1922-1923, ne-a trezit la realitate din "slăbiciunea, neprevăderea și venalitatea noastră**"), și a știut să transmită tuturor straturilor poporului român focul sacru al luptei fără preget împotriva jidanilor cotropitori".

În calitate de președinte al Centrului Studențesc "Petru Maior" ia parte la congresul conducătorilor mișcării studențești care a avut loc la 22-25 August 1923, la Iași, la Mănăstirea "Cetățuia" și părăsirea din Dealul Galatei, când s'a proclamat ziua de 10 Decembrie ca sărbătoare națională a studențimii române. Cu acest prilej I.I.Moța a fost a-

*) I.Banea "Glasul Strămoșesc" anul IV Nr.1.

***) Costache Negri, citat de N.Iorga în "Istoria Evreilor în țările noastre" din 1931, pag.39.

les alături de Corneliu Z.Codreanu, Tudose Popescu, Ilie Gârneață, și Dr.Simionescu, ca să dea directive de acțiune întregii mișcări studențești. Vorbind de acest congres Căpitanul spune: "Mă bucuram de toate hotărârile acestui congres care era în spiritul vederilor noastre, dar mai ales pentru că în grupul nostru câștigasem un om: pe I.I.Moța, Președintele Centrului Studențesc "Petru Maior" Cluj**).

Astfel, zi de zi, în vâlvătaia uneia dintre cele mai cumplite lupte pe care le-a dus tineretul unei țări, s'a cimentat legătura sufletească între Ionel Moța și camaradul și Căpitanul lui, alături de care de acum înainte va trăi și va trece prin toate încercările, va îndura toate suferințele și va urca toate piscurile luptei naționale.

În toamna anului 1923, situația mișcării studențești devenind din ce în ce mai critică din cauza neînțelegerii guvernanților de a satisface justele doleanțe ale studențimii luptătoare, I. I. Moța se duce la Corneliu Z. Codreanu, pe Rarău și începe să-i împărtășească frământările lui sufletești: "Studenții nu mai pot rezista în toamnă și decât o capitulare rușinoasă, a noastră a tuturor, după un an de luptă, mai bine să-i îndemnăm să intre la cursuri iar noi, care i-am condus, să terminăm frumos mișcarea sacrificându-ne, dar făcând să cadă alături de noi toți acei pe cari îi vom găsi mai vinovați de trădarea intereselor românești. Să ne procurăm revolvere și tragem în ei, dând un exemplu groznic care să rămână dealungul istoriei noastre românești. Ce se va alege după aceasta de noi, vom muri sau vom rămâne toată viața în închisoare nu mai interesează**).

A urmat apoi complotul studențesc în care Moța s'a retras cu cei mai încăpăținați dintre conducătorii studențimii: Corneliu Z. Codreanu, Tudose Popescu, Ilie Gârneață, Radu Mironovici, C.Georgescu, Teodor Bândoc și alții.

*) Corneliu Z.Codreanu, Pentru Legionari 163.

***) Corneliu Z.Codreanu, Pentru Legionari, 163.

n Acest "complot" nu constituia în mintea lui I.I. Moța și a camarazilor lui decât suprema încercare de sacrificare a lor și pedepsirea celor vinovați pentru salvarea onoarei, singurul lucru care le mai rămăsese. Dar în urma trădării, lui Vernichescu, agent secret al siguranței cu Nr. 696, consfătuirea lor în care se hotărâse executarea complotului, a fost surprinsă de poliție în Str. 13 Septembrie, acasă la N.A. Dragoș.

De atunci, din seara aceea a început pentru I. I. Moța și camarazii lui o serie de lungi și grele zile și nopți la Văcărești.

Complotul și curajul lor de a-și asuma întreaga răspundere a faptei, de a înfiera atitudinea neromânească a guvernului cu tot riscul celor 10 ani de temniță ce-i amenința a căzut ca o bombă în masele mari ale poporului românesc. Ideia lor s'a impus. Românii le-au luat apărarea punându-i sub scutul lor.

Vorbind de procesul care a urmat D-I Goga Oct. spune: "Ce e mai interesant, însă, băieții dela Văcărești erau într'o strânsă legătură de credință cu zeci de mii de colegi de-ai lor, care la toate Universitățile înfățișează întreaga noastră pătură intelectuală de mâine, cu puternice ramificații sufletești pe suprafața țării. Aceste zeci de mii și-au manifestat sgomotos solidaritatea lor cu inculpații, pe care îi socoteau expresia unei simțiri unanime. Adăugând la avalanșa considerabilă, faptul că o întreagă pleiadă de fruntași ai legilor s'au grăbit să ia apărarea celor de pe banca acuzaților Procesul s'a judecat într'o radiațiune caldă de simpatie a celor prezenți, pledoariile au mișcat asistența până la lacrimi, iar jurații în unanimitate au adus verdict de achitare. Când s'a aflat sentința, dela un capăt al țării la altul, o vie mulțumire a înseninat frunțile și în multe părți s'au produs manifestații de aprobare.

Adevărul e deci că nu ne găsim în fața unui fenomen izolat de înfierbântare a câtorva singura-

tici, ci în plin curent de mulțime, care angajează conștiința publică*).

Deși în momentul când a plecat la București el își depusese mandatul, în urma arestării sale, la Cluj, s'a ales un nou comitet cu un vice-președinte, lăsându-l pe Ionel Moța, fostul președinte, la locul său de cinste, reelegându-l președinte din închisoare.

Noul comitet a trimis Regelui Ferdinand, cu o cazia arestărilor în chestia complotului, o lungă telegramă cu următorul sfârșit: "Studentimea va urma lupta începută și e gata, pentru ideile ei, să-și jertfească și viața".

În ziua de 13 Octombrie 1923 venerabilul său părinte, Ion Moța, venind să-și vadă fiul său dus la pușcărie de Români, pentru o cauză românească, a avut cu fiul său, în fața judeului de instrucție Radovanu, următoarea convorbire:

"Doresc să știi tată, că comunicatul guvernului după care s'ar fi descoperit la noi un complot împotriva vieții mai multor miniștri, nu e deloc adevărat! Noi n'am mărturisit niciodată așa ceva! Căci nu contra guvernului era îndreptată pornirea noastră. Si mă mir că guvernul care cunoaște mărturisirile noastre, nu desminte acel comunicat! Il vom desminti noi când vom avea putință.

Pornirea noastră era îndreptată împotriva dușmanilor cauzei noastre studentești cari sunt în acelaș timp și dușmanii țării și ai neamului nostru!

"Dar domnule Moța, a întrerupt judecătorul Radovanu, -tatăl d-tale a fost închis de repetate ori în temniță de unguri pentru lupta sa națională, totuși dânsul n'a pus mâna pe revolver întru apărarea dreptății sale!

"A trăit între alte împrejurări, în alte vremuri, cu alte vederi, - a răspuns Moța fiul, A pune mâna pe armă, de ce adică ar fi îndată așa de osân-

*) Oct. Goga "Mustul care fierbe" pag. 74.

dit? Dacă, domnule judecător, azi dă năvală la hotar o armată de dușmani din afară, mă mânați să-i împușc. Și cu cât i-oi împușca mai bine, îmi veți acoperi mai tare pieptul cu decorații. Iar acum mă gândesc numai să ridic mâna împotriva dușmanului din lăuntru, și mă aruncați în temniță!

-Acela e rășboi după lege, acesta nu, răspunde judele.

-Prejudiciu d-le judecător, e numai prejudiciu! dușmanul din afară ce-mi face? Are să-mi răpească bunul meu din țara mea! Dușmanul din lăuntru face acelaș lucru, doar că stând liniștit în scaune moi, aci între noi, și chiar scutit de noi, ne răpește zi de zi bunul și dreptul nostru în casa lui! Și împotriva lui de-mi ridic brațul, îndată e o crimă!*)

Pe ce au jurat ei când au plecat în această luptă de salvare a onoarei unei generații!

Pe obuzele din tranșeele dela Mărășești și pe iarba crescută din sângele eroilor în acele șanțuri.

Iată cum relatează părintele său, protopopul Ion Moța, acest fapt:

"Intr'o zi ne-am trezit cu el venind din Moldova (după congresul lor dela Iași) și având geamantanul său mic de mână, plin de fiare ruginite. Ne-a dus și ni le-a arătat cu evaluie: Uite mamă, asta-i obuz din tranșeele dela Mărășești, asta-i o jumătate de cască pe care a purtat-o oarecare erou și ceva șrapnelă dușmană i-a crăpat-o în două cu cap cu tot; asta e grenată de mână descărcată, iar asta, uite, mamă, e iarba crescută acolo în tranșee, hrănită cu sânge de eroi! Mi-am luat-o ca "talisman" și o port la mine ca să mă păzească de rău!.. Si-i străluceau ochii vorbind de acele relicve culese din locuri sfințite de eroii neamului".

Pe aceste lucruri se vede că își făcuseră și jurământul lor, pe relicve dela Mărășești și pe

*) Cuvântul Studentesc, din 30 Oct. 1923.

iarba crescut din sânge de eroi...

Si le-a închis iară, ca lucruri sfinte, în geamantan.

În zilele din urmă apoi, și-a cercetat pe toți verișorii și rudele tinere, petrecând ceasuri întregi cu ei, jucându-se cu ei, povestind, și ne mai lăsându-i de lângă sine, oprindu-i și la masă, iar seara îi făcea să se culce pe rând cu el în odaia lui, - pe toți îi îmbrățișa atât de deosebit cu sufletul său, - fără însă a trăda prin un singur cuvânt ori prin o lacrimă, că acestea sunt un "adio", în ajunul plecării sale, neștiind de-i va mai revedea ori nu...*)

E ceace I. I. Moța caracterizează mai târziu în aceste lapidare cuvinte: duhul marilor rupturi din lumea veche înfrățită cu străinul dușman... pornirea eroică, în spirit de totală jertfă personală**), și ceace constituie fără îndoială spiritul conducător al mișcării naționaliste legionare.

La 29 Martie 1924 trebuia să se judece procesul.

În ajun însă, la 28 Martie 1924, Ionel Moța, care era tot timpul foarte abătut pentru că avea credința că dacă nu rezolvă problema trădării, sacrificiul lor și lupta cărora se închinase va fi compromisă, chiamă la el pe fostul lor camarad, Vernichescu, și din proprie inițiativă trage mai multe focuri de revolver, chiar, în cancelaria închisorii, asupra trădătorului.

Pedoapsa trădătorului în țara în care acești oameni rămăseseră nepedepsiți a răsunat pretutindeni. Poporul a îmbrățișat din nou fapta președintelui Centrului Studentesc din Cluj, care făcea încă odată dovada că pe lângă un element de vastă cultură era și o mare forță morală.

A doua zi la proces, deși situația lor se înăsprise, totuși într'un elan de mare entuziasm au

*) Pr. Ion Moța, "Libertatea", 18 Oct. 1923.

**) Crania de Lemn, pag. 151.

fost achitați.

Cu toții au fost eliberați afară de Moța care a rămas, însă, încă șase luni întovărășit numai de studentul Leonida Vlad, care i-a adus revolverul într-o cutie de bonboane.

La interogatoriu Ionel Moța declară că "a săvârșit fapta conștient, căci Vernichescu făcea în-doita operație de laș trădător și de membru activ în viața studentescă".

"Gestul n'a venit dintr'o revoltă spontană a unei clipe, spune el Oct.Goga, ci s'a urzit cu încetul, zi de zi, noapte de noapte, după dovezile palpabile ale prieteniei batjocărite. Studentul Moța a trecut printr'un lung calvar moral... Rob al ideii, el își pierduse libertatea, fără să murmure, până în ceasul când l-a isbit în obraz trădarea.

"Un lucru e cert, studentul dela Văcărești deschide o porțiță spre psihologia Ardealului nostru, în care, ca într'un cazan bătrân și ruginit, clocoțesc patimi adânci. Treceți prin satele noastre, cântăriți puțin ce o după privirea îngândurată a țărănilor care adăposteasc mistere de demult! Duceți-vă la Orăștie, citiți gazetele populare ale Părintelui Moța de 20 ani încoace, ori stați de vorbă 2 minute cu preoteasa, acolo la ea acasă. Veți înțelege degrabă, că o lume aspră, tare în credința ei, cu accente de energie nebănuită și cu note de austeritate patriarhală, e pe cale să-și strige evanghelia ei... Ei au escaladat veacurile cu instinctele lor, cu care nu se poate face niciun târg. Ei reprezintă religia națională fanatică și intransigentă, cea mai de seamă temelie a vieții noastre de stat".*)

Procesul lor, care constituie unul din marile momente ale mișcării naționale, s'a judecat în ziua de 26 Septembrie 1924, la Curtea cu Juri din București, în cadrul aceluias elan al întregii conștiințe românești care vedea în "gestul lui I.I.Moța

*) Oct.Goga, "Mustul care fierbe", pag.64.

un început de acțiune în contra trădătorilor și o dovadă de sănătate morală. Gestul lui apărea ca o lumină în mijlocul vieții românești, în care veac de veac, luptătorii pentru neam au fost doborâți prin trădare".*)

În fruntea acelei pleiade de fruntași ai legilor cari s'au grăbit să ia apărarea lui I.I.Moța a apărut însuși prof.N.C.Paulescu, a cărui înfățișare de savant cu chip de sfânt a făcut o mare impresiune și care spus într'u apărarea faptei lui Ionel Moța aceste cuvinte rămase deatunci ca un catehism pentru generația luptătoare:

"Procesul de astăzi e, în realitate, procesul trădării, care e cea mai infamă dintre crime, căci ea adaugă amăgirea vicleană, și fățarnică, la cruzimea nologuirii. Ea întrunește sărutul lui Iuda, cu răstignirea lui Hristos.

"În timp de pace, legistlațiile creștine nu au nici un paragraf penal destinat trădării, Si astfel, dintr'un lapsus juridic regretabil, groaznica fărădelege, ce inspiră atâta scârbă, rămâne nepedepsită.

"Cu toate acestea, nu încape îndoială asupra felului pedepsei ce se cuvine trădătorului, -deoarece Dumnezeu a făcut ca Iuda să se pedepsească el însuși, prin strangulare.

"Dar, în timp de război, trădarea de Nație se pedepsește, totdeauna, cu moartea.

"Ori, studenții noștri, și cu dânșii toată tinerimea, floarea României de mâine, se află în stare de război cu o liftă de curând pripășită, ce vrea să ne sugrume și să ne stăpânească țara.

"Fiind deci în stare de război, ei au săvârșit un act de dreptate morală, încercând să pedepsească pe un vânzător al fraților săi, cari se sacrificau unei cauze sfinte.

Poporul românesc, -ce le e adânc recunoscător pentru jertfa lor altruistă, așteaptă, cu nerăbdare,

*) Corneliu Z.Codreanu, Pentru Legionari pag.213

dela d-voastră, achitarea".

În zorii zilei de 27 Septembrie, justiția populară a adus un verdict de achitare care a fost primit în întreaga țară cu mare entuziasm, constituind încă un imbold în marea luptă ce era să se continue.

După achitare, I.I. Moța părăsește închisoarea, după un an fără 13 zile. El se duce să-și vadă părinții iar în drum se oprește la Cluj unde este primit cu multă însuflețire de profesori, studenți și întreaga lume românească.

Ca această ocazie Ion I. Moța își ia rămas bun dela camarazii săi clujeni care pentru meritele sale excepționale și ținuta sa eroică îl proclamă președinte de onoare al Centrului Studențesc "Petru Maior".

Dar înainte de a pleca din închisoare, Ion Moța, cu Corneliu Zelea Codreanu, Ilie Gârneață, Corneliu Georgescu, Tudose Popescu și Radu Mironovici, grupul numit de atunci al Văcăreștenilor, s'au legat să rămână uniți până la sfârșitul vieții, luptând pentru cauza lor, sub protecția îngerului care îi încălzise în închisoare și le dăduse în fiecare zi tărie: Sf. Arhanghel Mihail. Astfel s'a format Legiunea Arhanghelul Mihail. Centrul acțiunii era fixat la Iași și ei se legaseră prin jurământ de a se întâlni cu toții în vechea metropolă moldovenească, așa că imediat după ce și-a văzut părinții Ion I. Moța s'a stabilit la Iași conform legământului.

Deși eliminat din toate Universitățile d-l prof. A.C. Cuza, fiind decan, îl înscrie ca student al Facultății de Drept din Iași.

Dar numai după o lună de libertate, I. I. Moța este din nou arestat cu ceilalți "complotiști", la 24 Octombrie 1924, în urma pedepsirii călăului mișcării naționaliste și a studențimei, prefectul de poliție de tristă amintire C. Manciuc și încarcerat la Galați, unde stă până la Sărbătorile Crăciunului, dar după 11 zile de greva setei și a foamei, au fost eliberați, cu excepția lui Corneliu Zelea Co-

dreanu.

În același timp Moța redactează din închisoarea Galați un memoriu către Regele Ferdinand care a fost înșusit, apoi, de către întreaga studențime.

"Căci mișcarea Națională a studențimei confundându-se cu interesele de viață ale națiunii noastre, politica de înăbușire a mișcării noastre însemnează: "Lupta guvernului cu Nația", la ale cărei interese a fost chemat să vegheze. Așa dar: în loc de a vindeca boala Nației, guvernul a crezut de bine, pentru potolirea lucrurilor, să-și măsoare puterile cu Nația însăși, crezând că o poate învinge și că, învingând-o, ar ajunge la vr'un rezultat bun. Această luptă trebuie să înceteze, și nu poate înceta decât acordând nației libertatea nestânjenită de a-și apăra interesele, pe căile legale ce-i stau înainte. Căci dacă lupta aceasta va continua, cum a început, și se duce de doi ani de zile, nația fiind silită a se apăra împotriva loviturilor guvernului ei sunt de neînălțurat desnodămintele cele mai dureroase, determinate de invincibile legi naturale. Căci legea conservării ființei nației pretinde neapărat ca nația să iasă biruitoare din luptele ei cu cei cari îi compromit existența, orice jertfă ar cere această victorie, și peste orice desnodăminte dureroase ar trebui să se treacă**).

După eliberare I.I. Moța ia conducerea taberii de muncă dela "Căminul Cultural Creștin" pe care Corneliu Zelea Codreanu îl începuse după eliberarea dela Văcărești.

La 20 Mai apare alături de Corneliu Zelea Codreanu și ceilalți "Văcăreșteni" în procesul dela T. Severin, unde sunt achitați înscriind una din paginile cele mai glorioase din lupta tineretului naționalist.

În Septembrie, însă, Moța este din nou arestat în baza "Legii Mârzescu" pentru o manifestație de solidarizare cu Căpitanul în cazul Manciuc. După o lună

*). I.I. Moța, Cranii de Lemn, pag. 49.

nă de prevenție este condamnat la o lună, pedeapsă care o ispășește în închisoarea Galata, fiind prin condamnare pe baza acestei legi țariste, de tristă amintire, precursora actualei legi pentru apărarea Statului și care mâine va constitui cea mai elocventă mărturie a monstruozițiilor juridice și a obstacolelor puse în calea naționalismului ce irupea vulcanic.

În toamna aceluiaș an, după ce părăsește închisoarea, pleacă cu Corneliu Zelea Codreanu la Grenoble, unde-și ia licența în Drept.

În vara lui 1925, însoțește pe d-nii prof. A.C. Cuza și Dr. C. Sumuleanu, la congresul antisemit mondial care a avut loc la Budapesta. Aici reprezintă tinerimea românească, fiind chiar redactorul statutelor secțiunii tineretului mondial antisemit.

În 1926 își face stagiul militar la "Școala de Of. de rezervă de Infanterie" din București, fiind șeful promoției aceluși an.

Vineri, 24 Iunie 1927, se înființează "Legiunea Arhanghelul Mihail" de sub conducerea lui Corneliu Zelea Codreanu.

Alături de el și ceilalți Văcăreșteni este și Ionel Moța care va avea de acum înainte alături de Căpitanul lui rolul cel mai preponderent în marile bătălii pe care le va purta această glorioasă organizație.

La 1 August 1927 apare "Pământul Strămoșesc", organ al Legiunii "Arhanghelul Mihail" pentru apărarea pământului strămoșesc. În primul număr I.I. Moța semnează alături de Căpitan, Ilie Gârneață, Corneliu Georgescu și Radu Mironovici articolul program care se termina cu deviza: "Fața la dușman". În acelaș număr semnează articolul "La Icoană" în care, făcând procesul sistemului nenorocit de până atunci din mișcarea națională fixează principiile și năzuințele noii organizații și termină cu maifestarea credinței în biruință.

În acest articol, reproduș mai târziu în "Crani de Lemn", găsim în forma lui inițială aceste

cuvinte profetice: "Credem neclintit, și vedem înzare, în lungul căii noastre, nebănuite biruinți și minuni cerești. Nu le anunțăm acum aici, pentru a fi crezuți deodată (știu că va fi poate chiar contrarul), ci pentru ca mâine, când ele se vor împlini, când asupra noastră se vor răspândi neînchipuite daruri ale milei cerești aducătoare de mântuire, atunci să avem o dovadă, că le-am prevăzut și că le judecăm bine". Nu era decât o prevestire, a minunilor văzute de atunci încoace pe care era să le trăiască Legiunea prin toate încercările din care ea a ieșit învingătoare.

La 18 August acelaș an, s'a căsătorit cu D-ra Iridonta Zelea Codreanu, vrednica sa tovarășe de viață. Cununia a avut loc în cadrul pios al Mănăstirii Neamțului, în biserica istorică zidită de Ștefan, Domnul Moldovei, iar mica petrecere de după aceea, în mijlocul pădurii, în sunetul scripcei și al fluerelor ciobanilor Tulan și Ursache și a chiuiturilor voinicești. O adevărată nuntă românească! Cu această ocazie mirele de atunci pătruns de înalta lui chemare a spus scurt: "Eu nu voi înșela în cecece așteptați dela mine". Pentruca mica darc de seamă din "Pământul Strămoșesc" dela 1 Septembrie să se termine cu aceste profetice cuvinte: Fie ca toți cei legați de această nuntă să se simtă mândri în viitor atunci, când mirele prin activitatea lui de mâine, va face ca această nuntă să fie istorică".

La 8 Noembrie 1927 a avut loc la Iași legământul primilor legionari și primirea săcușorului cu țărână adusă din toate locurile unde sângele viteaz al Românilor s'a vărsat pentru apărarea pământului strămoșesc. I.I. Moța împreună cu Corneliu Georgescu a adus țărâna dela Sarmisegetuza, care era rosie, simbolizând sângele vărsat acolo din bolșug. Cu acest prilej I.I. Moța a luat legământul lui Corneliu Zelea Codreanu și a încredințat acestuia săcușorul cu țărână, după care Căpitanul a luat legământul lui Moța și al celorlalți.

După aceea Ionel Moța a început practica profesiei de avocat la Sibiu și-și continua studiile de doctorat la Grenoble.

În acest timp el colaborează permanent la "Pământul Strămoșesc", unde articolele sale, adânc gândite și frumos scrise, sunt sorbite cu nesăț de noile falangi legionare care veneau să adauge și să îngroașe rândurile primilor credincioși din jurul Căpitanului.

I.I. Moța este purtătorul de cuvânt scris al noii școli eroice, doctrinarul în concepția lui cea mai înaltă a tuturor simțirilor și acțiunilor pe care le înfăptuia noua oaste.

Răspaunsul său tăios ca o sabie se indreaptă a supra tuturor acelora cari caută să zădărnicească sau să coboare mersul mișcării naționaliste sau să înlocuiască concepția ei pur spirituală prin concepția materialistă "a culturii isvorită din economie". Iar când vechii politicieni ardeleni caută să pună în joc, din calcule egoiste și politice, unitatea statului întregit, sau să înlocuiască vechile credințe naționaliste și creștine care se păstrasera în zăcămintele sufletești milenare a Ardealului, prin formulele utopiei cosmopolite, vervul lui I.I. Moța capătă scilipiri îngerești. Respingând toată această mentalitate nenorocită, Ionel Moța, în glasul căruia se acumulase protestarea milenară a Ardealului luptător pentru neam și glie declară: "Acesta nu e sufletul nostru".

Neputând participa la Congresul Studențesc de la Oradea Mare din Decembrie 1927 trimite o scrisoare, în care după ce își exprimă opinia asupra datoriei ce o au studenții față de acțiunea jidănească îndreptată asupra Nației Românești, spune între altele: "Socotesc că trebuie să se respingă categoric formula de a reduce pe student numai la activitatea cărții. Aceasta ar însemna nu numai contrazicerea tradiției istorice universitare, ci, mai ales, a lipsi națiunea de concursul eforturilor curate și desinteresate ale tinerimii, care concurs

totdeauna a fost esențial în soluționarea problemelor capitale ale vieții naționale".

Majoritatea generațiilor de studenți trecuți prin Universitate de la 1922 încoace, și-au făcut o onoare și un angajament de viață din combaterea celei mai grozave primejdii naționale și mondiale din câte s'au abătut peste creștinătate: Iudaismul criminal, distrugător al culturii și al organismului național... Căci să se știe că onoarea și prestigiul de care s'a bucurat studențimea romană până acum în fața străinătății naționaliste cât și în sufletele românilor, s'a datorat energiei viguroase cu care, în anii din urmă, a luat în piept pe monstrul stăpân al lumii: "Iudaismul francmasonic și materialist", pentruca să încheie astfel: "...Aș vrea să contribui să ajungă și dânsii la această pozițiune de pace sufletească pe care n'o poate avea, în vremuri cumplite ca cele de azi, decât cei ce se rează pe spadă, cu ochii la inamic, în așteptarea luptei pentru acel Imperiu ce plutește deasupra noastră, observându-ne, ajutându-ne și mângându-ne"*)).

În strânsă legătură cu urmările acestui congres studențesc, I.I. Moța, în calitate de student doctorand în drept, dă acel documentat și inspirat răspuns la invitația prof. Gh. Bogdan-Duică de a-i recita formula studențească soluționatoare a problemei jidănești.

După cum, în legătură cu minunea cerească întâmplată la închisoarea Clujului în care chipul lui Isus a apărut unui grup de 11 studenți arestați, într'o chilie a acelei închisori, Ionel Moța scrie în numărul dela 15 Februarie 1928 a revistei "Pământul Strămoșesc" articolul "Isus apare'n închisori".

Apariția aceasta înseamnă începutul intervenției active a Divinității în problema apărării omnirii, în problema desrobirii pământului de sub

*) "Pământul Strămoșesc", an. I. Nr. 9/1927.

stăpânirea Satanei.

Deocamdată intervenția se reduce la asemenea fenomene emotive. Deocamdată Isus începe prin a apărea în închisori, spre mângâierea luptătorilor anti-semiți strânși în chingile de fier ale democrațiilor comisari regali. Ce veți face însă Dvs., arbitrii puterii politice, când puterea Celui ce va arătat că e cu noi, va apărea împotriva voastră și a prietenilor voștri buni, în manifestări active și invincibile? Ce veți face? Căci, noi aceștia; noi știm ce vom avea de făcut! Ce armă și forțe represive veți mai putea opune Supremei forțe Atotputernice?"

La 15 Decembrie 1929 fiind invitat de către Centrul Studențesc București, primul centru în care duhul nou al vremii pătrunsese mai adânc, ține o conferință la Cercul său de Studii despre "Liga Națiunilor", idealul, viciile și primejdia ei, care apoi este publicată în Biblioteca Centrului de Studii a Centrului Studențesc București.

Documentată și expusă cu multă elocvență și convingere, în ea se întrunește spiritul rece al juristului cu inima caldă și avântată a naționalismului creștin.

Chestiunea Ligii Națiunilor era una din problemele care îl preocupă mult pe Ionel Moța în acest timp.

Era să facă în 1932, subiectul tezei sale de doctorat "La sécurité juridique dans la Société des Nations", prezentată Facultății de Drept a Universității din Grenoble.

În rândurile de mai jos vom căuta să redăm judicioasa recenzie pe care d-l prof. Romulus A. Stănculescu a făcut-o acestei lucrări în "Acțiunea Română" (1932) a d-lui Dr. Trifu:

"Dela începutul și până la sfârșitul cărții, am avut plăcuta impresiune de a fi antrenați de puterea unor argumente pe cât de fine, pe atât de temeinice, care trădau nu numai hotărâre îndărătnică și energică, nestrămutată a naționalismului, dar și subtilitatea gândirii, unită cu rigiditatea argu-

mentării sale. Citatele din juristi consacrați, abundă până la abuz. Printre ele însă, linia dreaptă, a unei logici inflexibile, răsbate învingătoare. Si această logică, te conduce obiectiv și sigur către concluziunea că în Soc. Națiunilor nu există securitate juridică.

Securitatea este de două feluri:

1. subiectivă, încrederea individului, relativ la faptul că disciplina pe care o acceptă, este într'adevăr juridică siguranță a sa, că ea înseamnă *domnia justului*, iar nu a arbitrarului;

2. obiectivă, adică ordinea socială înjghebată prin dreptate. Se mai vorbește și de securitatea politică care este însă un non-sens, deoarece fiind construită din soluțiuni libere, adaptată la fiecare problemă concretă, fără nicio grijă de orientare după regulile pozitive, că este lipsită de elementul indispensabil de stabilitate și permanență. O securitate precară, instabilă, plină de arbitrar și de dominațiune a forței contra Justiției, nu poate inspira nici încredere individului în autoritatea sa, nici crea o ordine socială. Soluțiunile politice date deci diferitelor evenimente concrete ale vieții internaționale, nu pot realiza o atmosferă de siguranță și de calm. Singura securitate care poate parveni la acest scop și care prezintă garanții suficiente, este cea juridică. Ea înseamnă - după cum am arătat - *domnia unei ordini juridice în societate*, unită cu încrederea individului în aptitudinea mecanismului juridic, de a realiza o disciplină cu adevărat juridică, iar nu arbitrară. Neputând fi realizată decât în și prin Drept, se naște întrebarea dacă sunt realizate în Dreptul Internațional Public elementele indispensabile, care să permită ca - sprijinită pe ele - să poată fi creată o securitate juridică internațională? Să vedem!

Dreptul este un ansamblu de idei metafizice ale binelui comun, prevăzute cu mijloace tehnice, în vederea realizării lor practice obligatorii:

Distingem în această definiție:

1. elementul ideologic, fixarea ideilor metafizice ale binelui comun, și

2. elementul tehnic, mijloacele practice prin care urmează să se realizeze în mod obligator ideile care compun elementul ideologic. Se mai adaugă:

3. fundamentul imediat al Dreptului, adevărul, asentimentul general al tuturor conștiințelor atât asupra ideii (elementul ideologic) cât și asupra mijloacelor care urmăresc punerea în practică a ideii (elementul tehnic).

Increderea popoarelor în eficacitatea și succesul Soc. Națiunilor devine o glumă sinistă atunci când îți arunci ochii la graba cu care ele se înarmează iar conferințele de desarmare eşuează

Palimentul ideologic nu a fost înfăptuit căci popoarele sunt încă departe de a fi de acord asupra a ceea ce este just în marile relațiuni ale vieții internaționale. Si totuși aci stă totul, în acest acord asupra ceea ce este drept, acord care întârzie pentru că umanitatea n'a ajuns încă la un progres moral așa de înaintat, care să permită instaurarea unei discipline juridice autoritare, asupra tuturor conflictelor internaționale. Popoarele sunt lipsite de un mănunchi de idei comune asupra principalelor probleme ale vieții internaționale. Posesiunea teritoriului, de ex. are cele mai variate justificări: naționalitatea, plebiscitul, dreptul istoric, ect. Deci: Nu-i un acord. Si mai este ceva. O condițiune esențială a elementului ideologic este nevoia de a fi prins în forma reglementării abstracte. In viața socială o regulă mediocră, face mai mult decât o fantezie genială. "Reglementarea este în acelaș timp garanția justițiabilului contra judecătorului și a judecătorului contra puterii și amicilor puterii" (Renard). In domeniul Societății Națiunilor reglementarea atât a elementului tehnic cât mai ales a elementului ideologic - este grea sau chiar imposibilă, căci acolo avem de a face cu fenomene de viață socială care întrec orice prevedere, fiind lipsite de caracterul

de similitudine cu fenomenele care le-au precedat, ca și cu cele care vor urma. Fără această permanențizare a unor anumite caractere în desfășurarea vieții internaționale, orice reglementare abstractă va fi imposibilă.

Justiția judiciară - acomodarea regulei abstracte la realitate - nu poate deci exista ca o funcțiune a Societății Națiunilor. În schimb justiția politică, judecarea fenomenelor sociale în ele înșile - va triumfa complet. Ea are însă marele defect de a compromite funcțiunea conservatoare a dreptului: securitatea. Triumful justiției politice (casuistice), lipsită de orientarea unei reglementări abstracte, este tot una cu triumful arbitrarului. Spectrul anarhiei întovărășește pretutindeni acest fel de justiție.

Elementul tehnic lipsește deasemenea. Căile de realizarea principiilor abstracte sunt de cele mai multe ori arbitrar. Ele nu duc la rezolvarea fondului conflictelor internaționale, ci - fie că isvorăsc din Pact fie din Statute - nu sunt referitoare decât exclusiv la organizarea utilajului politic.

Este o tehnică neputincioasă. Conflictele internaționale care se poartă asupra "intereselor vitale" ale popoarelor, sunt toate soluționate de o justiție arbitrară, care nu mai rămâne nici cel puțin casuistică, căci casuismul presupune un acord cât de slab, general și prealabil asupra scopurilor vieții.

Consiliul Societății Națiunilor chemat a decide asupra acestor diferende politice (în care sunt în joc "interese vitale") nu are rolul de simplu mediator, căci prin mijloace de constrângere mai mult sau mai puțin directe, el face ca soluțiunea prezentată să devină hotărâtoare. Este drept că securitatea este condiționată de posibilitatea de constrângere.

Dar constrângerea politică a Consiliului Societății Națiunilor știrbește suveranitatea statelor

membre și încrederea în ele îi poartă tocmai pentru că tinde la realizarea unor hotărâri arbitrare, ale bunului plac.

O altă atribuțiune politică care face din Societatea Națiunilor un supra-stat odios cu tendințe dominatoare, este și dreptul ce are de a interveni pentru apărarea minorităților, chiar atunci când un stat își schimbă legislațiunea privitoare la această problemă.

"Acest regim așa de autoritar al protecțiunii minorităților, care atinge într'un mod așa de serios suveranitatea națională și aduce grave atingeri independenței și mai ales securității juridice a Statelor, a fost adoptat în urma influenței evreilor, influență care a fost în deosebi eficace pe lângă președintele Willson" (I.I. Chevallier).

Realizarea securității juridice trece peste capul Societății Națiunilor. Progresul justiției este în ultimă analiză subordonat evoluțiunii moralizatorilor. "Si vous voulez la paix, préparez-la", zicea Anatole France. Izvorul progresului și ridicării lor la înălțimi morale, unde materialismul orb și rapace să nu le mai atingă.

Pentru realizarea păcii durabile și a unei strânse uniuni frățești, o vastă operă de inițiativă moralizatoare trebuie pornită cu concursul religiunii creștine.

Spiritul dela Geneva trebuie să înțeleagă că nu se va putea realiza acolo nimic temeinic, dacă nu se va veni mai întâi și se va îngenunghea umil în altarul Bisericii lui Christ și dacă nu se va porni de acolo, cu chipul Lui în inimă*.

Deși mediul universitar era potrivit ideilor lui I.I. Moța, majoritatea profesorilor fiind infectați de virusul Iudeo-Masonic, totuși în fața vailoarei acestei mari opere de erudiție, comisia examinatoare n'a putut decât să se supună argumentelor și logicei lui Ionel Moța și să-i admită teza "cumențiunea cea mai înaltă" și cu recomandarea de a fi comunicată tuturor celorlalte Universități

din Franța, mențiune care nu se dă decât marilor lucrări.

Revenit definitiv în țară, Ionel Moța își continuă activitatea sa avocațială la Orăștio și Deva fiind apărătorul tuturor năpăstuiților soartei din istoricul județ al Hunedoarei, al cărui glorios renume este încălcat de stăpânirea finanței și industriei păgâne. Adeseori Ionel Moța lua drumul Bucureștilor pentru a susține în fața Curții de Casație drepturile câte unui romanș sau să apere pe Căpitanul și camarazii săi implicați mereu în procese de guvernele cari căutau să împiedice mersul victorios al Legiunilor verzi.

În acelaș timp el își continuă zi de zi febril activitatea sa publicistică în "Pământul Strămoșesc" și celelalte gazete legionare, vr'o 17 la număr, care se înmulțesc pe tot cuprinsul țării, odată cu creșterea mișcării legionare.

Cum singur se definea mai târziu într'o autobiografie a sa "datoria îi cerea să fie un simplu ziarist. Un ziarist luptător, așa cum era în tradiția presei cu adevărat românești, în deosebi în Ardeal și pe vremuri".*)

Mutarea Căpitanului și a centrului mișcării legionare la București îl obligă și pe Ionel Moța să-și părăsească preocupările lui de acasă și să se mute la București unde prezența lui alături de Căpitan era imperioasă. Aici, ca să-și poată susține existența materială este nevoit să primească un post de avocat la Casa Autonomă a Monopolurilor, un de prin cultura sa juridică, și cunoașterea stărilor și legiuirilor de peste munți aduce mari servicii Statului, mai ales în procesole C.A.M.-ului în Ardeal. Recunoștință, pentru onestitatea și capacitatea lui din partea statului român democrat, era să o aibă mai târziu când după procesul Gărzii de Fier va fi înlocuit deși instanțele de judecată îi dau câștig. Moța n'a putut să învețe nici la Uni-

*) I.I. Moța, Cranii de Lomn, pag. 227.

versitățile românești, nici să ocupe un post la Statul Român.

Instalat definitiv în București, Moța își împarte tot timpul între munca grea pe care trebuia să o depună pentru întreținerea familiei sale pentru care avea un adevărat cult în toată accepția cuvântului și interesele superioare ale mișcării. Repede se grupează în jurul lui întregă acea falangă de tineri intelectuali care se încorporează în Legiune, formând împreună cu alte câteva elemente vechi ale Legiunii, cuibul "Axa". Pe lângă revista cu acelaș nume, în care Moța își va publica atâtea din articolele lui strălucite, cuibul va fi un laborator de studii și discuții al mișcării. Moța era nu numai șeful cuibului "Axa" ci și spiritul rector al acestei valoroase publicații. Unul din acești tineri, dl Al. Constant, iată cum înfățișează personalitatea și rolul lui Moța în acele împrejurări: "...trebuie să o recunoaștem real: prin Moța noi am ajuns la inima Căpitanului, la încrederea desăvârșită în el, Moța a fost puntea între intelectualismul nostru livresc, sec și indiferent, și acest izvor de spiritualitate românească și creștină, de sens, credință și hotărâre. Pentru mai mulți dintre noi, intrarea în Legiune a însemnat finalul unei exasperante crize psihologice. Și meritul acestei tămăduiri revine întreg lui Moța".*)

Cumplita prigoana din Decembrie 1933, îl găsește pe Moța alături de Căpitan, nelipsit și sincer stăruitor și îndrumător al oastei legionare care va trebui să trăiască cele mai cumplite încercări, umilințe și schingiuri prin care a trecut vreodată tineretul unei nații.

În noaptea de 9 - 10 Decembrie 1933, după dizolvarea Gărzii de Fier, Ionel Moța este arestat și transportat în cazematele închisorii Jilava, celelebrul "Fortul Nr. 13", care va deveni "Academia eroică" în care se vor cimeta caracterele noii Româ-

*) Cuvântul Argeșului, Nr. 28 - 30.

nii.

Imediat I. I. Moța ia comanda zecilor de legionari întemnițați, impunând cu personalitatea și temperamentul său ferm, ordine, disciplină și credință nestrămutată, cu orice sacrificiu, a cauzei românești îngenunchiate. Pe lângă grija de cele suflatești, Ionel Moța trebuia să aibă și grija celor materiale. Tuturor el se devota ca un adevărat părinte, ca un frate mai mare.

De aci el adresează la 21 Decembrie memoriul de mai jos către Suveran:

Măria Ta,

În disprețul tuturor legilor subsemnații membrii ai "Gărzii de Fier" suntem încarcerăți în închisoarea militară Jilava de 12 zile fără a se fi emis contra noastră mandate de arestare și fără a fi fost măcar interogați de vr'un reprezentant al autorității publice. Singura noastră vină este de a fi membri ai oricărui organizații legionare.

Reclamațiile scrise pe care le-am înaintat justiției (Primului Procuror al Tribunalului Ilfov cât și Procurorului general al Curții de Apel București) au fost, tot cu călcarea legilor, lăsate fără urmă.

Suntem astfel lăsați complectamente în părăsire de către cei chemați a ne garanta ocrotirea prevăzută de legi.

Nu ne mai punem nădejdea în nimeni pentru a ne face dreptate. Iar începând de astăzi declarăm, în semn de protest, greva foamei, pe care o vom continua până la intrarea în legalitate sau până la moarte (fiind hotărâți ca violenței cu care suntem amenințați cu alimentarea forțată să răspundem cu violență în apărarea libertății noastre de a muri cu demnitate).

Am dorit să vă înștiințăm despre aceasta, Sire, numai pentru a avea mulțumirea, în zilele de suferință și moarte în care pășim de-a ști că ne urmărește zi cu zi privegherea atentă a Regelului -

Românilor.

Geamătul de revoltă și de chin al tineretului românesc torturat fără vină din ordinul puterii judeo-masonice în toate închisorile țării, este, Sire, în acest ajun de Brăciun, adevăratul colind pe care batjocoritul suflet românesc îl îndreaptă către Măria Ta, care sunteți urmașul în scaun domnesc al lui Stefan cel Mare și al lui Mihai, suprem și răspunzător ocârmuitor al poporului românesc.

Rămânem, Sire, ca totdeauna, devotați slujitori ai idealului neclintit al naționalismului românesc: Hristos, Regele, Națiunea.

Alături de I.I. Moța memoriul poartă semnăturile lui Vasile Marin, Sterie Ciumetti, preoții: N.T. Georgescu-Eđineți, Duminică-Ionescu, Gh.T. Popescu, d-nii Ing. Virgil Ionescu, av. Mihail Polihroniade, Av. C. Popov, Andrei Ionescu, Prof. Al. Vasiliu, Iacob Bărsan, Ion I. Zelea Codreanu, Ion D. Rodeanu ș.a.

Tot acum, din inițiativa lui Moța, se redactează în închisoare "Axa", cel din urmă număr dela 23 Decembrie 1933, care va fi confiscat și în care el scrie: "Arestarea - act de guvernământ", din care desprind următoarele: "Noi - cei azi fără nume - să zicem deci: noi cei din Castea fără nume - noi - niciodată n'am conceput România Legionară de mâine ca un Stat autoritar, limitat numai de bunul plac, ci ca un stat juridic, pe principii juridice înalte, limitat de o serie de reguli precis determinate, justificat de un snop de scopuri clar și pe față mărturisite. Niciodată n'am dorit înlocuirea democrației constituționale cu o dictatură a bunului plac..."

La 23 Decembrie legionarii au fost puși în libertate cu excepția lui Ionel Moța, care a rămas până la 29 Decembrie împreună cu Sterie Ciumetti și Vasile Marin.

În această teribilă noapte de 29 Decembrie I. I. Moța n'a mai putut fi arestat căci desigur ar fi avut și el soarta lui Sterie Ciumetti. Moța a reu-

șit să se sustragă vigilenței autorităților cari îl căutară cu orice preț până la începutul lui Februarie 1934, când a fost arestat și întemnițat pentru a doua oară la Jilava. Chiar dacă n'ar fi fost prins, Moța avea intenția să se predea. La Jilava erau acum adunați, cu mici excepții, căpeteniile legionare din întreaga țară și Moța își socotea locul între dâșii.

Intemnițat din nou la Jilava, Moța este primit cu tot entuziasmul de camarazii săi și ia imediat comanda tuturor legionarilor arestați până la proces, când apare Căpitanul. Dat judecății alături de Corneliu Zelea Codreanu și ceilalți, este achitat în ziua de 5 Aprilie 1934.

Revenind liber, Moța își continua activitatea sa juridică și publicistică, apărând în toate procesele legionare, scriind la toate foile ce încep din nou să apară în țară. Reapariția regulată a "Cu vântului Studentesc" în toamna lui 1934 îl aduce printre colaboratorii săi permanenți. Cuvântul lui I. I. Moța este un continuu îndreptar al noilor generații studentești cari mărturisesc în Moța un conducător spiritual, proclamându-l în unanimitate, la Congresul dela Craiova în Aprilie 1935, președinte de onoare.

În zilele de 16-17 Decembrie 1934 I. I. Moța participă în calitate de delegat al "Gărzii de Fier" la congresul anual organizat de "Comitetele de Acțiune pentru Universalitatea Romei", de sub președinția deputatului italian, General Cosel - schi, la Montreux (Elveția), la care au mai participat șefii mișcărilor naționaliste din 16 state europene.

Cu acest prilej I. I. Moța a rostit următoarea cuvântare:

Domnule Președinte,

Demnilor Delegați,

Problema în discuție, a realizării unei noi unități m'a preocupat în mod deosebit. Trebuie să fa-

cem imposibilul ca lumea fascistă de mâine să fie divizată în mai multe fronturi cari să se lupte între ele. Problema universalității Romei trebuie să ne preocupe din primul loc. Trebuie să ne străduim de a găsi un teren comun de înțelegere, pe care ar trebui să ne bazăm mâine.

Tot așa cum a precizat D-l Președinte, noi nu putem spera decât ca lumea fascistă de mâine va forma o unitate complectă din toate punctele de vedere. Nu trebuie să ne fixăm scopuri prea largi și trebuie să recunoaștem dreptul fiecărui popor de a-și rezolva facultatea de privire a problemelor speciale, în care noi nu vom avea dreptul să ne amestecăm. Însă, din alt punct de vedere este perfect egal că, asupra marilor probleme internaționale, trebuie să cădem de acord, fără a omite nici una din marile probleme internaționale, în sfârșit, de a nu compromite unitatea fascistă de mâine.

Nu voi insista asupra legăturilor cari ne unesc, asupra concepției noastre unice de a accepta și de a aproba corporatismul astfel cum l-a conceput D-l Mussolini, și care va fi aplicat de către fiecare Națiune, cu oarecare adaptări locale, ținând seama de condițiunile particulare. Nu voi insista mult asupra acestei spiritualități noi care ne este comună nouă, însă eu vă propun de a desbata două probleme destinate a permite o mai perfectă unitate, probleme cari, în tot cazul, ar putea constitui un pericol pentru această unitate europeană de mâine a lumii fasciste".

În continuare I.I. Moța vorbește despre diverse centre de inițiativă care studiază problemele comune fascismului, și despre necesitatea de a se pune de acord cu ele, invitându-le să participe la reuniunile viitoare.

În ceea ce privește necesitatea constituirii unui bloc european și mondial unic, Moța crede că, pentru a asigura această unitate, nu trebuie să ignorăm nici una din marile probleme internaționale, printre cari, problema evrească, foarte gravă pen-

tru anumite țări și cu totul specială pentru România**).

Intervenției lui I.I. Moța se datorește faptul că deși problema jidovească nu figura în ordinea de zi a congresului, ea a fost amplu desbătută, examinarea ei fiind acum abordată pentru prima dată de către fascismul italian care-și precizează poziția față de ea prin următoarea moțiune votată cu unanimitate:

"Congresul, considerând că fiecare stat, în virtutea principiului suveranității naționale, e singur competent să decidă pe teritoriul său asupra atitudinii pe care o va lua față de cetățeni, grupări, rase și religii stabilite în lăuntrul său, ținând seama de prescripțiunile legilor naturale și ale regulilor morale - declară că problema jidovească nu trebuie concepută ca o campanie de ură universală împotriva jidanilor;

"Dar, cu toate acestea, considerând că în numeroase țări, anumite grupuri de jidani exercită pe față sau în mod ocult o influență deunătoare intereselor morale și materiale ale Patriei, și constituie un fel de stat în stat, profitând de toate drepturile, dar refuzând să se conformeze la orice datorii, lucrând totodată la distrugerea civilizației ei creștine, Congresul denunță acțiunea nefastă a acestor elemente și se angajază a o combate***).

Ceace a însemnat un strălucit succes a lui Moța și prin el al întregului tineret român luptător, pe care îl reprezenta cu atâta demnitate și auctoritate.

Ionel Moța n'a fost nici aici scutit de anumite vigilente și ofense ale oficialității românești reprezentate printr'un mare personaj al politicii europene. Răspunsul său pe care i l'a dat, pe cât de dur, tot atât de demn, a impresionat adânc-

*) Comitês de actions pour l'universalite de Rome, Reunion de Montreux, Nr. #6 - 17 pag. 48.

***) Idem, pag. 86 - 87.

întregul Congres, că s'a solidarizat întru totul cu I.I. Moța, iar când acesta a amintit de suferințele tineretului român, Congresul a păstrat o clipă de reculegere pentru sângele nevinovat și curat al zecilor de luptători naționaliști români, uciși în ultimii ani.

În Aprilie 1935, constituindu-se Asociația "Generația Mișcării Studentești dela 1922", Ionel Moța este ales președinte.

Era consacrară unuia din cele mai reprezentative figuri a generației noi, care a personificat și păstrat neștirbit patrimoniul moral al mișcării studentești, contribuind prin cultura și lupta sa la biruința ei.

Cu acest prilej Ionel Moța a spus următoarele:

"și-ai despiciat în două istoria,
"țărăni de cremene
"cum n'a fost altul să-ți semene,
"Horia!"...

Aron Cotruș

O despărțire între două lumi.

Aceasta a fost semnificația mișcării naționale studentești dela 1922, aceasta a fost marea îndrăzneală, răspântia hotărâtoare căreia generația noastră îi datorează aflarea marilor izvoare de vitalitate românească.

Când această mișcare va fi ajuns la biruință, iar fața României se va schimba ca prin farmec, se va putea spune și despre tineretul acestei mișcări studentești:

"ai despiciat în două istoria..."

Fericită sfârșimare a unei unități de moarte, a unei solidarități de înjosire.

Cu prilejul celui de al doilea Congres al Asociației din 18 și 19 Aprilie 1936, Ionel Moța este reales președinte. În moțiunea pe care o redactează

și care o votează în unanimitate, Ionel Moța, referindu-se la pregătirea unei acțiuni de distrugere a mișcării naționale, a spus între altele:

"Congresul exprimă totodată hotărârea sa, în numele generației tinere a mișcării studentești a ultimilor 14 ani, de a se apăra cu toată vigoarea unei legitime apărări împotriva acestor încercări, arătând țării întregi că această mișcare nu va putea fi înfrântă prin unul sau două asasinat, ori prin ineficiente disolvări, ci va putea fi înfrântă doar atunci când toate zecile de mii de tineri pe care îi reprezentăm, vor fi fost coboriți în morământ".

Tot în primăvara lui 1936, Ionel Moța ia conducerea efectivă a glorioasei "Libertatea" dela Orăștie, prin care veneratul său părinte a dus atâtea mari lupte pentru cauza românismului și prin care a îmbrățișat cu atâta înțelegere părintească, mișcarea legiomană, pentru care a suferit, el, ctitor de țară întregită, umilințe, batjocori și chiar închisori.

Deși nu e oficios, foaia capătă un caracter dinamic, legionar.

În același timp Ionel Moța este purtătorul de cuvânt al duhului nou legionar, ținând o serie de conferințe cu răsunet, din oraș în oraș. "Nu de puține ori între două trenuri, după cum spune Ion Bănea, trebuia să redacteze articolele cerute de către diverse reviste și ziare, sau să-și schițeze o nouă lucrare".*)

Căci afară de "Cuvântul Studentesc" Ionel Moța colaborează regulat la "Revista Mea", "Cuvântul Argeșului", "Crai Nou", "România Creștină", "Vestitarii" - noua gazetă pe care o redacta Vasile Marin, și care a fost suprimată după Nr. 4.

În același timp, Martie 1936, Ionel Moța face să apară "Cranii de Lemn" (Editura "Totul pentru Țară"), în care și strânge o parte din articolele sa-

*) Glasul Strămoșesc, an. 4., Nr. 1.

le, anunțând-o astfel:

"Câteva imagini și mărturii din
13 ani
de frământări, lupte și biruinți,
sub comanda Capitanului".

Titlul cărții, după cum mărturisește Ionel Moța în Autobiografie, este dat după "titlul articolului care amintește una dintre cele mai intense trăiri sufletești ale unei ostii luptătoare: îngroparea camaradului mort în luptă".*)

"Cranii de Lemn" este cartea suferințelor și victoriilor tineretului românesc. Un catehism, alături de "Pentru Legionari", al tineretului românesc din acest veac.

De la primele articole din "Dacia Nouă" și până la "Măsura Creștinătății noastre" care încheie volumul, se desprinde acelaș spirit mesianic al Jertfei totale pentru binele altora, pentru binele Neamului, pentru slujirea lui Dumnezeu, care-l va duce mai târziu să-și dea viața chiar pe câmpiile Spaniei. La începutul volumului lui Moța pune o Autobiografie (în loc de introducere). E vorba acolo despre Nuța Donciu, un nume simbolic, sub care era să apară cartea de n'ar fi putut-o strecura sub propriul său nume.

În vara lui 1936, în legătură cu unele atacuri îndreptate în unele ziare împotriva legionarilor, Ionel Moța spune următoarele:

"Tineretul naționalist, legionar, nu e nicidocum anarhic. El nu practică violența în virtutea unui principiu nihilist și nici măcar ca metodă normală de luptă. Tineretul nostru e tineret strâns legat de ideea de ordine, ordine morală în rândul întâi, ordine națională în rândul al doilea, și chiar ordine legală. Dovadă că se prezintă de bună voie în fața autorităților legale (pe care le-ar fi putut eluda). Tineretul acesta declară că îi sunt suficiente cadrele legale pentru a-și împlini misiunea

*) I. I. Moța, Cranii de Lemn, pag. 9.

sa istorică și pentru a birui.

Dar atunci când cei înspăimântați de progresul normal și legal al luptei tineretului, concep cei dintâi și pun în aplicare cei dintâi, scoaterea tineretului din loge, uneltind împotriva lui și în întrebuintând cele mai perfide mijloace (disolvări, împușcări, uneltiri împotriva vieții conducătorilor, cumpărarea și încurajarea trădătorilor, etc.) Mijloace cărora acest tineret nu le poate face față pe căile legale, - atunci ținem să se știe că noi nu putem să ne resemnăm, acceptând înfrângerea noastră prin aceste lovituri imorale, ilegale și piezișe, ci înțelegem să răspundem cu toate mijloacele la care ne dă dreptul cea mai legitimă și mai sfântă apărare.

Aceste afirmații ale noastre pot fi desigur foarte ușor răsturnate de către adversarii noștri, afirmând că nu sunt adevărate provocările despre care vorbim, atacurile infame, imorale și ilegale despre care ne plângem. "Voi ați început uneltirile și violențele", zic ei. Dar noi afirmăm în fața lui Dumnezeu și a istoriei, că niciodată violențele noastre nu au fost decât legitime apărări. Începutul ilegalităților și al violențelor a fost la dușmanii noștri. Dumnezeu și istoria vor decide asupra acestei chestiuni a priorității atacului ne-drept și deci a justificării uneia sau celeilalte violențe.

Iar, dacă, pe viitor, acești politicieni vor cu adevărat pace și liniște în țară, să binevoiască a se feri de piaza rea a ceasului când sunt tentați, spre a scăpa mai ușor de adversari, să uneltească din nou împotriva vieții noastre, să ne scoată din nou din loge și din lupta egală și cavalerască. Si vor avea liniște și pace.

Dar dacă violențele și uneltirile lor vor continua, vor trebui să se isbească în plin de acest tineret care-și apără, chiar cu sălbăticie, misiunea și idealul său".

În August, acelaș an, îl găsim pe Ionel Moța în

tabăra dela Carmen-Sylva, muncind alături de Căpitan și ceilalți camarazi.

La 6 Decembrie 1935, Ion I. Moța este numit Comandant al "Bunei Vestiri", ordin nou întemeiat de către Căpitan pentru "Văcăreșteni" și o parte din întemeietorii Legiunii: Ing. Gh. Clime, Ion Blănaruși Av. Mille Lefter.

Incepând crâncenele lupte din Spania, dintre naționaliști și comuniști, cu toate ororile pe care acești Luciferi moderni le deslănțuie împotriva Bisericii și civilizației creștine, naște în sufletul profund creștin al lui Ionel Moța o mare problemă de conștiință. "Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos! Se clătina așezarea creștină a lumii! Puteam noi să stăm nepăsători? Nu e o mare binefacere sufletească pentru viața viitoare, să fi căzut în apărarea lui Christos?" Spune el în scrisoarea din urmă către "iubiții și prea mult încercații lui părinți". Și socotind că de rezultatul luptei din Spania, dintre marxiști și anti-marxiști depinde și soarta poporului nostru, căci: "de va cădea Crucea la pământ în Spania, se vor clătina temelile ei și în România, iar comunismul, dacă va fi biruitor azi acolo, se va năpusti mâine asupra noastră" (*) Ion I. Moța își pregătește o echipă de încă 6 Comandanți legionari dintre cei mai bravi și încercați, printre cari un preot ortodox, cu o dăjdie și cruce răsăriteană, și senin, pleacă pentru ca să moară, la 24 Noembrie 1936 spre pământul Spaniei, "care nu e pentru inimile noastre un pământ străin", căci acum el s'a amestecat cu sângele scump al lui Ionel Moța și Vasile Marin.

Mai înainte de aceasta își pune toate treburile în ordine, lasă cele din urmă cuvinte către părinții săi venerați, către micii și adorații săi copii, către soția sa credincioasă și către Căpitanul său pe care-l prețuia mai mult ca orice pe a-

*) I. I. Moța, Înțelesul plecării noastre în Spania, "Cuvântul Argeșului", an. I. Nr. 25-26.

ceastă lume, ca la plecarea unui drum fără întoarcere, și se împărtășește cu Sfintele Taine la biserica Sf. Ilie Gorgani.

Deși nu avea aprobarea Căpitanului decât pentru o lună de zile, și aceasta dată după mari stăruinți ale lui Ionel Moța, după ce predau sabia de onoare Generalului Moscardo, apărătorul Alcazarului, ei se angajază până la sfârșitul luptelor, Căci Ionel Moța, în care înviase sufletul dac din străvechea Sarmisegetuză, socotea că: "Omul n'a fost născut doar pentru a trăi numai decât un număr de nu știu câți ani, ci pentru a se apropia de Dumnezeu, prin faptele vieții sale".

Din drum, de pe vaporul "Monte Olivia" care-l ducea spre Portugalia, Ionel Moța scrie mereu pentru "Libertatea" lui dragă și apoi chiar în iureșul războiului el trimite mereu "Răvașe dela Legionarii Români de pe frontul spaniol". Numerele "Libertății" de Crăciun și Anul Nou sunt aproape în întregime redactate de Ionel Moța, până la stirile mărunte.

Un alt amănunt de reținut e acela că tot timpul Ionel Moța a dormit și pe vapor și pe front alături de Vasile Marin, cu care era să moară.

La 1 Ianuarie 1937, I. I. Moța a fost numit vicepreședinte al partidului "Totul pentru Tară", lucru care i s'a comunicat pe frontul spaniol.

Supportând toate greutățile și mizeriile cumplitelor lupte din acest iad pământesc care o Spania de azi, Ionel Moța și cu cei 6 camarazi ai săi se înrolează ca simpli soldați în bandera 6 Tercia luptând cu tot devotamentul și toată abnegația, ca pentru însăși țara lor. În groaznicele lupte dela 4 - 5 - 6 Ianuarie, ce s'au dat în sectorul Majadahonda - Las Rozas - El Pradillo, Ionel Moța cu echipa română au fost la înălțimea așteptată dela ei, făcând fapte de rară vitejie, ceea ce le-a atras felicitările speciale ale comandantului lor

În ziua de 13 Ianuarie 1937, la ora 4 fără un afert, în cumplitele lupte de la Majadahonda, Ionel Moța a căzut alături de nedeșpărțitul său camarad și prieten Vasile Marin, cu mâna pe mitralieră, în fața imperiului satanic al focului bolșevic.

Așa a fost scris să moară; simplu, modest, luptând, ca și toată viața sa; "cu tot elanul și toată fericirea pentru Hristos"; pentru a împlini astfel voia destinului său care îl chema "de a muri, sfârșit și chinuit, apărând Crucea și scântecia de adevăr pe care-o avea în el", convins fiind că: "Ori cât de puternic ar fi Satana, atunci când îl combați cu jertfirea chiar a propriei vieți, intervine atotputernicia cerească și te face biruitor".*)

O mai eloquent de strânsă concordanță între simțire și viață, între credință și faptă, între scris și moarte, nu se va mai putea ușor găsi în istoria noastră ca viața și faptele curate ca a unui sfânt, și "moartea vitejască" ca a unui mucenic, a lui Ionel Moța.

V A S I L E M A R I N

Biografie

Mihail Polihroniade

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII.Nr.1-4

*) I.I.Moța Cranii de Lemn.

V A S I L E M A R I N

Clară, lucidă, luminoasă, astfel ne apare nouă astăzi, după săvârșirea ei, viața lui Vasile Marin.

Într'adevăr dacă în generația lui a întrupat cineva luciditatea, inteligența, stăpânirea de sine, voința calmă, ironia mușcătoare, apoi fără îndoială că acela a fost Comandantul Legionar Vasile Marin.

Născut la 16/29 Ianuarie 1904, fiu al unui oltean din Vâlcea și al unei ardelence din Târnava Mare, Vasile Marin e un copil al Bucureștilor. Aici s'a născut, aici a crescut, aici și-a trăit viața.

Scoala primară a făcut-o în comuna suburbană Grivița. Liceul l-a început la Sf. Sava și l-a sfârșit la Gheorghe Sincai.

Copilul fusese vioi, neastâmpărat, sburdalnic, adolescentul pătrase vioiciunea, devenise însă reținut, sobru, ironic. Din liceu i se deșteptase pofta de citit. Citise mult, cu patimă, așa cum citește orice adolescent, de toate. Dar vocația i se deslușise repede, avea pasiunea problemelor de ideologie și practică politică.

Așa l-am cunoscut, pe când eram încă în clasa a șaptea de liceu iar el student. Era în toamna lui 1923. Ne întâlneam foarte des, de două-trei ori pe săptămână, în odaia unui prieten comun care locuia la mine, Nicu Carandino.

Se formase un mic cenaclu în care afară de Marin, de Carandino, de mine, mai luau parte: N.N. Matheescu, Mircea Eliade, Ion Anghel, Bălan, Petrișor Viforeanu, ș.a.m.d.

Dumineca după masă ne întruneam într'un fel de

ședința solemnă. Unul din noi citea o lucrare și apoi urmau discuții aprinse.

Îmi amintesc și acum prima "lucrare" a lui Marin; dacă memoria nu mă înșală, se numea "Pamfletarii reacționari francezi". Ne-a vorbit despre Leon Bloy și despre Leon Daudet.

La nouăsprezece ani Vasile Marin era un om format. Avea o maturitate de gândire, o siguranță, o precizie la care noi nu ajunsesem încă. Bazele culturii sale erau deasemenea puse. Clasicii și modernii literaturii noastre îi erau familiari, avea însă o dragoste și o înțelegere deosebită pentru Bălcescu. Bine înțeles doctrinarii naționalismului românesc: Eminescu, Aurel Popovici, Iorga, A.C. Cuza îi erau și mai apropiați.

Mi-aduc aminte de furtuna stărnită în micul nostru ceneclu de o lucrare de a lui asupra operii lui Paulescu.

Dintre străini trecuse prin marxism și mai ales prin maurrasism. Să nu se creadă însă că Vasile Marin avea o cultură exclusivă politică. Iubea frumosul, îi plăcea un viers armonios, o pagină subtilă, o sonată de Beethoven, un peisagiu florentin, o catedrală gotică.

Exista în Marin o puternică tendință estetică. Înțelegea frumosul nu numai în literatură, în artă, în muzică, ci și în viață.

În articolele lui, în cartea lui, în cuvântările lui îl urmărea gândul nu numai de a scrie sau a vorbi just ci și frumos.

Ne vom aminti întotdeauna cu toții, cei cari l-am auzit, una din ultimele lui pledoarii, aceea dela Brașov. Acolo și-a dat într'adevăr toată măsură. Înțelegere, argumentare inepicabilă, ironie fină, suflet, ținută legionară, imens talent și o desăvârșită armonie formală.

După ce a terminat, a urmat o clipă de tăcere, un moment de reculegere solemnă, ca după un concert de orgă într'o catedrală gotică.

Dar nu numai inteligența, judecata, cultura îi

erau formate în 1923 ci și liniile mari sufletești și intelectuale.

Era, de atunci, naționalist, și antisemit. Răspundea lucid, ironic, sigur, asalturilor pe care unii le dădeau naționalismului său intransigent.

Prin 1924 sau 1925 cercul nostru s'a răspândit între timp Marin fusese ales președinte al Cercului Studenților Ilfoveni. Mișcarea studențească era în toiu și cu temperamentul său de luptător Marin se asvârli în ea. Contribue la mișcarea antisemită în facultatea de drept, ține conferințe pe la ateneele populare, pleacă în fruntea echipelor studențești prin județ.

În 1926 își face armata la Școala Militară de Infanterie din București. Peste un an iese sublocotenent și termină licența în drept.

Cu aceasta, prima perioadă a formației lui poate fi socotită ca terminată. Acum se asvârle în lupta vieții.

*

Tânărul licențiat în drept, se apucă de avocatură și intră secretar la d-l Ion Lugojeanu, astăzi ministru al României la Roma, pe vremea aceea membru de vază al partidului național-țărănesc. Firoșete, strălucitele însușiri de inteligență, talent, spirit politic, pe care le poseda Vasile Marin nu puteau trece neobservate. Doaceea când, peste un an, național-țărăniștii vin la guvern, d-l Lugojeanu ajungând subsecretar de stat la președinția consiliului, Vasile Marin devine șeful său de cabinet.

Aici Marin desfășoară alte două calități ale personalității sale: autoritate și putere de muncă.

A fost iarăși o perioadă în care ne-am văzut mult. Eu eram pe atunci secretar de redacție al "Vremii" și în această calitate, având intrarea liberă, veneam foarte des la cameră. Ne întâlneam aproape zilnic pe culcuare și ședeam mult de vorbă. Era, ca întotdeauna, foarte independent, stăpân pe

el, extraordinar de lucid și mușcător de ironic. Deputații, gazetarii, îi arătau stimă și respect. Avea autoritate. Ca foarte multă lume credea în misiunea și în puterea creatoare a partidului național-tărănesc. Asta se petrecea prin 1929 - 1930. Dar cu luciditatea care-l caracterizează deziluzia a venit repede.

În 1931, dându-și demisia din postul de șef de cabinet, e numit avocat în contenciosul ministerului de industrie și comerț. Tot atunci face o călătorie în străinătate prin Franța și Italia.

Tot în acest timp Marin, înscris la doctorat la Facultatea de Drept din București, trece cu strălucire examenul și-și pregătește teza.

Teza și-o susține în 1932 cu lucrarea "Fascismul". E proclamat "doctor în drept".

Cartea lui "Fascismul" este omprivire asupra organizării constituționale a statului corporativ italian. Primul capitol e dedicat originii doctrinei fasciste și doctrinei însăși. Marin definește și precizează aportul teoreticienilor statului, Hegel, Treitschke, Ihering, Giorke, Leon Duguit, Georges Sorrel, în concepția fascistă a statului. Urmează apoi o scurtă expunere istorică a etapelor de organizare constituțională a noului stat italian fascist. "Statului" din 1848 acordat de regele Carol Albert Piemontului și extins apoi asupra întregii Italii și celebra "Carta a muncii" sunt sistematic analizate.

După trecerea în revistă a principiilor, autorul porcede la cercetarea instituțiilor constituționale. Rând pe rând sunt cercetate: rolul Coroanei, a guvernului, a reprezentanței politice (Camera și Senatul), a partidului fascist, a marelui consiliu fascist și a consiliului național al corporațiilor.

Un capitol cu totul original este acela dedicat raporturilor de suveranitate dintre Italia și Vatican.

Studiul se sfârșește cu o analiză a regimului-

datoriilor și drepturilor publice individuale și a regimului presei.

"Fascismul" lui Vasile Marin a fost prima și a rămas până astăzi ultima lucrare care înfățișează complet și sistematic publicului românesc statul fascist.

Deși lucrată în limitele și după tipicul unei teze de doctorat, cartea vădește o puternică personalitate.

Originală, inteligentă, vie, judicioasă opera e reprezentativă pentru spiritul său.

*

În toamna anului 1932 începe ultima etapă a vieții lui Vasile Marin. Întâlnește, înțelege, se integrează Legiunii. De-acum încolo admirabila sa inteligență, puterea sa de muncă, cinstea sa sufletească, entuziasmul său, ei îi vor fi dedicate.

Pentru Legiune a trăit, a gândit, a luptat, a suferit și a murit Vasile Marin.

Intră în Legiune în Octombrie sau Noembrie 1932, cu câteva săptămâni înaintea lui Vladimir Dumitrescu, Ion Victor Vojen, Polihroniade, Vasile Cristescu, Alexandru Constant, Virgil Ionescu, a nucleului cunoscut mai târziu sub numele de grupul "Axa". Începând din Ianuarie 1933 Marin devine un statornic colaborator al "Axei".

Am aici în fața mea primul lui articol "O singură ideologie: Fapta", publicat în Nr. 5 al revistei. Desprind o frază: "Țara românească are nevoie în vremurile acestea de oameni tragici și sintetici". Vasile Marin și-a definit astfel de la început rostul în Legiune și măreția sfârșitului.

Au urmat apoi rând pe rând "Națiunea împotriva Statului de import" (Axa, Nr. 6), "Între democrație și statul totalitar" (Axa, Nr. 8), "Generația nouă și Statul etic" (Axa, Nr. 9), "Sfârșitul erei democratice" (Axa, Nr. 13), "Răboj" (Axa, Nr. 18), din care citez minunatul sfârșit: "Revărsarea apelor tincreții va inunda lumea cea veche, învaluind-o în

măllul regenerator și dătător de roadă nouă. E Nilul tinereții createoare". In Nr.19 al "Axei" un mare articol: "Dela formalismul democratic la naționalismul constructiv". "Mitul corporatist" ("Axa", NR.20). "Extremismul de dreapta" ("Axa", Nr.21).

Articolele lui, strânse laolaltă, formează un adevărat manual asupra problemei statului și a elitelor. In ele regăsim pe Vasile Marin din carte și din viața. O dialectică viguroasă, o argumentare strânsă, o iuțea în scris colorată cu epitete tari, cu vorbe sfredelitoare, cu formule plastice.

Timp de un an, cât a trăit "Axa", am lucrat cu toții împreună. Firește au fost și mici frecuşuri, mici ciocniri, cum se întâmplă între oameni chiar când sunt legionari, dar toate le-am lichidat între noi, în "cuibul" nostru, conștienți că peste orice trecătoare chestiuni personale trebuie să servim Legiunea și Căpitanul.

Activitatea legionară a lui Marin nu se mărginește însă numai la condei. Ca avocat aduce, fără exagerare, imense servicii Legiunii. Ne amintim cu toții ce a însemnat primavara și vara lui 1933. Guvernul Vaida, împins de finanța și presa jidovească, nu îndrăsnea să ne disolve dar pornise împotriva noastră o luptă de distrugere.

Calomii, ofense, insulte, lovituri, schingiuiiri, arestări arbitrare se abăteau asupra noastră. Pe urmă, deși înduram - din ordinul Căpitanului - cu resemnare orice lovitură, tot noi eram dați în judecată. Procesele se purcedeau. Dela un capăt la altul al țării era chemat să apere "avocatul Legiunii" Vasile Marin.

Se căsătorise de curând - în Februarie - cu o doctoriță tânără, Ana-Maria Ropală. Soția îi semăna parcă și la fizic dar mai ales la moral. O ființă nu prea înaltă, dar bine legată, vie, sburdalnică, cu ochi sfredelitori, glumeață, scripitor de inteligență și care topea par'că întreaga lume într'o privire atunci când se uita la "Vasia" al ei.

La prima chemare Marin își lasă soția, de care

era atât de legat, și pornea. Peste o zi două venea, ca un buletin de victorie, vestea achitării pe care o isbândise.

Intre 24 Mai și 15 Iulie 1933 a plădat și a biruit la Rădăuți, la Caransebeș, la Arad, - când chemat telefonic de Căpitanul a apărat "echipamortii" care avea în frunte pe Sterie Ciumetti și Nicky Constantinescu - la Alba-Iulia, la Pitești.

I se dusesese familia în Legiune!

Dar au venit zilele grele ale prigoanei.

Candidat al "Grupării Corneliu Zelea Codreanu" la Arad, la Târnava Mare, la Turda, Vasile Marin străbate în fruntea echipelor legionare jumătate Ardealul.

Intrat însă de curând la "Cuvântul", Vasile Marin găsește prilejul ca în toiul luptei, să ne dă - ruiască alte câteva minunate articole.

Disolvarea Gărzii de Fier îl surprinde la Sirghișoara, e arestat, adus la București, ținut o zi la Prefectura Poliției, și apoi - în dimineața zilei de 13 Decembrie - adus la Jilava. Mi-aduc aminte că abia se deszăvorîse ușa cazematei și Marin, Alecu Cantacuzino, Giurgea-Negrilești și-au făcut intrarea. După o primire triumfală, îmbrățișeri, întrebări și răspunsuri, au fost instalați toți trei pe patul comun din fața noastră.

Marin la închisoare era neschimbat. Calm, veșnic surâzător, judecând cu obișnuita lui agerime situația, era sigur de victorie.

Din inițiativa lui Moța am scris dela Jilava ultimul număr - Nr.24 - al "Axei". Ghemuiți pe parturile comune Ion Moța, Vasile Marin, Părintele Georgescu-Edineți, eu, ne-am scris articolele și le-am expediat a doua zi lui Ion Belgea prin legionarul Stoonescu - mi se pare - care a fost eliberat. A ascuns articolele în încălțăminte și le-a dus la destinație, iar "Axa" noastră a putut astfel să apară pentru ultima dată.

Articolele noastre au fost nesemnate, de aceea e poate bine pentru istoria legionară sa precizoz

cine le-a scris pe fiecare.

Moța a scris articolul "Arestarea - act de guvernământ". Părintele Georgescu-Edinețu articolul "Mântuirea". Vasile Marin un lung articol de doctrină "Statul burghez și Mișcarea Națională", iar eu două articole scurte: "Călăul Titulescu" și "După dizolvarea Gărzii de Fier".

Am stat zece zile împreună, până la 25 Decembrie, apoi nouă tuturor ne-au dat drumul, iar pe Ion Moța, Vasile Marin și Sterie Ciumetii - ce stranie și tragică împerechere - i-au ținut până în după amiaza zilei de 29 Decembrie.

La 29 Decembrie au ieșit toți trei pe poarta închisorii.

Astăzi niciunul din ei nu mai e în viață, toți au murit eroic pentru credința lor în Căpitan și Legiune.

*

După moartea lui Duca, asemeni lui Moța, Alexandru Cantacuzino, Andrei Ionescu, Marin isbutește să nu fie arestat. (Moța va fi arestat abia în Februarie). Stă ascuns vreo două luni și apoi în preajma procesului - iese la iveală și pe lucru. Alargă peste tot, se informează, informează, organizează a-părarea, vorbește cu oamenii politici ce vor depune ca martori în proces, caută să ne procure bani, sturdiază dosarele.

La proces e la postul său pe banca apărării. În sfaturile noastre intime cu Căpitanul, Moța, Bădia Ilie Gârneață, Domnul Clime, Banea, Virgil Ionescu, Alexandru Cantacuzino, mintea lui ageră, sufletul lui curat, găsesc întotdeauna calea cea bună de urmat în grozava încercare prin care trecea mișcarea legionară.

Insfârșit suntem achitați,

Legiunea își reia viața și Vasile Marin activitatea în cadrul mișcării.

La Giulești, în grădina în veci neuitatului Didi Micescu, redeschide prima tabără legionară. Ma-

rin își face o mică colibă și se instalează acolo. Lucrează cot la cot cu cei mai tineri legionari, e de mai multe ori ofițer de serviciu.

În cursul anului 1934 - 1935 mersul Mișcării Legionare e mai potolit. Deaceia și activitatea tuturor e mai redusă.

Marin ține conferințe la sediu, scrie câteva articole în "Cuvântul Studentesc" sub pseudonim, pledează cu aceiași strălucire în procesele legionare.

Dar vine vara lui 1935, mișcarea pornește din nou vijeliosă înainte, taberele și șantiererele noastre se întind pe întreg cuprinsul țării.

La Carmen-Sylva Căpitanul cu o mână de legionari și de legionare a pornit - în vâgăuni pline de ciulini - tabăra ce avea să ajungă celebră.

În dimineața zilei de 19 Iulie 1935 porneam cu Alecu Cantacuzino spre Carmen-Sylva. La gară ne întâlnim cu Vasile Marin și Fleșeriu dela Sibiu. Plecăm cu toții împreună plini de voie bună.

Marin stă zece zile în tabără și conduce "echipa șosea". Eu și cu Virgil Ionescu, venit mai târziu, lucrăm sub ordinele lui.

Echipa lui Marin termină cu succes șoseaua iar Căpitanul drept răsplată ne dă câte o bragă.

Ce voie bună, ce răs, ce chef de joasă ne stăpâneau pe toți când ne întindeam scara ciolanelor obosite pe pământul gol, sub acoperișul de scăduri albia ridicat cu o schiapă dar botezat pompos "Hotel Bellona".

Măi Vasile, măi, cine se gândea pe atunci, când ședeam la taifas serile cu lună și auzeam valurile spărgându-se ușor de țărâm, că vei pleca să mori departe de țara ta pe care atât o iubeai, departe de valurile Mării Negre, în care îți plăcea să te bălăcești, departe de munții tăi pe care cu atâta dragoste îi colindaseși alături de duduia Boby, tocmai la Majadahonda.

La 28 Iulie - dacă nu mă înșel - într'o Duminică, în cadrul unei mari solemnități legionare,

Căpitanul îl înalță la gradul de Comandant Legionar.

Peste o lună, în Septembrie 1935, Comandantul Legionar Vasile Marin preia conducerea organizației ei județului Ilfov.

Sarcină grea, într'un județ politicianizat, în care spiritul legionar cu anevoie își croește drumul.

Dar pe Marin greutățile nu-l sperie. Pătruns de duhul legionar el știe că trebuie să biruiască. Și va birui!

Într'un an isbutește să creeze câteva solide nucleu legionare și realizează minunata tabără de la Hotarele.

Hotarele devin un fel de Academie legionară. Tabăra aceasta va rămâne în istoria mișcării noastre ca un model de organizare, de disciplină, de muncă sistematică și de înfăptuire entuziastă în spirit legionar.

Între timp Marin scrie la "Cuvântul Studențesc", la "Revista Mea", iar în Martie 1936, împreună cu Gh. Ciocogariu scoate "Vestitorii".

Toate condeele dela "Axa" se regăsesc în noua revistă legionară, plus cei veniți după prigoană în rândurile noastre: Puiu Gârcineanu, Dumitru Amzăr, Ernest Bernea, Traian Herseni, Ion Mânzatu, Iosif.

Plină de viață, de nerv, de spirit luptător din belșug răspândit de Marin în articolele sale, "Vestitorii" dispar după patru numere - ca odinioară "Axa" - sugrumată de cenzură.

Vara lui 1936 Marin o petrece la Hotarele, apoi în munți, la Djuvala îmi pare.

Toamna își reia activitatea în județ.

Dar pe la mijlocul lui Noembrie Vasile Marin află de inițiativa lui Moța, de plecarea legionarilor în Spania.

Nu mai are astâmpăr, vrea să plece și el în Spania, vrea să plece cu orice preț.

Se roagă de Căpitan - el care nu se rugase și nu ceruse nimănui nimic, niciodată - .Insistă să fie

lăsat să plece. Căpitanul se codește, nu sunt destui bani. Atunci Marin din sărăcia lui, din apriga, din amarnica lui sărăcie găsește 5.000 de lei, se împrițit cu cinci mii de lei, îi aduce la sediu și cere să i se dea voie și lui să plece. Cu ironia lui amară spune domnului General: "Vreau să fiu al șaptelea sicriu".

Dece voin să plece Vasile Marin? Ce îl mâna? Cine-l chema?

Ne-a spus-o în cele câteva rânduri din scrisoarea adresată soției sale la 23 Noembrie 1936:

"N'am făcut actul acesta din disperare sau aventură ci perfect lucid. Era o datorie de onoare care apăsa pe umerii generației noastre. L'am făcut cu acelaș drag ca și cum ar fi fost vorba de țara mea."

Iată dece a vrut să plece Comandantul legionar Vasile Marin. Iată ultimole lui gânduri de o simplitate, o măreție, o noblețe antică.

A plecat împreună cu Moța, a dormit în acelaș pat cu el pe vapor, a stat în aceeași cameră cu el la Toledo.

Între acești doi oameni, atât de deosebiți ca temperament, se încheșase o legătură frățească, o legătură care pornea de atunci, de la Jilava, de când stătuseră toți trei împreună cu Sterie Ciurmetti, o legătură care avea să-i ducă îmbrățișați în mormânt.

*

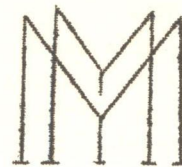
Așa s'ă săvârșit viața Comandantului Legionar Vasile Marin. Si dacă de dincolo de mormânt Vasile Marin își judecă sfârșitul - cred că trebuie să fie mulțumit. Căci a sfârșit așa cum a trăit: simplu, elegant, mândru dar încălzit, transfigurat de credință.

A scrie frumos, a vorbi, a lupta, a suferi e bine - spunea deunăzi Căpitanul - dar cu totul insuficient pentru un legionar. Dacă legionarul nu și-a lămurit sieși nu și-a fixat atitudinea în fața mor-

ții, nu e un legionar desăvârșit.

Vasile Marin și-a fixat atitudinea în fața morții, și-a pecotluit credința, lupta, suferința, cu sângele lui cald și tânăr.

Doa Domnul ca noi legionarii care mai suntem azi în viață, să fim domni de jertfa lui și să știm să murim și noi așa cum au murit ei, în ziua aceea de iarnă, departe de România lor dar pentru ea, în pustietățile înghețate de la Majadahonda.

JERTFA LUI ION MOTA SI VASILE MARIN

IN LUMINA ISTORIEI

Vasile Christescu

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
 Număr festiv
 Ianuarie-Februarie 1937
 Anul XII. Nr.1-4

JERTFA LUI ION MOȚA ȘI VASILE MARIN ÎN LUMINA ISTORIEI

Camarazi de luptă și de generație cu Ion Moța și Vasile Marin suntem pătrunși de măreția gestului lor de a porni să lupte în armata naționalistă a Spaniei.

S'au dus posedați de gândul jertfei pentru triumful Crucii și pentru apărarea civilizației latine.

Fapta lor este afirmarea celui mai înalt sentiment de eroism, căci poate fi oare ceva mai eroic decât ruperea de tot ce ai mai drag pe lume spre a împlini cu sângele tău biruința idealului cărui ai închinat viața?

Este mărturișirea, cu prețul ultimului sacrificiu, a unei profunde credințe în Dumnezeu, a spiritului nou ce se ridică răsvrătit împotriva unui întreg secol de materialism și lipsă de religie.

Suflete de granit, au înfrânt moartea prin moarte.

Suntem prea măcinați în mărnuțișurile zilnice ca să putem cuprinde, în toată amploarea, jertfa lui Ion Moța și Vasile Marin.

Mult mai târziu, după trecere de decenii, când vremurile de azi vor proiecta în perspectiva istoriei, fapta lor va putea fi detașată în lumina strălucitoare a veșniciei.

Căci fapta lor este deschizătoare de drum nou în istoria neamului românesc.

Pornirea lor și a celorlalți cinci camarazi să lupte în acel colț de Europa unde acum s'au pus în cumpăna sorții viața de mâine a omenirii - cu Dumne-

zeu sau cu Satana însemnează ceva mai mult decât o participare simbolică a generație noastre prin ei, cei mai aleși fii, la marea bătălie dintre Cavalerii Crucii și Ostașii Diavolului.

Insemnează fixarea noului orizont pentru generația României Mari, care respinge spiritul strâmt al înaintașilor, trasând singură, prin cea mai mare jertfă, sângele propriu, sensul misionaric al existenței ei.

În curgere de veacuri, noi am luptat pentru credința și pentru existența neamului; dar am luptat aici, pe pământul și în jurul hotarelor noastre amenințate.

Este pentru prima dată în istorie, când Români aleși, având conștiința misionarică a luptei pentru Dumnezeu și civilizație, pornesc pe meleaguri îndepărtate se sfințesc acolo, cu suprema jertfă, crezul lor.

Privită în perspectiva istoriei, fapta lor e plină de consecințe pentru destinul neamului românesc.

Națiunea franceză, odinioară în fruntea neamurilor lumii, a pășit pe planul istoriei universale, când cetele de cavaleri cruciați au părăsit plaiurile înverzite ale Franței ca să moară în nisipurile Siriei, cu ochii țintă către Ierusalimul Mântuirii.

Căzând cu privirea îndreptată către Dumnezeu, pe pământul Spaniei, patria împăratului care ne-a zămislit ca neam, misionarii noștri au smuls lacătele ce ne țineau închisă poarta largă a istoriei universale.

Prin ei, neamul nostru se îndreaptă pe drumul mare și luminos ce duce către Dumnezeu.

URMASII LUI EMINESCU

Simion Mehedinți

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII.NR.1-4

URMASII LUI EMINESCU

"Generația noastră" se cheamă numai aceea, care întrupează un ideal nou în viața națiunii, ori scoate măcar la lumină o idee vitală însemnată, pe care o generație slăbănoagă ("interimară") o lasă să se cadă în umbră.

Pe Moța l-am văzut o singură dată, în primăvara anului trecut, când S.S.Patriarhul chemase la sfat o seamă de oameni cu grija de sufletul neamului. Totuși, mi-au rămas în minte și chipul, și cuvintele tânărului. Vorbea răspicat, spunând numai ce trebuie. Se vedea bine că vorbește din suflet, nu ca să se asculte vorbind...

Am simțit atunci deplin ce sunt și cum sunt oamenii reprezentativi din generația nouă. Si am plecat cu mari speranțe, iar nădejdea a sporit și mai mult, când am văzut pe oamenii cei noi, adunând în munții dela Predeal oasele ostașilor morți pentru stergerea hotarului și zidindu-le mormânt veșnic din piatra cărată pe brațele lor. Aceeași impresie de sănătoasă înnoire am căpătat-o mai târziu, când am văzut la malul Mării altă ceată de tineri, trăind în sfânta disciplină a muncii de bunăvoie - la fel cu schimnicii care își petrec zilele în post, rugăciune și iosteneală pentru păcatele altora.

Acum, Moța și Marin au căzut, luptând departe de hotarele țării.

Cu ce gând?

Î-au mărturisit chiar ei în cea din urmă scrisoare:

"Nu este adevărat... că, rămași aci, puteam fi mai de folos, și eu, și toți cari au luat acest drum - luptei de acasă. Biruința morală, pe care o vom câștiga în Spania (cu orice jertfe), va fi mai mare pentru lupta națională, decât tot ce am mai putea face în restul vieții noastre - ba și dincolo de ea... Acesta e adevărul".

Așa dar, "biruința morală"! Cu acest cuget au plecat, știind bine că nu se vor mai întoarce decât cu mâinile pe piept.

Evident, o lume nouă s'a ivit pe pământul țării noastre. Românii adevărați înțeleg de ce e vorba... Tptuși, să nu fie iertat, ca suprem omagiu față de inimoșii tineri, să reamintim câteva împrejurări spre a înlesni o prețuire mai exactă a faptei lor.

*

Mai întâi, o constatare neplăcută: După război, cuvântul " generație " ne împuiase urechile... Ajunsesese tot așa de silnic la auz, ca și nerodul "culturalizare", autentic, dinamic, proaspăt, mistic... Si alte vorbe terfelite de multă și proastă întrebuintare. Toți neogemații porniseră pe "culturalizare", erau "proaspeți", "dinamici", "autentici", și "mistici"... devți- era groază să-i vezi, necum să-i auzi ori să-le mai citești și scrisul. Nepunticioși dar ambițioși, snobii intelectuali vânturau zilnic formule importate din bazarul cosmopolit, dându-se drept lume nouă în literatură, în artă, în politică... peste tot.

Realitatea e însă alta. Generațiile unui neam nu se despart după actul de naștere sau calendar și nici după etichetele împrumutate de aiurea. O generație nu este în adevăr nouă, de cât atunci când întrupează un ideal nou în viața rațiunii, ori

scoate măcar la lumină o idee vitală, pe care o generație slăbănoagă o lăsase să cadă în umbră. Iar în privința aceasta, neputem da seama îndată că irozii mai sus manitiți departe de a fi o generație nouă, în sensul istoric al cuvântului, nu era de cât trista continuare a generației care îi preceda se, pregătindu-i să primească tot felul de mode internaționale.

În adevăr, se ivise încă din secolul trecut în viața poporului nostru o grea desbinare.

De o parte, stau neatinși oamenii vechi ai pământului, adică țărani - prețuitorii drepecți ai țăranei și ai tradiției. Ei formau adevărata aristocrație a neamului și o frumoasă încă și azi. În munții Maramureșului trăesc și acum urmașii lui Dragos, Bogdan, Bale, .. păstrând sub grinzile lor afumate diplome de o vechime seculară. Aceeași signură aristocrație o aflăm la "boerii" din Tara Făgărașului, în Hațeg, la Moți, la Codreni, Vrânceni... Si peste tot, omul de sute și sute de ani nu s'a depărtat de țărâna lui, cum nu se depărtează ghinda de trunchiul stejarului.

De altă parte - dar tot aproape de nobilimea cea mare a țărănilor - mai rămăseseră și câțiva boeri de neam (nu corcitură) legați și aceia cu tot sufletul de tradițiile țării.

În fața lor însă, și împotriva lor, se ridica tot mai semeată "ompătură suprapusă", cum a botezato Eminescu, adică un element dubios și ca sânge și ca suflet, compus din străini și înstrăinați. Fiind pământul nostru "în calea răutăților" (vorba unui bătrân cronicar), câți venetici nu se pripășiseră printre noi! Neavând nicio "moștenire" de păstrat, veneticul e totdeauna gata pe schimbări: este democrat, progresist, liberal, revoluționar.... după cum bate vântul. Vorba cunoscută: "ce-am avut și ce-am pierdut".

Iată dece boierii cu bun simț se uitau la țărănime, ca la un zid de apărare. Al-de Alecu Forăscu a și spus-o pe șleau în Divanul Ad-hoc: Mai bine

lângă un țaran c'uncar de minte, de cât alături de de un "bonjourist" cu o mână de învățătură și înstrăinat de neam. Dreaptă, foarte dreaptă îngrijorare din partea bătrânilor, fiindcă tocmai atunci începuse a se întehi năvala străinilor, adică Marea Invazie Evrească, iar alături de veneticii tot mai numeroși creștea și numărul "instrăinaților", adică a importatorilor de forme și formule nouă, adunate pe bulevardele Parisului, la Bal-Mabil și în alte capiste ale spoelii internaționale. Doamne, ce grije pe Rosetache să întemeieze "o religie fără Dumnezeu"! (De-ar ști Lunaciarski și cei dela Komintern cum s'ar mai bucura). Ce republică la Ploesti!. Ce înnoiri cu duiumul (unele pe fața, altele clandestin)!

Si asta, în aceasta cumplită desbinare n-ă apu cat 1878.

Noroc că oamenii vechi erau încă mulți și înțregi. Ei și-au făcut deplin datpria năvălind de parbu ori la aslt, în aceeași zi, peste aceleași parapete sămănate cu trupurile camarazilor morți..

Dar, în dosul lor, străinii și "instrăinații" benchetuiău acasă cu "mironosițele" de care pomenește Eminescu și făceau afaceri "patriotice", pe când soldatul n'avea ce mânca și cu ce se îmbrăca, iar ghiulelele plesneau în gura tunului. - Așa se înțelege pentruce sufletul genialului poet s'a cutremurat de scârbă. Inchinătorul de toate zilele la chipul lui Ștefan Vodă și al lui Mircea la Rovine, n'a găsit un singur vers pentru acea epocă de dureroasă rătăcire. (Noroc de țărâtime și de câțiva boieri vrednici, care au ținut sus steagul țării... și au biruit!)

Dar, după isbânda dela 1878, a urmat o desbinare și mai adâncă între pătura supra-pusă și adevărata popor românesc. In loc să ne purificăm și să pregătim zi cu zi "Ofensiva Națională" pentru înțregirea hotarelor, a vönit ghiftuirea și destrăbă-

larea. Lozinca cluburilor a fost: îmbogățiți-vă. Partidul a luat locul țării. Imbuibații n'au băgat de seamă măcar atât că, la fiecare zece ani, isbucnea câte o răscoală țărănească. Si astfel la 1907, ne-am trezit cu pârjolul cel mare, iar prevăzătorilor cărmnitori nu le-a mai rămas altă cale, decât să tragă cu tunul asupra satelor!...

In adevăr, păcătoasa privelește! Un stat, ale cărui hotare erau încă neîntrogite, să fie cărmuit de o pătură din ce în ce mai înstrăinată de neam, dar gata de alianță cu veneticii pentru secătuirea pădurilor, istovirea petrolului, cointeresare bancară, industrială..., îndopându-se zilnic cu idei și formule cosmopolite. (Atât de mare ajunsese orbirea încât niște bieți amețiți de nihilism și narodism rusesc - un fel de bolșevici înainte de bolșevism - ajunseseră isvor de inspirație politică pentru cei dela cărma țării!).

Așa se explică de ce pătura politică din ajunul războiului mondial făcea la noi impresia unei gloate fără busolă, - un fel de generație "interimară", menită să țină doar umbră pământului, până va veni alt rând de oameni, mai conștienți de interesele statului.

*

Insă păcatul nu te păsuiește. Pe neașteptate a isbucnit războiul, iar slăbiciunile au ieșit repede la iveală. Timp de doi ani, până la intrarea în luptă, cluburile partidelor au devonit un viespar de intrigi și un ticălos târg de conștiințe. Pe unii îi amețeau banii agenților de corupție, pe alții îi înebuniseră patima personală sau de partid. Câte uri individuale nu s'au îmbrăcat atunci în mantia patriotismului! Anume corifei ai vieții politice și-au schimbat de azi pe mâine atitudinile în chestia externă, numai pentru că adversarii lor ocupaseră poziții, unde nu mai încăpeau și ei!

Astfel, războiul a început fără pregătire, cu rușinea dela Turtucaia și a ajuns la rana mortală

a păcii dela Iași, iscălită la Buftea. N'am avut parte să lipsească măcar "mironosițele" din dosul frontului și camuflarea la părțile sedentare a patrioților cu afaceri. Obrazele subțiri nu s'au sfiit să-și arate civismul, luând comanda pompierilor și a brutăriilor...

Noroc - din cer până în pământ noroc - că mai rămăseseră încă neatinse două isbânzi morale:

Inimosul avânt al trecerii peste Carpați (cea mai înaltă manifestare de solidaritate națională, dela arderea Sarmisegetuzei și până azi);

și admirabila epopee dela Mărășești, cu strălucitele episoade dela Jiu, Robănești, Bălării, Topra-Isar, Mărăști și Cireșoaia.

Dar ce enom contrast! Deoparte păcatul și parcătoșii, iar de altă parte biata gloată ascultătoare și îndrăgostită de țărâna ei, jertfindu-se sub comanda ofițerilor eroi, care trăgeau de-avalma cu soldații, până la ultima bandă de cartușe și murind cu capul pe mitralieră.

Aici a fost tot norocul și toată speranța de reînviere. De aici a ieșit și a doua trecere peste munți și intrarea în Buda-Pesta.

*

Dar, îndată după pace, miloma luptelor de partid a izbucnit cu o furie și mai mare. Un imens val de străini s'a revărsat asupra țării, iar numărul vânđuților și înstrăinaților a crescut an cu an, zi cu zi, ceas cu ceas... mulțumită consiliilor de administrație de tot felul și a democrației de toate culorile. Niciodată, elementele internaționale (fățiș sau clandestin) n'au avut sub talpa lor mai deplin poporul românesc. În afacerea Skoda, lucrul s'a dat pe față: un venetic a îndrăsnit să arunce ca pe o petecă murdară, santinela așezată cu arma la baionetă lângă sipetele cu acte suspecte.

Dar n'a fost destul nici atâta. A venit o dovadă și mai grozavă: când oștirea țării stătea neîmbrăcată și fără armament, iar funcționarii statului

nu primeau leafa cu lunile, s'a găsit un guvern românesc (?), care să dăruiască miliarde băncii falimentare a unui evreu...

Atât de departe a ajuns după războiul desbinare între poporul românesc și înstrăinații care îl cârmuiau.

*

Din fericire Eminescu nu murise; cei buni ai neamului nu pieriseră toți.

Din țara lui Horia, din Oltenia lui Tudor, din marea Moldovă a lui Stefan Vodă... și de peste tot, tineretul rămas neîntinat s'a trezit ca din tr'un somn de moarte.

Revelația cea mare pentru sufletul celor lipsiți de țărâna acestei țări a fost regăsirea doctrinei aceleia care a adunat cel dintâi congres pan-românesc la Putna:

Câștigul cel mai mare... experiența profundă și uimitoare, petrecută cu noi e aceasta: am găsit cheia deslegării noastre din întunerecul nedumeririlor; ea stă în pilda luptătorilor noștri de altă dată.

-Congresul Studentesc, Sibiu, Dec. 1931-

Privind spre toți cei mai buni de la Bălcescu și până la Eminescu, drumul mântuirii fusese găsit. Tineretul și-a dat seama că fatala desbinare, pe care ne-a adus-o secolul al 19-lea și invazia străinilor, trebuie înlăturată. România trebuie să fie de aici înainte a Românilor și numai a Românilor (dar a Românilor adevărați, nu a celor cari au mințit, vânzându-se pe sub ascuns dușmanilor).

Citind și recitind dureroasele pagini ale lui Eminescu despre elementele parazitare (mai noi și mai vechi) tinerii au găsit pe adevăratul lor educator.

Căci după ce poți cunoaște pe un pedagog al națiunii? și care e datoria lui cea dintâi?

E aceasta: Să descopere centrul sistemului suflătesc al generație pe care o îndrumază (soarele acestui sistem), adică ideea cardinală pentru care trebuie să trăiești, iar, dacă e nevoie, să-și mori pentru ea. Ideea e aceasta:

Să mântuim neamul românesc de sub apăsarea străinilor și înstrăinaților.

Regresiunea teritorială în tot lungul hotarelor, regresiunea demografică (în ce privește natalitatea, sănătatea și omogenitatea etnică) și grozava regresiune economică sunt acum fapte pozitive pentru conștiința tuturor celor cari au ochi să vadă și urechi să audă.

Tinerii de azi (nu e vorba de cei amorțiți cu stupefiante fizice și intelectuale), tinerii adevărați își dau seama că poporul nostru nu e un copac atins de bătrânețe, pe cale să i se usuce câteva ramuri, ci e atins de o adâncă răceală chiar la rădăcină. Viermii care îi rod măduva trebuiesc așa dar scoși repede și aruncați... Nu mai e timp de amânare.

Deaceia, generația de azi este nu numai nouă, dar și decisivă. O așteaptă sau o mare onoare, sau un blestem veșnic, dacă n'ar birui.

*

Așa au cugetat cei doi tineri eroi și soților lor, care au mers să lupte pe pământ străin, dar pentru o idee fundamentală în viața propriului lor neam. Prin rănile și moartea lor, ei au voit să dea semnalul unei supreme încordări din partea tuturor celor care mai cred în viitorul României.

Acesta a fost înțelesul adânc al faptei lor eroice.

*

Stiu că generația veștedă de ieri, precum și pseudo-tineretul cu ideologie de bazar, nu pot pătrunde adevărata lui semnificare. Ca să-l lămurim însă deplin, vom aminti ceva asemănător din viața unei națiuni cu o superlativă etică personală. Ina-

inte de izbucnirea războiului dintre Ruși și Japonezi, un ofițer, urmaș al vechilor Samurai, după ce a studiat foarte de aproape împrejurările din extremitul Orient, a ajuns la concluzia că lupta dintre Moscoviți și Japonia nu mai poate fi înlăturată. Că un om de arme, ofițerul, după ce a arătat tot ce trebuie făcut pentru asigurarea biruinței, a scris un fel de testament, pe care l-a înaintat Suveranului său, și ca semn al convingerii, s'a sinucis - pentruca să asigure o exactă cântărire a mărturisirii sale.

Ceva asemănător au făcut și cei doi tineri, care s'au jertfit departe de pământul țării lor. Murind de bună voie, ei au spus răspicat:

Deschideți ochii la amestecul străinilor care vor strivi tot ce e românesc în România, după cum strivesc tot ce e spaniol în Spania.

Luați seama: după întregirea hotarilor, e timpul să întregim și neamul, adunând pe toți Românii adevărați într'un singur mănunchiu și sub o singură cărmuire românească și monarhică. Înlăturați cât mai iute vinovata și neghioaba tactică a partidelor împănate cu străinii care ne-au invadat țara și vor acum să încătușeze întreg poporul român, după cum a încătușat și paralizat pe atâți conducători politici, ademeniți cu blidul de linte al consiliilor de administrație...

Noța și Marin, prin jertfirea lor de bună voie au dat semnalul unificării sufletesti a tuturor românilor, care se mai simt Români.

Cu sângele lor românesc, ei au voit să vindece rana înveninată a desbinărilor din trecut.

Aceasta este semnificația istorică a morții lor.

*

Fi-vor ei ascultați?

Vom vedea, - Un lucru însă este sigur: că cei doi eroi care au înfruntat moartea și cu soții lor de credință, o generație nouă s'a ivit în cuprinsul

hotarelor României.

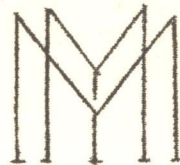
Prin urmașii cinstitului Eminescu, o epocă nouă începe în conștiința poporului românesc.

Generația interimară a încetat.

Tineri eroi, care ați mers cu fruntea sus în fața morții, chipul vostru se înalță acum ca un steag în mijlocul bătăliei.

Monumentul sub care veți dormi va fi cel mai frumos și cel mai cinstit dintre toate, în ziua când România va fi a Românilor și numai a Românilor

Numele vostru are chiar de pe acum strălucirea unui monument.

EROI AI CRUCII
MUCENICI AI NEAMULUI

Preot. N.T. Georgescu-Edineți

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII. Nr. 1-4

EROI AI CRUCII, MUCENICI AI NEAMULUI.

Au trecut mai mulți ani, de când, cu binecuvântarea I.P.S. Patriarh, măgălesc, ca duhovnic, în încredințata apropiere a tineretului universitar creștin-român. Legături intime, stabilite între mine și studenți, au făcut să ne bucurăm împreună de toate biruințele câștigate, prin lupte grele și jertfe și mai grele; să suferim împreună, ori de câte ori, fie și numai unul dintre luptătorii aceleiași cauze naționaliste și creștine, cade înfrânt - deși numai aparent - pe poziție sau e supus unor chinuri groaznice, pentru a-și renege credințele.

Tineret neisprăvit, au zis unii; studenții la carte, au zis alții; împreună cu "popa"-al lor, manifestează... pentru credință, cu Crucea 'ntr'o mână și cu revolverul în alta. Sunt și astăzi oameni, în această țară, cari văd studențimea și toate luptele ei, prin prisma acelorși aprecieri.

Desigur, se vor fi făcut și greșeli. Conducătorii ei sunt cei dintâi cari s'au sezizat de ele și au luat măsuri de îndreptare. Dar, a nu recunoaște că mentalitatea cea nouă, care stăpânește astăzi aproape întreaga suflare românească, dela un capăt la altul al țării, se datorește în cea mai mare parte studențimii luptătoare, care cu toată urgia abătută asupra ei, a rămas tot așa de intransigentă și sigură de victoria deplină, înseamnă a fi de rea credință.

Dacă totuși oameni de bună credință nu puteau alunga dela dânșii anumite suspiciuni ce puteau justifica în parte acuzațiunii gratuite ca: tot demagogie, arivism, aventurieri, romantici, oportunism,

profitatori, exploataatori ai Crucii, etc. Iată jertfa, lui Ionel Moța și a lui Vasile Marin, care pune în uimire până și pe cei mai de aproape prieteni ai lor; ba chiar pe membrii familiilor lor. "În lume e rau, dar lumea nu i-a cunoscut", nu și-a dat îndeajuns silința să-i cunoască, să-i înțeleagă. Personajii biblice, cari n'aveau decât trupurile lor asemănătoare cu contemporanii. Intrupări de arhangheli cari nu suferă "să se tragă cu mitraliera în obrazul lui Hristos, fără să reacționeze". Cum oare s' o fi putând explica acum, după cunoscuta lor moarte eroică, la care s'au dus de bună voie, faptul că erau membrii unei organizații tinerești ce și-a ales ca protector tocmai pe Sf. Arhanghel Mihail, purtătorul de sabie de foc, că imaginea acestui Arhanghel i-a urmărit pretutindeni, că fotografia cea mai popularizată, cea mai des publicată prin ziare, a lui Ionel Moța, are ceva din seninătatea chipului Sf. Arhanghel Mihail de pe ușa altarului Mănăstirii dela Văcărești?!...

Cunosc și eu, în felul meu, sufletul curat și înalta concepție despre viață și misiunea istorică a nației românești a lui Ionel Moța și nu cred că greșesc dacă voi nota aici, și cu îndrăsneala ce mi poate da numai calitatea mea de duhovnic al tineretului creștin român dela 1929 încoace, ca Ionel Moța și Vasile Marin, conștienți că asupra acestui tineret pot apăsa și păcate, poate neispășite îndeajuns, ce i-ar întârzia victoria, s'au dus în Spania, unde Hristos era batjocorit, "pângărit", "palmurit" de cei fără de lege și alături de alți frați creștini și-au vărsat bucurios sângele, oferindu-l jertfă lui Dumnezeu, pentru ispășirea păcatelor tineretului român creștin, a cărui biruință o doreau cu ardoare și cât mai apropiată. De acum: "să faci, măi Corneliu, din țara noastră, o țară frumoasă ca un soare, și puternică și ascultătoare de Dumnezeu"

Sângele vărsat de Ionel Moța și Vasile Marin pentru Crucea lui Hristos, nu importă unde, e, cred, jertfa cea mai bine primită de Dumnezeu, pentru is-

pășirea păcatelor și ale tinerilor și ale bătrânilor din această țară. Ei ne-au împăcat din nou cu Dumnezeu, a cărui îndurare se va coborî din nou asupra țării și neamului nostru.

Jertfa de sânge adusă de ei pentru noi toți și pentru fiecare în parte le dă dreptul la recunoștința noastră, la recunoștința istoriei, la recunoștința chiar a Bisericii creștine române, ce va putea spune că, în anul mântuirii 1937, când păgânismul s'a năpustit din nou, cu cele mai iudaice mijloace asupra creștinismului, și-au dat tributul lor de sânge și doi mucenici români: Ionel Moța și Vasile Marin.

Dar această jertfă mai are un înțeles, care trebuie accentuat. S'a pecetluit cu sânge o doctrină, de către chiar unul din exponenții ei: Ionel Moța. Și prin aceasta, i s'a asigurat biruința. Nu se poate repeta oare istoria și în cazul acesta?

Nu, nu! Ionel Moța și Vasile Marin au socotit necesară jertfa lor, pentru a asigura victoria doctrinei și prin aceasta crearea unei Români Noi. Pentru aceea, ei nu trebuiesc plânși, ci venerați.

Iar cel ce semnează aceste rânduri, se simte și el, măcar o singură dată, mândru, în viața lui: Când vede că, din rândurile aceluia, pe care-i duhovni cește, pot ieși eroi ai Crucii și mucenici ai neamului.

R A N D U R I P E N T R U
M A R T I R I

Corneliu Georgescu

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII. Nr. 1-4.

RANDURI PENTRU MARTIRI

Era în toamna anului 1923, Un an de luptă studențească transformase pe blândul și tânărul cărturar Ioan Moța în luptător desăvârșit al ideii naționale. Cuvântul său măsurat ardea, ca tăiușul unei săbii, iar ochii săi în care se oglindea universul, scânteiau de văpaia lăuntrică ce se cerea consumată.

În timp ce pașii noștri străbăteau domol printre frunzele îngălbenite, cari se desprindeau tăcut și trist de pe ramurile castanilor cari străjuiau aleele grădinei publice din Cluj, Moța îmi desfășura întregul trecut de jertfe al Neamului românesc și - în contrast cu acest trecut - tragedia acestei epoci, în care slăbiciunea și nimicnicia contemporanilor amenința să dărâme tot ce s'a înălțat prin truda secolelor. Concluzia se desprindea luminoasă, ca scânteierea unui fulger: "Numai jertfa poate aduce izbăvirea Neamului, deci generația noastră este datoră să aducă prinosul său de jertfă".

Intr-o bisericuță din apropiere, Moța, îngenunchiat în fața altarului a jurat, că este gata pentru sacrificiul suprem. Cumâna dreaptă ridicată spre Cer, cu privirea ațintită asupra chipului copilului Isus, el simțea cum i se încălzește pieptul de valul de energie care se revârsa din sufletele martirilor credinței și a eroilor morți pentru țară, a căror amintire o evocase.

De atunci au trecut 14 ani. Sub fruntea boltită a lui Ion Moța aurășărit gânduri, din cari au isvorit doctrine, menite a fi în viitor faruri de o-

rientare în drumul popoarelor. Necurmatele suferințe prin care a trecut făptura fizică a lui, în acest răstimp de 14 ani, au sudat sufletului său aripi de arhanghel, purtând văpaia energiei sale creatoare pe tot cuprinsul țării și revărsând harul credinței sale peste plaiurile îndepărtate ale neamurilor străine.

Pornit de pe băncile Universității pe calea jertfei, cu sufletul călit la școala de luptă și de suferință a Legiunii, Ion Moța a socotit că Neamul Românesc nu poate sta nepăsător față de uriașa luptă care se dă pe îndepărtatele țărmuri ale Spaniei surori, între naționalism și comunism, între principiul ființei neamurilor și a distrugerilor în folosul masoneriei jidovești, între Cruce și puterile iadului, între Hristos, izbăvitorul de suflete și Iuda cel care întrușipează blestemul păcatului trădării. Cum necesitățile de apărare a neamului românesc nu permiteau deplasarea unui număr prea mare de români cari să poată da ajutor efectiv mult încercatului popor spaniol, Moța s'a hotărât să-i dea un ajutor moral prin participarea la lupte a unei echipe de tineri români, reprezentanți ai tuturor provinciilor românești (semn al solidarității întregului Neam Românesc), echipa formată din elita tineretului român.

Si astfel au pornit cei șapte legionari, în frunte cu Moța, pe la sfârșitul lunii Noiembrie anul trecut, pe drumul sacrificiului. Semn ceresc că jertfa lor a fost voită de Dumnezeu, e faptul că, înainte de a ajunge la urcușul Golgotei dela Majadahonda, au întâlnit în drum "Muntele Măslinului" - vaporul "Monte Olivia" - vapor care i-a condus spre locul jertfei. Numele acesta simbolic ne evocă drumul străbătut de Fiul omului spre crucificarea voită de Dumnezeu.

După lupte grele, în care cei șapte legionari români au săvârșit minuni de vitejie, în cel mai încercat punct al frontului spaniol, Ion Moța și Vasile Marin au căzut, iar Nicolae Totu și Bănică

Dobre sunt răniți.

Da! Ion Moța și vrednicul său camarad, Vasile Marin, au sorbit fără șovăială întregul pahar al jertfei. Dumnezeu a ales pentru împlinirea înaltelelor comandamente ale voinții Sale jertfa celor mai aleși dintre aleșii Neamului Românesc, pentru că prin ea să se poată răscumpăra greșelile, ale tuturor. Jertfă scumpă nouă, nemăsurat de scumpă, dar menită a străbate veacurile viitoare și a încălzi cu măreția ei toate inimile românești. Da! neamul care a dat asemenea martiri merită să trăiască.

În fața sicriilor purtătoare ale sfințitelor oase care se reîntorc de pe pământul spaniol, Neamul întreg cucernic își va apleca genunchii. Dar sufletele lor, care ne privesc din înaltul Cerului, de acolo, din apropierea luminei dumnezeiești, se vor bucura numai dacă vor vedea că sacrificiul lor a sgușuit toată energia latentă a Neamului românesc, ca brațele, care au stat prea multă vreme inactive s'au transformat în arcuri de oțel, gata a sfărâma orice obstacol ce se va ivi în cale, că Românismul, în întregimea sa, se îndreaptă spre calea care urcă la înălțimea jertfei lor.

Si datoria noastră, a aceloră pentru cari s'au sacrificat martirii Ion Moța și Vasile Marin este, să aducem cu orice preț sufletelor lor aceasta mângâiere.

I O N M O T A

Radu Mironovici

Reprodus din: Cuvântul Studentesc
Număr festiv
Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII.Nr.1-4

I O N M O T A

L-am cunoscut pe Ionel, căci așa îi ziceam, în timpul când mișcarea studențească era la o groa răspântie.

Alături de noi a trecut atunci cel mai bine examenu greu la care am fost supuși.

Chipul lui frumos și blând era imaginea unui suflet nobil și curat. Cu cât l-am cunoscut mai bine, cu atât legătura noastră de prietenie și de camarazi s'a încheșat mai puternic. Dela prietenia ce i-am purtat-o întotdeauna, am trecut la stimă și admirație pentru el, fiindcă în așa măsură s'a impus prin sdrobitoarea lui putere de gândire.

În timpurile și situațiile cele mai critice, prin care am trecut, el era întotdeauna acela de ale cărui păreri și sfaturi ținea socoteală și Căpitanul nostru.

El a fost înzestrat cu toate calitățile.

Sufletul său a fost împodobit de Dumnezeu cu toate frumusețile.

Părinții săi, venerabilul Protopop Moța dela Orăștiw, marele luptător ardelean și D-na, l-au crescut în cultul iubirii de țară și în credința creștină.

Așa a trăit toată marea lui tinerețe: în slujba lui Dumnezeu și a Neamului.

Astăzi a căzut eroic pe câmpul de luptă din Spania, apărând pe Mântuitorul Isus Hristos.

El scrie părinților săi la 1 Decembrie 1936: La riscul nostru, la jertfa noastră, din dragoste pentru Cristos, vom fi fericiți a afla că și ai noștri iau parte, prin bărbăția de a trece prin că-

teva zile grele, și nu se lăsa copleșiți, căci ar părea că ne-au făcut să uităm datoria noastră către Dumnezeu, în al cărui obraz se trage azi cu mitraliera și dorința noastră față de neamul nostru, a cărui soartă atârnă și ea atât de mult de lupta horăritoare care se desfășoară azi în Spania...

Cad în genunghi în fața credinței lui și în fața trupului său ciuruit de gloanțe. Noi, care i-am cunoscut curățenia vieții lui, suferințele îndurate până astăzi și năprasnica-i moarte, vitejască pentru Cristos, credem că poate fi numit "Sfânt".

Trimitem Părintelui Moța și Doamnei, în nemărginita lor durere, sărutările noastre de mâini și îndemnul la bărbăție așa cum fiul lor a spus.

Trimitem soției lui, sfâșiata de durere și micuților copilași, la care el ținea atât de mult, cuvântul nostru că nu-i vom uita niciodată.

În sfârșit, dragă camarade, dragă Ionel, cad în genunghi lângă sicriul tău și plâng. Și mă rog lui Dumnezeu pentru tine. Și îți strig că tot ce ai scris tu, va fi lege pentru noi, toți legionarii.

Stăm gata de luptă cu toată bărbăția.

Hotărârile noastre sunt luate de mult.

Nici o teamă și nici o primejdie nu ne vor opri din drumul nostru.

Vom trece prin moarte după falnicul tău exemplu, iar biruința, după cum ai dorit, legionarii vor câștiga-o!

IONEL MOTA

NU A MURIT

Dr. V. Trifu

IONEL MOTA NU A MURIT

Se zice că Ionel Moța ar fi murit, undeva, pe unul din dealurile mohorâte și reci ce străjuesc drumul pe care-și târa suferințele, acum aproape patru veacuri, preacrestinul rege Filip al Spaniei, când se ducea să se roage retras de lume, în Escorialul închinat de dânsul, amintirii sfântului Martir Laurentțiu. Și se pare că într'adevăr, undeva pe acolo, după câteva zile de lupte glorioase împotriva acelor cari vor să ucidă pe Hristos în suflelele omenirii - minunatul trup al strălucitului legionar a căzut alături de "cenușa" viteazului său camarad de jertfa "pentru dreptate și Dumnezeu", Vasile Marin.

Dar, -a murit cu adevărat Ionel Moța? -Cu nepurtință!...

Atunci, de ce tremură așa de dureros fiecare fibră în acei care l-au cunoscut și l-au iubit? De ce simt toți un gol în jurul lor? De ce atâta jale în sufletele prietenilor, încât acei cari mai dăunăzî îl acuzau de "trădare"*) și-l batjocoreau pe el și pe cei dragi lui, numindu-i "legionari de paie", "don chișoți goi pe dinăuntru"***), s'au crezut îndrituiți să se prefacă a-l plânge și ei?...

Ionel Moța nu a murit încă! Insufletit de "dura" marilor rupturi de lumea veche", "duhul mării,

*) Vezi "Apărarea Națională", din Ian. 1935.

**) Vezi "Apărarea Națională", din 17 Sept. 1933.

definitivei și neîmpăcatei rupturi-ruptură de înstrăinată generație veche și ruptură de o viață personală orientată, chiar și numai parțial, de interesul personal-îndoita ruptură indispensabilă unei lupte eroice de totală primenire a unei vieți obștești**), -Moța e mai prezent decât oricând și comandă cu îndoită energie, fiindcă -descătusat de orice patimă omenească și plin de o imensă iubire de neam și de Hristos- s'a dat pe sine ca exemplu și s'a adus pe sine însuși ca jertfă răscumpărătoare în fața tronului ceresc, pentru păcatele nației sale.

A ținut, imediat ce l-a încolțit cu precisiune în minte, ideea sacrificiului de sine, să se jertfească desfăcut nu numai de patimi, ci de orice vătămare a corpului, oricât de neînsemnată. Mi-a făcut cinstea să vină să-i verific eu, sănătatea trupei-ască.

Iar în ziua când, mâhnit în suflet că îl voiu vedea mai rar i-am spus că nu îi găsesc nici o vătămare, Moța, cu ochii scânteietori, mi-a răspuns: "Ei bravo, domnule doctor, acum plecăm"...

Uimit și îngrijorat, l-am întrebat, unde? Mi-a spus rugându-mă să nu desvălui nimănui taina. -"Nu se poate, protesta-i, e nevoie de D-ta aici" ... Si fiindcă zâmbia neînduplecat, îndrăsnii să-l ameninț "voi ruga pe Căpitan să nu-ți dea voie"! ... Inșă îmi reteză vorba: -"Dacă mă iubești, să nu faci asta, căci și altminterolea, învoirea lui îmi va fi greu de obținut"!...

Pe fugă, după câteva minute înainte de a pleca la gară, a venit să-mi mulțumească; clocotea de fericire lăuntrică; plecă spre a trimite Nației lui dragi, depe stâncile aspre ale Spaniei, spre a aduce "cenușa jertfei" lui, "formidabila dinamită"***), de care are nevoie acest neam pentru a sparge rușinea resemnărilor nevrednice și robia înjositoare a la-

șităților.

Deci, Ionel Moța nu a murit încă! Ci se întoarce biruitor alături de admirabilul său frate Vasile Marin.

Smulge-te durerii și mergi de-i întâmpină, tine-ret românesc! Cu flori în brațe sigure cu flori în cugete limpezi și neînduplecate! Înălătură mor-mintele văruite și cioclii ee se îndeasă! Ascultă porunca vitejilor ce se întorc acasă, și urmează-o cu seninătate și bărbăție! Vei simți marea alături de tine vie, mai vie decât toate bătăile inimii tale, prezența lor, plină de îndemn și dulci mângăieri

Dar, să nu uiți nici o clipă, ca muritori, ei pot totuși muri și că va fi vai de tine și vai de întreg neamul nostru, în ziua când Ionel Moța și Vasile Marin vor muri cu adevărat!...

*) Vezi "Cranii de Lemn", pag. 152

**) Vezi "Cranii de Lemn", pag. 212

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ION MOTA, CTITOR LEGIONAR

Nicolae Petrașcu

ION MOTA, CTITOR LEGIONAR

Din lumea de gânduri a Căpitanului s'a născut și a crescut ideea deschizătoare de veac nou. Din trăirea și rodirea acestei idei a ieșit Legiunea ca organizație politică și spirituală. Lângă Căpitan, ca figură de început s'a așezat Ion Moța. I-a devenit cel mai apropiat colaborator și, alături de acesta, mai mult decât oricare alt legionar și-a avut aportul lui în structurarea sufletului Mișcării noastre. În procesul de creație al vieții logionare, Căpitanul apare ca turnătorul pe plan general al acestei opere. El îi dă Logiunii profilul de epopee, îmbinat cu viziunea profetică. Moța vine ca un dăltuitor și șlofuitor minuțios, inspirând o parte a conținutului interior al acestei organizații. Din ideile, acțiunea și viața lui s'au desprins o sumă de trasături cari su devenit caractere de esență ale existenței legionare.

Analizând figurile mari legionare, acelea cari i-au dat Mișcării anumite momente de mare strălucire, se poate ușor constata cum aceste figuri se încadrează în caleidoscopul Logiunii, imprimând la un moment dat pecetea personalității lor puternice. Ion Moța nu poate fi încadrat nici în spațiul și nici în timpul legionar. El rămâne alături de Căpitan, întemeietor și se confundă cu Legiunea însăși.

Moța apare în viața publică românească odată cu mișcările studentești dola 1922, al căror semnal de întindere pe toată țara a pornit dela Cluj. Aici s'a trezit în el instinctul de apărare al Neamului său primojduit, care trecea mult mai departe de obișnuita revoltă a tinereții entuziaste din proaj-

ma celor douăzeci de ani. De aceea lupta studențească dela Cluj, generalizată în toate orașele universitare, ia un caracter de seriozitate și statornicie, ceea ce dela început imprimase Căpitanului, cu atâtia ani înainte, la Iași.

Pentru clasa conducătoare a Ardealului din vremea aceea, lupta antisemită a studențimii era un fenomen greu de înțeles și profilul moral al personalității lui Ion Moța era o apariție cu totul stranie. Omul acesta venea cu un alt ideal și predica o altă credință, în fața unei lumi care își epuizase puterea de a mai crea. Era lumea veche a luptătorilor pentru unitatea națională, care odată ce și-au văzut visul cu ochii, au rămas suspendați între două epoci. Cea veche și-a încheiat cursul, iar pe cea nouă nu o mai înțelegeau.

Peisagiul politic și spiritual al Ardealului de după unire a prezentat un aspect de slăbire al caracterului nostru rasial. Incepea să devină mai palidă viața robustă și austeră, pe care pătura conducătoare a moștenit-o dela țărănimea din mijlocul căreia s'a ridicat. Un politicianism de factură materialistă și individualistă a pus stăpânire pe conștiințele odată curate ale oamenilor, măcinând în mare măsură energia de preț, care ar fi putut folosi neamului.

Criza de structură interioară a clasei noastre conducătoare a fost un fenomen general în țară. În Ardeal, aspectul acestei crize s'a resimțit mai puternic, pentru că, pe lângă neajunsurile de natură generală s'au ivit aci o sumă de dificultăți provocate de două direcții politice ce se băteau cap în cap. Amândouă curentele au tulburat mult sufletele și împiedecau primele începuturi de cristalizare ale unui spirit politic și social unitar românesc. Unul era reprezentat de o parte din clasa politică a Vechiului Regat și venea în numele luptătorilor din războiul trecut. Purtătorul de cuvânt al acestei tagme a fost partidul liberal, cel care își arogă dreptul exclusiv de exploatare pentru el și

pentru ai lui.

Generația care luptase pentru unitatea națională în Ardeal nu s'a încadrat decât într'un proces destul de neînsemnat organismului politic descalcat din țara veche. Acesta, cu toate pretențiile susținătorilor lui, nu mai prezenta garanții suficiente pentru a organiza pe baze noi viața României întregite. Era un partid îmbătrânit, corupt și lipsit de orice forță morală răscolitoare și înnoitoare de energii.

De aceea bătrânii Ardealului s'au retras în cărăpăcea lor și au rămas departe de o acțiune politică de guvernare. Deslănțuirea de patimi i-a împins pe o poziție de negație, mergând uneori până la acte de natură să tulbure unitatea noastră națională și politică. Chiar cei mai bine intenționați s'au restrâns la cadrul strâmt al intereselor provinciale, lipsindu-le respirația largă pentru problemele cruciale ale neamului românesc.

Nu erau deosebiri de structură, între difetitele părți de țară care se uniseră acum. În păturile lui largi poporul român a rămas sănătos din punct de vedere fizic și moral. Au fost poate deosebiri de mentalitate, venite odată cu influențele străine și care au alterat în parte pătura noastră conducătoare. Dacă toate acestea s'ar fi făcut din ce în ce mai puțin observate și o dirijare în mod organic a forțelor sănătoase din toate colțurile pământului românesc le-ar fi făcut să dispară pentru totdeauna. Inșă neajunsurile și primejdiile cari pândeau neamul au crescut și de nicăieri nu se iveau perspective de îndreptare. Aspectele vieții politice, economice și culturale ale Românilor din Ardeal și Vechiul Regat se prezentau ca cele două fețe ale aceluiași monedă, pusă în circulație de materialismul și individualismul de proveniență iudeo-democrată.

Siruri nesfârșite de vizionari și luptători cari trăiseră sentimentul unității noastre naționale, au luptat și au căzut pentru ea. Linia istori-

ei și a culturii noastre s'a frânt tocmai în momentul când poporul era să culegă roadele unor biru înți pregătite și așteptate de veacuri.

Unitatea neamului românesc a început să se restabilească în clipa în care Corneliu Codreanu s'a întâlnit cu Ion Moța. Căpitanul venind din Moldova și Moța din Ardeal, au dat naștere duhului inoitor care a pus stăpânire pe sufletul tineretului. Teme- lia celor dintâi acțiuni ale mișcării studentești a fost concepția integrală a unității noastre ca neam. Căci în gândul întemeietorilor Mișcării Legionare România nu mai apărea ca o țară compusă din state federale sau provincii în care una să aservească pe alta. Ei au tins să creieze organismul menit să strângă toate sufletele românești de pretutindeni și să le topească în flacăra dătătoare de noi avânturi. Din aceasta îmbinare a luptei și a trăirii legionare a ieșit mai târziu spiritul legi onar, însumând în el conceptul universal și total al noțiunii de român.

Moța după ce a întâlnit pe Căpitan și s'a pus sub comanda lui, a căutat să convingă marea masă a camarazilor săi de luptă să-i urmeze exemplul. Necu noșteroa Căpitanului, tinerețea și neîncrederea aruncată în sufletele oamenilor de arsenalul inși nuărilor și calomniilor de origine iudeo-masonă au ținut pe mulți oameni departe de primele începuturi ale luptei legionare. Gestul lui Moța a dat naștere la nedumeriri și și-a înstrăinat multe legături și prietenii. Nu l-au urmat mulți pe drumul lui plin de îndrăzneală. Înțelegerea lui Moța cu Căpitanul a fost numai un punct de plecare a adeviziunii Ardealului la legionarism. Aceasta a venit mai târziu, când legenda regenerării vieții românești prin vechii ardeleni, se spulberase și când oamenii s'au convins că, după atâtea probe, Legiunea prezintă garanția unei organizații serioase. Ridicularizarea de către politicieni și de către presă jidovească, a formelor de manifestare legionară, a ținut în rezervă multă lume de echilibru și cu rosturi

deviață socială românească. Ardeleanu, care are un simț mai dezvoltat al ridicolului, nu se lasă prea repede de ceva, spre a se apuca de altceva. Se poate însă constata, că după ce o seamă de luptători ardeleni și din alte ținuturi românești au deschis Legiunii drum sigur în Ardeal, o bună parte din cunoscuții și camarazii din luptele studentești ai lui Moța și-au dat seama de greșala de a nu-l fi urmat la timp și, trăgând consecințele firești, au intrat în Mișcare. Pentru o seamă de oameni de carte sau de ocupații gospodărești, Căpitanul era puțin accesibil. Ei îl vedeau ca pe un pisc de munte învăluit în tunete. Nu nimai pentru cei din Ardeal, dar și pentru mulți alți români, Moța a servit de călăuză spre Căpitan. Rolul lui parcă devenise și acela de a face legătura dintre Căpitan și lumea din afară a Legiunii și dintre Căpitan și pulsul intim al gândurilor, mai greu de sezizat, ale masei legionare.

În jurul anilor 1927 și 1928 Legiunea se afla în embrion. În aceste faze de gestație ea nu se ocupa decât de probleme cari interesau formarea conținutului ei interior. Procesul acesta a durat câțiva ani și, deși ideea păstrării noastre politice era bunul ei cel mai prețios, nu încerca însă să iasă în lume și să combată primejdia care ne pândea. Căpitanul era convins că, atunci când Legiunea va pătrunde în mijlocul maselor populare din Ardeal, se termina și cu acele curente care tulbura viața unității noastre naționale.

Cu toate acestea, Ion Moța nici în această perioadă n'a făcut abstracție de problemele care depășeau preocupările Legiunii din acea vreme. A observat încontinuu evoluția vieții politice și spirituale a Românilor din Ardeal și a intervenit atunci când a crezut că rătăcirile au trecut peste marginea unei normale îngăduințe. În anii aceia, Ardealul era considerat ca o redută a "democrației". O filosofie modernă, renaștere la "occidentalism", "dreptate umană", "egalitate" puseseră stăpânire pe

sufletele oamenilor de carte, în timp ce o demagogie fără frână și scrupule tălăzuia masele țărănești, amăgindu-le nădejdiile unei vieți mai bune.

Oamenii aceștia nu numai că dezertaseră ei înșiși dela datoriile față de neam, dar prin poziția de neînțelegere și dușmănie față de acțiunea anti-semită a tineretului s'au pus deacurmezișiul între reselor românești, servind dușmanul nostru de moarte și cauzei lui: "Cum adică? Noi, ardelenii cei care pe vremuri pusese rădăcina statuii lui Apad de pe Tâmpa, noi care tremuram de exaltare când ni se vorbea de România, noi să fim acei care să aducem acest dar de recunoștință României, împingând-o în primejdii și cumpene, pe care odinioară aproape nu le cunoscuse. Noi cei cari am îndumnezeit ideea de neam, să o subminăm acum? Câți voinici moldoveni n'au intrat în pământ pentru libertatea noastră, pentru ca astăzi fruntașii politici ardeleni să declare că singura libertate pe care nu o vor admite odată cu capul, e aceea a apărării bietului Moldovean de sugrumarea jidanului. Așa răsplătește Ardealul desrobirea sa, înlănțuindu-și frații în cea mai desgustătoare umilire și exploatare din partea străinului celuilalt?"

Însă "sunt în ardeleni...cari se ridică pieptiș împotriva acestor schimonosiri ce uzurpă dreptul de a reprezenta sufletul ardelenesc! Și de clarăm cu hotărâre: acesta nu e sufletul nostru!"

Continuând, apoi, în altă parte, spune plin de încredințare și hotărâre: "Se va vedea atunci dacă noul Ardeal al nostru...scăpat de infecția culturii iudeo-ungurești mai tolerează concepțiile denaturate ale celor educați în cafenelele și lojile francmasonice budapestene".

Formarea unei concepții politice și spirituale în sens național și unitar a durat mult și a cheltuit multe energii, chiar și în țări ca Germania și Italia. Munteniei și Moldovei, după unirea de la 1859 le-a trebuit aproape o jumătate de veac de eforturi comune ca să se ajungă la unitatea perfect su-

dată a Vechiului Regat.

După cum Național-Socialismul și Fascismul au desăvârșit unitatea politică a popoarelor respective, Mișcarea Legionară și-a îndeplinit acest rol cu prisosință. S'a ridicat peste toate particularitățile provinciale, care nu prezentau în sinea lor caractere esențiale ale poporului român, dând naștere unei ideologii și unui tip unitar românesc. În Legiune sunt înmănunchate toate forțele vii ale Națiunii românești. Ea este chemată să se ocupe de toate problemele ce privesc viața tuturor ramurilor poporului nostru, așa cum o cere interesele comunității românești.

Larma produsă de încăerarea partidelor politice pentru putere, antrenase cu ea o bună parte din spiritul public românesc. Oamenii nu mai aveau timpul și obiectivitatea necesară să judece la rece și să recunoască adevărații factori cari au dus la unirea din 1918. Politicianii timpului căutau să-și însușească fiecare pentru partidul lui acest merit folosindu-l ca mijloc de agitație și ascensiune personală.

În mijlocul disputelor interminabile între așa ziii autori ai unirii se uitase par'că cu desăvârșire tot trecutul dela Mihai Viteazul și până în zilele noastre. Se uitase contribuția armatei românești, care a luptat în ultimul războiu și sângole alor sute de mii din Români din Regatul liber, văr sat pentru eliberarea Ardealului. Pentru aceasta, în 15 August 1936 împlinindu-se douăzeci de ani de când armata română a intrat în războiul de întregire națională, Ion Moța trimite o circulară tuturor organizațiilor legionare din Ardeal. În ea fixează această dată drept începutul unui șir nesfârșit de jertfe, pe care soldatul român al României de ieri le-a adus pentru libertatea noastră. Totodată hotărăște ca ziua de 15 August să fie sărbătorită în ședințe legionare comemorative. Prin aceasta legiunii ardeleni își aduceau prinosul lor de recunoștință acolora care ne-au dat Ardealul românesc, ros

tabilind în acelaș moment o operă de dreptate postumă pentru morții noștri din războiu, uitați în mijlocul patimilor unui oportunism primejdios.

Dragostea nesfârșită a lui Ion Moța pentru tot ce e românesc l-a legat nespus de mult de Moldova lui Ștefan cel Mare și-a Căpitanului. Legăturile lui cu Ardealul au rămas aceleași și, dela Iași sau dela București, unde l-au mănânat datoriile luptei legionare, se întorcea cu drag în casa protopopului din Orăștie. Aici duhul pământului îl umplea de servă nouă, care venea ca un ecou adânc al sufletului Dacilor nemuritori.

Cu câteva zile înainte de a pleca în Spania a făcut ultimul înconjur prin locurile dragi. A mai văzut odată Orăștia și Valea Mureșului cu cetatea ei de munți. Dispre Nord coborau costișele cu sartele moțești ascunse prin văgăuni, pe plaiurile cărorora a trăit Nuțu Doncii, duhul acelui țăran, urmaș rasial ce-l știa și înțelegea Ion Moța, trăiește și azi în munții și văile Ardealului. A trăit mereu dealungul veacurilor întruchipat în Horia, Avram Iancu și toți eroii luptei noastre de existență ca neam.

De acolo a trecut spre Cluj, să retrăiască încă odată anii cei mai frumoși și poate cei mai înflăcărați ai tinereții sale. În acești ani ai primelor lupte ale lui Moța, studențimea românească dela Cluj a rupt lanțurile sclaviei morale, sclavie în care generația noastră a fost condamnată să trăiască de către conducătorii contemporani ai României.

În țovărășia lui Ion Banea s'a dus la Căminul legionar dela marginea de răsărit a orașului. Acolo s'a urcat pe creștetul zidurilor neterminate încă, și de pe planșeul de beton armat a privit cetatea visurilor tinerești, ale cărei turnuri ascuțite se proiectau pe cerul înroșit de asfințitul soarelui sfârșitului de toamnă. Sub picioarele lor sta, puternică și masivă casa construită cu brațele și suflul legionarilor ardeleni. Ea era un ecou al puterii de creație a Căpitanului, trezit în sufletul le-

gionarismului din Ardeal de Ion Banea. În aceste momente, Ion Moța a fost stăpânit de o mare bucurie. Contribuția dată de Ardeal prin el, Legiunii, s'a în tors multiplicată în sutele de miin de legionari ardeleni, treziți la o viață nouă de Căpitan și puși în serviciul cauzei generale a Neamului Românesc unit în puterea credinței legionare.

* * *

După câțiva ani de mișcare studentească, Moța și camarazii lui de luptă s'au convins că acțiunea începută și purtată de ei se desprinde total de spiritul care a dominat până atunci viața românească. Lumii vechi, din mijlocul căreia s'au desfăcut, îi lipsea capacitatea de înțelegere a legilor de viață ale neamului. Îi lipsea prin urmare și puterea de a se opune unei mentalități sterpe, care purta în ea germenul descompunerii și al morții.

În fața acestei situații, falanga luptătorilor idealști s'a văzut silită să se rupă cu totul de lumea dela care nu mai putea aștepta nici o nădejde de regenerare a vieții românești, așa cum se exprima Moța: "Duhul totalei rupturi de lumea veche Acest duh al marci, definitive și neîmpăcate rupturi, ruptură de înstrăinată generație veche și o ruptură de o viață personală orientată, chiar și numai parțial, de interesul personal, indoita ruptură indispensabilă unei lupte oricui de totală prominare a unei vieți obștești".

Privind atmosfera de puștiire sufletească din jurul său, Mihail Eminescu își căuta obiectivul inspirației poetice și al doctrinei sale politice între trecutul luminos al istoriei noastre. El s'a mărginit numai la o luptă de idei. Căpitanul și Moța, bătătorind același drum l-au depășit pe Eminescu și au trecut la faza de realizare practică a principiilor lor.

Reînviind însușiri ale trecutului Moța nu se gândea să reediteze viața patriarhală românească. El și-a dat, desigur, seama că aceasta nu-și mai poate găsi locul în lumea de azi cu problemelo și me-

canismul ei social atât de complicat. Era vorba nu mai de sondarea trecutului eroic, din adâncimile căruia urma să țâșnească izvorul de apă vie al virtuților pământului românesc.

Căci "tocmai din sănătatea de simțire și cugertare n'am înțeles să ne rupem de trecutul Națiunii ci am primit pulsațiile ei de viață și pentru viață", spune Moța. În duhul acestui trecut, Neamul românesc s'a trezit la o altă viață și s'a plămădit sufletul legionar.

Apariția Căpitanului și a lui Moța pe câmpul de luptă națională a provocat nedumerire și neînțelegere nu numai în rândul dușmanilor firești ai ideii de neam, ba chiar și vechea generație de luptători antisemiți a privit fenomenul cu multă curiozitate și a rămas cu totul străină de el, căci nu s'a putut debarasa de bolile acestui sfârșit de veac.

De aceea deschizătorii de drumuri noi dela început s'au simțit "suflete desrădăcinate care, purtându-și neodihna peste o viață dărâmată, nu vor avea pace până când nu vor ridica din nou ceea ce alții a pângărit, au risipit și au pus sub blestem".

O reînviere a unui alt sistem de viață nu era un lucru prea ușor, pentru că se opunea lumii prezentei, care se vedea și se vrea eternă și atotstăpânitoare pe bunurile vieții acesteia și pe concepțiile ei de a trăi. Ca să fie înlăturată o anumită înțelegere a vieții spre a face loc alteia, a trebuit să se pornească o luptă totală pe viață și pe moarte. Această luptă nu mai putea fi dusă în spiritul vechilor metode, așa cum au dovedit-o primii ani ai mișcărilor studentești. În felul acesta a încolțit în sufletul lui Moța ideea unei acțiuni radicale, care a dus la nașterea "complotului" studentesc din Octombrie 1923. Căpitanul o poveștește așa cum i-a fost împărtășită de Moța urcând împreună spre muntele Rarău: "Studentii nu mai pot rezista în toamnă și decât o capitulare rușinoasă, a noastră a tuturor, după un an de luptă, mai bine să-i

îndemnăm să intre la cursuri, iar noi cari i-am condus, să terminăm frumos mișcarea sacrificându-ne, dar făcând să cadă alături de noi acei pe cari îi vom găsi vinovați de trădarea intereselor românești. Să ne procurăm revolvere și să tragem în ei, dând un exemplu groasnic, care să rămână de-a-lungul istoriei noastre românești. Ce se va întâmpla după aceasta cu noi, vom muri sau vom rămâne toată viața în închisoare nu mă interesează".

Acțiunea prin care reprezentanții studentimii s'au angajat să pedepsească pe trădătorii de neam a căzut și ea prin trădare. Se găsisse trădător și în rândurile celor aleși să sancționeze trădarea. În fața acestui caz îngrozitor, Ion Moța a reacționat, pedepsind în închisoare fiind încă, pe trădătorul din rândurile lor! "Gestul lui Moța apărea ca o lumină în mijlocul vieții românești, în care veac de veac luptătorii de neam au fost doborâți prin trădători", precizează Căpitanul.

Exemplul lui l-au reeditat Decomvirii.

Intrând în această luptă, în care își disputau biruința putrii atât de inegale, Ion Moța și-a dat seama de proporțiile reduse ale forțelor de care dispunea tânăra mișcare națională în comparație cu adversarii ei. Cu toate acestea vor răsbate aceia cari vor ști să treacă până la ultimile consecințe având tăria să înfrunte moartea. Legionarul, odată intrat în luptă, nu-și mai aparține lui. Intreaga lui viață esteno luptă și acei luptători vor birui care vor reuși să-și confunde viața personală cu idealul lor. Căci la temelia luptei și ca un garant al biruinței este jortfa: "....."Hotarîroa de a-ți dat pieptul tău zdrobit pentru a sluji ca temelie biruinții românești pe care o visezi".

În felul acesta sufletul incandescent al luptătorului nu-și mai poate afla un alt rost pe lume, decât a se dărui cauzei pe care s'a legat s'o servească. Această dăruire se face cu prețul unor suferinți continui, este jortfa pe care trebuie să dai pentru a-ți atinge idealul vieții tale, căci

"Spiritul de jertfă este esențialul. Avem cu toții la dispoziție cea mai formidabilă dinamită cel mai irezistibil instrument de luptă: este propria noastră cenușă".

Educația legionară pe linia jertfei permanente așezată pe exemplul de puternică trăire pe această linie a marilor legionari, a creat spiritul darurii totale. Cu zecile surădeau legionarii în fața morții, având credința fermă că fac aceasta pentru a-i deschide drum Legiunii și biruinții Căpitanului. Moța, cel care nu a înfipt în suflete această idee, a tras ultimele consecințe ale învățaturii sale, căzând ca un erou pe frontul naționalist împotriva comunismului din Spania.

După moartea lui, Căpitanul retipărindu-i scrisul, pecetluște în cuvinte de foc semnificația uriașei lui jertfe: "Acum ai vrut să-i faci (neamului) dovada supremă: să-ți verși propriul sânge, sângele tău slăbit de lovituri, de închisori și de prigoane, Si le-ai dat. Le-ai dat într'un chip cutremurător. Noi stăm în genunchi și-ți sărutăm fruntea ta de viteaz și de mucenic".

Cel din urmă act al vieții lui Ion Moța a sursuit din țâțâni tot ce a fost conștiință curată în neamul nostru. Un popor întreg a rămas înmărmurit în fața valorii simbolice a gestului său. Jertfa lui mărețată a fost înțeleasă de mulțimile readuse în vadul neamului și a spiritualității sale. În duh creștin, iar gândul și viziunea sa politică a pătruns până în cele mai îndepărtate colțuri ale pământului românesc, făcând ca în milioane de oameni să vibreze unde miraculoase de trezire a conștiinței noastre naționale.

Pe plan politic interior a răsturnat pe un an toate combinațiile coaliției organizate de camarila lui Carol al II-lea împotriva Mișcării Legionare. Propria cenușă a lui Ion Moța a fost cea mai formidabilă dinamită, menită să spargă în țândari o așezare anacronică și negativă. În urma spărturii făcând de moartea lui, drumul Legiunii s'a deschis larg

spre perspective de avânt și măreție. Pe acest drum a venit biruința politică a Mișcării Legionare din 20 Decembrie 1937 și din jertfa lui și a lui Vasile Marin a crescut potențialul formidabil, care a constituit suportul rezistenței legionare din prigoana anilor 1938-1940.

Participarea lui Moța și echipei lui de legionari la războiul din Spania a fost pentru poporul românesc un punct de plecare în luptă pe teren împotriva comunismului. Legiunea a fost singura mișcare politică neajunsă încă la stăpânire în stat, care a fost prezentă în Spania alături de Național-socialism și Fascism, care dispuneau de forța statelor lor. Statul românesc al vremii aceea nu numai că nu a ajutat efortul legionar, ci a căutat pe toate căile să-i zădărnicească acțiunea lui anticomunistă. Politicianii de stânga au căutat să-i diminueze valoarea, criticând și cerând statului să ia măsuri disciplinare împotriva legionarilor întorși de pe front. Măsurile s'au și luat, căci patru din cei cinci supraviețuitori au fost încarcerați în primăvara anului 1938, pentru ca în Septembrie 1939 să fie uciși din ordinul lui Carol al II-lea în închisoarea din Râmnicul-Sărat.

Prezența legionară în războiul din Spania a fost o confirmare a luptei noastre; după timp de douăzeci de ani în România pentru stăvilirea comunismului la granițele de Sud-Est ale Europei. Moța și Marin au pecetluit cu sângele lor încadrarea Gărzii de Fier în sfera originară a comunității mișcărilor totalitar-naționaliste europene.

Trăirea personală a lui Moța a fost grea și fără odihnă. Moartea lui pe front a venit ca o încununare a suferințelor fără număr ale unei existențe în continuă luptă. Cu toate acestea nu se poate afirma că el n'a iubit viața. A iubit-o așa de mult! Dumnezeu par'că îl dăruise cu toate calitățile de a răsbate în ea pe căile firești spre a duce un trai liniștit și fără griji. Era de o inteligență scilicet, de o maro și așezată cultură și, pe dea

supra, mândru și frumos ca un zeu.

Prin familia lui, dăruită de Dumnezeu cu doi copii, era mai legat decât oricare altul de rădăcinile vieții. Totuși nimic nu l-a putut reține de la datoriile luptei sale, ajungând de bună voie până la limita supremă a sacrificiului, căci el însuși spune că: "Viața personală a unui legionar nu poate fi străjuită de o zodie luminoasă, senină, plină de toate împlinirile și rodnicile..... Soarta se vede că nu vrea să îngăduie o împăcare între destinul tragic al unei generații și bucuria unei vieți împlinite.

"Cu toată asprimea încercărilor prin care i-e dat să treacă unui legionar cu lipsa de bucuriile obișnuite ale lumii de toate zilele, nu însemnează că viața sa este lipsită de frumusețe: Acest pustiu legionar se populează pe încetul cu o altă lume, a trăirii eroice, cu dragostea de luptă și de camarazi, cu voluptatea jertfei".

În înțelegerea lui Moța, omul nu moare din lipsa de dragoste de viață. El luptă din marea lui dragoste de viață, pentru trăirea vieții așa cum și-a statornicit-o în idealul lui. Individul legionar cu viața lui temporară se sacrifică pentru viața veșnică a colectivității noastre ca neam. Pe el nu-l mână spre moarte concepții bolnăvicioase, eșite din lumea unor instincte întunecate, ci claritatea de cristal a convingerilor sale luminoase. Numai această claritate poate provoca la un legionar zămbetul și liniștea lui Zamolxe în fața morții, încheind cu "Trăiască Legiunea și Căpitanul".

Întâlnirea lui Moța cu Căpitanul este o dată de plecare în viața politică și spirituală a poporului român. Ciclul evoluției istoriei noastre contemporane nu se poate explica fără ei doi. E interesant totuși, că la primul contact, nu s'au înțeles. După întoarcerea sa din Germania, în urma evenimentelor dela 10 Decembrie 1922, Căpitanul a trecut pe la Cluj. Venea să determine pe studenți să susțină "Liga Apărării Naționale Creștine", ca organizație

politică menită să lupte pentru a duce la îndeplinire postulatele naționale ale tineretului universitar. Aici a întâmpinat opoziție în rândul majorității conducătorilor studențimii clujene. Printre cei care n'au împărtășit propunerile Căpitanului a fost și Ion Moța.

Dela Cluj a pornit semnalul răsmeriței ce s'a întins pe țara întregă. Tot tineretul universitar era o singură masă inflăcărată de o idee. Pentru a deveni o mișcare cu caracterul de continuitate și creație avea nevoie de organizare în spirit de disciplină și ierarhie. Lipsa în mod aparent șeful, în persoana căruia să se formeze unitatea întregii acțiuni. În fiecare centru universitar se ridicase câte un om. Ca unul singur dintre aceștia să se impună drept șef necontestat și ascultat de toată studențimea, nu era un lucru ușor. Nu se puteau stăpâni atât de curând valurile tumultuoase ale acestei mări sbuciumate.

Pentru ca mișcarea studențească să meargă înainte, trebuia găsit șeful capabil de a o conduce. De la început Moța și-a pus această problemă îngrijorătoare și a deslegat-o atunci când l-a cunoscut și l-a înțeles pe Corneliu Codreanu. Aceasta s'a întâmplat la a doua lor întâlnire, cu ocazia Congresului conducătorilor mișcării studențești din 22-25 August 1923, la Iași. Întreaga atmosferă a acestei împrejurări am putut-o cunoaște chiar din gura lui Moța și dela el rețin textual: "La Iași el a organizat și a condus tot. Au fost biruite greutăți de neînchipuit, ca să ne putem continua discuțiile. Atunci am înțeles ce poate Căpitanul. Ei, să fi văzut acolo cum s'a purtat Corneliu, ca un leu! Am recunoscut în el pe omul extraordinar și mi-am zis: asta e omul care n-avea să conducă!"

Bucuria de a-l fi întâlnit și înțeles pe Căpitan și-o exprimă în prefața unei broșuri legionare a lui Ion Banca: "Cel care vă vorbește aici are o mare mândrie și mulțumire: încă de acum 12 ani am mărturisit și am arătat cu hotărâre, în disprețul

și neîncrederea multora, pe omul sortit să ne fie Căpitan, pe omul fără de care generația noastră e încapabilă de a-și îndeplini misiunea: Corneliu Co dreanu".

Momentul înțelegerii cu Moța îl remarcă și Căpitanul ca pe un mare eveniment. După terminarea cu bine a congresului conducătorilor mișcării studențești, din 22-25 August 1923 de la Iași, mergând spre Câmpulung în Bucovina, spune: "Pe drum mă bucuram de toate hotărârile acestui congres, care era în spiritul vederilor noastre, dar mai ales ca în grupul nostru câștigasem un om: pe Ion Moța, președintele Centrului "Petru Maior" din Cluj".

De atunci drumurile acestor oameni nu s'au mai despărțit. Toate încercările, loviturile și toate biruințele vieții lor de luptători i-au unit mai strâns unul de altul. Căpitanul l-a purtat pe Moța peste cele mai sublime culmi ale imensității viziunii sale. Moța l-a priceput pe Căpitan, i s'a supus ca unui șef, l-a ajutat sfatuindu-l și luminându-i căile idealului de viață legionară.

Marele destin a lui Moța a fost să-l caute pe Căpitan și să-l mărturisească generației lui. El care era constient de valoarea sa, n'a găsit cu cale să se prezinte pe sine drept cel chemat pentru a conduce lupta națională. Moța venea în numele sensibilității istorice a poporului, să-i găsească Căpitanul.

La câte încercări de ispită din partea dușmanilor și a prietenilor lipsiți de înțelegere n'a trebuit să reziste! Il lăsau rece toate măgulirile care erau destinate să trezească invidie și vanitate în sufletul lui curat. Il durea însă adânc de câte ori cineva, din prostie sau din rea pornire suflotească, încerca să ponegrească și să-i insulte Căpitanul.

Respectul lui Moța pentru Căpitan mergea până la cele mai amănunțite forme exterioare; pentru sine și pentru a servi de exemplu de educație camarazilor legionari mai tineri.

După ce Mișcarea Legionară își făcuse drum printre toate oprăliștile, dușmanii nu mai vedeau un alt mijloc de a-i împiedeca biruința, decât, căutând să-i omoare șeful. Privind Legiunea după ce se refăcuse din prigoana din anii 1933 și 1934, Ion Moța spunea: "Biruința noastră nu o mai poate împiedeca decât un război, în care s'ar distruge țara sau am putea să fim noi toți, legionarii exterminați; iar în cazul al doilea: uciderea Căpitanului".

De aceea în ultimii trei ani ai vieții sale a fost încontinuu preocupat de grija vieții Căpitanului. Făcând împreună o vizită la Casa Verde, unde se executau lucrările de terminare, Ion Moța se interesa de baia Căpitanului. "Trebuie instalată în timpul cel mai scurt baia, spunea el lui Alecă Cantacuzino, căci Căpitanului îi place baia de aburi, și frecventând o baie publică, cine știe ce primejdie l-ar putea pândi".

Tot Ion Moța văzând cum Căpitanul călătorea prin București cu tramvaiul, expus în orice moment gestului necugetat al unui mercenar în solda dușmanului, a făcut un apel către legionarii din toată țara să se colecteze banii necesari pentru cumpărarea unei mașini. Suma s'a adunat în câteva zile și de ziua nașterii Căpitanului, i-a putut prezenta darul legionar, menit să-i ușureze și să-i ocrotească viața.

În vara aceluiaș an, Decemvirii curmaseră acțiunea de trădare a Mișcării în chiar persoana agentului ei, Stelescu. Dușmanii Legiunii au crezut atunci momentul potrivit să decapiteze Mișcarea în armând brațul altor agenți, sub masca răsbunării ce lui pedopsit.

Moța a surprins situația și a luat în momentul critic toate măsurile de apărare. Căpitanul nu era însă omul pe care-l puteai ușor convinge să accepte a fi păzit sau să se ferească o vreme, până trec primejdia. Nepăsător de moarte, el brava periculoz. Moța l-a determinat totuș pe Căpitan la anumite măsuri de precauție. Iar în fața legionarilor

din tabara Carmen Sylva a anunțat asupra cui vor cădea răspunderile planurilor criminale ce s'ar pu ne în aplicare, organizând și lăsând ca autorii din umbră și uneltele lor să plătească cu viața până la al șaptelea neam.

În timpul cât a luptat pe frontul spaniol, nici o secundă nu l-a părăsit ideea apărării Sefului Legionii, care pentru toți constituia singura garanție a biruinței. Printre cele din urma dorinți pe care, înainte de moarte, le-a comunicat prietenilor și camarazilor săi legionari, a fost: aveți grije de Căpitan!

Așa a fost Ion Moța. L-a mărturisit pe Căpitan întregului neam și i-a arătat misiunea lui. Căpitanului i-a purtat dragoste de mamă, grije de înger, păzitor și credință de căne: "Sunt fericit, îi spune în testamentul său, și mor cu această mulțumire, că am avut putința de a simți chemarea ta, de a te înțelege și de a te servi. căci tu ești Căpitanul!N'am greșit...niciodată nimic celei mai sincere fidelități legionare și fidelității față de tine".

Dar legătura sufletească dintre Moța și Căpitan nu s'a restrâns numai la sfera obișnuită a prieteniei dintre doi oameni. Astfel în Legionare prietenia se încadrează perfect în linia spiritului Mișcării. În numele unui ideal de viață și luptă, ea leagă între ei, total, absolut, indivizi cari dacă n'ar fi fost legionari poate nu s'ar fi cunoscut niciodată sau nu și-ar fi fost apropiați unul altuia. Prietenia dintre legionari este rezultatul în binăria sentimentului datoriei cu cel al dragostei de neam, dând în sinteza lor camaraderia legionară.

Cuvintele cu care Moța își exprima devotamentul și dragostea pentru Căpitan reprezintă pentru noi cele mai sublime accente sufletești și umane. Sunt cel mai clad omagiu pe care un om l-a putut vrodată adresa altuia. Căci pe lângă jertfa de sânge, Ion Moța a știut și a putut să dea permanent și jertfa eului său, a mândriei sale personale: toate

pentru Neam, reprezentat prin Legionare și Căpitan. Pentru toate generațiile românești de aci înainte, acest exemplu va rămâne ca un stâlp de lumină înfipt la răscrucea de azi a frământatei noastre istorii.

Cultura sa puternic asimilată și admirabilă sa pregătire profesională nu l-a împins pe Moța nici spre notorietate publicistică nici spre activitate juridică răsunătoare. A scris atunci când avea ceva de spus și când o cereau necesitățile luptei. A publicat întotdeauna lucruri gândite și discutate în preună cu Căpitanul. Astfel, opera lui Moța se încadrează în concepția de viață totală și unitară a lumii legionare. După ce a căzut pe frontul din Spania, însuși Căpitanul a dispus ca scrisul lui să rămână în întregime doctrină legionară.

Ca avocat, Moța s'a ocupat mereu de nesfârșitele procese legionare și în mai mică măsură de altele, care trebuiau să-i aducă mijloacele de existență ale unei vieți duse cu cumpătare și adeseori cu lipsuri așa de puțin mărturisite de el.

Ion Moța era în luptă neîngăduitor și neiertător, așa cum îl vedea Căpitanul pe legionar. Purta cu el sabia de Arhanghel a Legionii și nu și mai a purtinea sioși. Nu cunoștea resemnare în fața destinului și pentru aceea a căzut în fața dușmanului cu arma în mână.

În schimb, în viața lui intimă, avea o blândoțe de miel și o bunătate de înger. Era mult aplecat spre spiritul de ordine și gospodărie și avea cultul amănuntului moștenit dela familia sa de preoți gazetari și luptători naționali ardeleni. La o fericită completare a personalității sale, i se poate adăuga finețoa și noblețea caracteristică adevăratului om de cultură, apoi o mare onestitate sufletească, încununată cu o excepțională doză de bun simț.

Acesta a fost Ion Moța. Omul în care Căpitanul își găsisse pe semenul său. În el s'au întruchipat toate virtuțile legionare. Existența lui a umplut o

epocă. Înțelegerea semnificației vieții și jertfei sale ne va da nouă și tuturor legionarilor cari vor veni după noi, măsura trăinicieii Legiunii în veac.

UN SIMBOL

Dr. Ion Fleșeriu

U N S I M B O L

Sarmisegetuza...
Hunedoara....
Bobâlna.....
Orăștie.....

Fiecare din aceste nume provoacă o asociație de idei; ele ne duc cu gândul în trecutul nostru istoric.

Când ne vin în minte sau când auzim pronunțându-se numele acestor localități, nu putem rămânea indiferenți.

Sarmisegetuza se confundă în trecutul nostru istoric cu numele lui Decebal, cu lupta și sfârșitul său în înfruntarea sa cu Impăratul Traian.

După anumite legende, Hunedoara ar fi locul unde a descălecat Radu Negru, întemeietor al Principatului Munteniei;

Bobâlna ne aduce aminte de "Unio Trium Nationum" al anului 1437; ne amintește pe Moții adunați pe culmile acestui deal, gata de luptă, hotărâți să-și afirme drepturile contestate de grozii unguri, răscoală care le-a atras iobăgia.

Când auzim sau ne gândim la numele Orăștie, ...
-îl vedem pe Părintele Ion Moța, care, prin ziarul "Libertatea", pregătea românimea pentru marele act al Unirii;

-îl vedem apoi pe Ion Moța plănuiind și începând lupta studentască la Cluj, ori prorogând, prin

faptă proprie, legea de pedepsire a trășării (cazul Vernichescu) sau scriind din ultima lui călătorie. "Să faci Căpitane o Tară frumoasă ca Soarele Sfânt de pe Cer",

Mama lui Ion Moța, născută Damian, se trage din tr'o familie de buni români, care în curs de câteva decenii a dat conducători plasei Orăștie; o bună creștină și de o exemplară modestie.

Tatăl lui, preot și dârz luptător pentru cauza românilor din provinciile românești aflate sub dominație străină. Din fața Altarului, cu predicile și cuvântările sale, iar în scris prin ziarul Libertatea, care apare încă dela începutul secolului nostru, arată, că independența și drepturile românilor din Ardeal nu mai pot fi contestate și că trecătoarea stăpânire ungurească nu se mai vrea tolerată de trupul masiv și sănătos al românilor ce locuiesc între Tisa și Carpați.

La izbucnirea primului războiu mondial, Părintele Moța a trebuit să plece, luând drumul refugiu-lui, spre București, ca să scape de furia maghiară, care-i cerea capul, fiindcă simțea, gândea și lupta pentru cauza națională a neamului său subjugat.

În țara mamă își continua activitatea cași din America unde este trimis, ca să arate și acolo că Ardealul este românesc și că noi nu vrem să stăpânim decât cecece am moștenit din moși-strămoși. După realizarea unității teritoriale, își reia activitatea, pentruca să fie în fruntea publicațiilor periodice, care susțin, apără și justifică mișcările și manifestările naționaliste, cari se conturează tot mai clar pe orizontul românesc.

Acesta este pământul, cu ale sale, frământări trecute: acestea sunt antecedentele familiei care ne-a dat pe Ion Moța; acesta este mediul în care și din care se plămădea cel ce urma să continue bătălia începută de înaintașii săi.

Ion Moța s'a născut la 22 Iunie 1902, în Orăștie. Aci face și școala primară. Primele clase de liceu le face la Sibiu, unde este coleg cu Corneliu

Georgescu. Si Corneliu Georgescu, în "Pe drumul cu Arhangheli" arată cum se distingea Ion Moța printre ceilalți, cum era mereu serios, mereu preocupat și frământat. Această serozitate, frământare și preocupare se dovedesc nu peste prea multă vreme, după cum ne-o mărturisesc toate faptele sale. Bacalaureatul îl face la Liceul Sf. Sava din București, în 1920.

În toamna 1920/21 pleacă în Franța, unde se înscrie la Facultatea de Drept dela Sorbona, absolvă primul an cu distincție.

Din cauza greutăților materiale, trebui să se reîntoarcă în țară. Eu însă cred că destinul l-a adus acasă; că l-a chemat pământul; l-a rechemat sensibilitatea sufletească a generației lui, a generației dela 1922, generație care se pregătea pentru marea luptă ce avea să înceapă, și care avea nevoie de un îndrumător și conducător în acest colț de țară.

În toamna lui 1922, Ion Moța se înscrie pe anul II al Facultății de Drept din Cluj.

Suntem deja în al patrulea an dela realizarea unității noastre naționale. Unitatea sufletească la să însă de dorit; ea era împiedecată de interesele meschine ale politicianilor și mai cu seamă, de acei cari aruncau sămânța roșie peste ogorul românesc, sămânță, care n'a rodit, dar care avea să se impună prin forța unei armate de ocupație abia peste trei decenii.

Nimeni altul nu putea simți mai bine aceasta primejdie amenințătoare decât tineretul adunat în jurul Universităților. Tineretul acestei generații - 1922 - încerca să pună stavilă tendinței de politicizare și de bolșevizare a lui.

Era o toamnă posomorită. Starea sufletească a masselor de studenți și lucrători, pe care îi stăpânea aceeași îndoială, aceleași lipsuri, corăspundeau umezelii acestei toamne triste. Căminele erau ocupate de protejați și de străini, cari ne speriau ca număr. Studenții sărăci erau sortiți să stea în

locuințe nesănătoase pe la periferiile orașului. La facultatea de medicină din Cluj - în sfidarea mândriei și demnității noastre de creștini și români - evreii refuzau să facă disecții pe cadavre de alé coreligionarilor lor. În sala de Anatomie se nasc incidente între studenții creștini și jidani, cari durează mai multe săptămâni. Presa jidovească ne îm proașcă cu tot noroiul ei obișnuit. Profesorii în loc să țină seama de dreptele noastre cereri, aplice urechea la șoaptele evreești și astfel tensiunea devine insuportabilă.

Din cauza mizeriei o studentă își curmă zilele într'o cameră din mansarda unui hotel. Cei care au asistat la această înmormântare, au simțit că furtuna s'a abătut asupra Clujului. Tragicul sfârșit al colegii noastre a însemnat eșirea din pasivitate, a însemnat alarma de luptă, fiindcă toate încercările de a obține satisfacerea doleanțelor noastre pe cale de înțelegere, au rămas nebăgate în seamă de către autoritățile timpului.

Suntem în ziua de 2 Dec. 1922. E ora cinci. Din sala de mese a Căminului Avram Iancu se aud voci în stradă. Unul câteunul părăsim sala de mese. Cei din camere coborau în grabă treptele. În fața Căminului se aflau cea 10 metri steri, lemne de foc foarte bune de mânuit. Lemnele dispar din locul lor ca prin farmec. Peste drum de Cămin se afla cafenea ua "Biazini", care era locul de adunare al studenților evrei, cari petreceau acolo seară de seară. Când ai clipi din ochi, cafenea ua e ocupată, dinăuntru se aud doar țipete, ferestrele luată rolul de uși, neîn căpătore pentru graba cu care se căuta scăpare. Lecția fu dată. Obrăzniciei se răspunsese. Acest fel de a răspunde era singurul ce ne mai rămăsese, în raport cu acele timpuri. De aci se trece la tipografiile "Keleti Ujsag" și "Ellenzek" ale căror ziare ne împroșca cu toate infamiile, apoi la prăvăliile jidovești, câte au existat pe străzile principale ale orașului. Dimineața se călca pe străzile Clujului numai pe cioburi de sticlă, iar pe străzile ro-

dacțiilor distruse numai pe litere de tipar.

Inceputul se făcuse. Lumea românească și studenții, care până atunci stăteau nepăsători se trezesc din nepăsarea și amorțeala în care erau cultivați. Cu toții speram că cele întâmplate vor fi trezit în autorități și profesorii noștri cel puțin interes pentru cauza universitară; credeam că oamenii politici vor lăsa să le cadă vâlul de pe ochi, că mai există în autoritățile locale și centrale măcar o simțire părintească pentru o întregă generație și, dacă nu, cel puțin pentru viitorul Patriei. Prea puțini însă dintre dascălii noștri și oamenii responsabili au întrozărit în întâmplarea dela 2 Dec. 1922, strigătul neamului - prin tânăra lui generație pentru cecece avea să se întâmple în vara lui 1944.

Decarece nimeni nu voia să discute cu noi și să caute o cale justă pentru aplanarea diferențului, lupta trebuia continuată. De acum bătălia va depăși cadrul personal al studențimii; ea devine fluvial, care va lua cu el tot cecece e bun român tot cecece a putut fi încălzit de căldura focului aprins în seara de 2 Dec. 1922.

2 Dec. 1922 este răbufnirea unei generații care striga primejdia de înstrăinare și comunizare a țării; ea este ziua de naștere a Mișcării Naționaliste românești.

Senatul universitar căuta pe autorul moral al întâmplărilor din seara de 2 Dec. 1922; trebuia ca pedeapsa să cadă asupra cuiva, se cerea ca cineva să ispășească pentru cele întâmplate, ca apoi, înteresat, să-și poată continua acțiunea lor de destrămare și comunizare a tineretului.

Un nume flutura pe buzele tuturor, tineri și bătrâni, studenți și public, cu multă încredere, cu deosebit respect, cu mare admirație: Moța!

Moța fixa echipele de pază ca să nu se intre la cursuri. Moța sustinea și formula revendicărilor studențimii clujene; cu Moța discuta Senatul Universitar; de cuvântul lui Moța ascultau miile de studenți, el ne conducea, aveam deci un șef.

Deoarece Senatul Universitar refuză rezolvarea cererilor noastre, la 10.XII.1922, delegații centrelor studențești se adună la București și formulează cunoscutele desiderate ale întregii studențimi între care figurau "Numerus Clausus" și cereau ca evreii să nu mai disece pe cadavre creștine. Până la rezolvarea acestor cereri s'a proclamat grevă generală studențească.

Această zi de 10.XII.1922- în primul congres al conducătorilor și delegațiilor studențești ținut la Iași -cu toate peripețiile lui- în zilele de 22-15 August 1923 sub președinția lui Moța, este proclamată zi de sărbătoare și de comemorare a începutului unei lupte.

"Mă bucuram de toate hotărârile acestui congres...dar mai ales pentru că în grupul nostru câștigam un om; pe Ion Moța..." scrie Căpitanul în P.L. pag.170.-

La conducerea centrului studențesc "Petru Maior" obișnuit se alegeau acei cari erau pe anii ultimi. Cum însă aceștia căutau să pună piedici luptei începute, pentru ca să-și poată da ultimile examene, rând pe rând sunt răsturnați (Adam Popa, Alexă) dela conducere. În fața acestei stări de lucruri, deși Ion Moța e numai pe anul doi și deși are abia 22 ani, e proclamat prin ovații ca președinte al -- Centrului Studențesc "Petru Maior", în sala de gimnastică a Universității, căci celelalte săli s'a refuzat să ni se pună la dispoziție. Nu deci, dela o tribună, ci urcat pe un butuc de lemn înconjurat de dragostea neșămurită- mulțumește Ion Moța celor prezenți și le indică drumul de viitor. Cu tot trecutul lui încă tânăr, greutatea luptei abia începută și, de el plănuită, îi poruncește să-și însușească comanda, iar noi îl doream cu toții șef, el singur fiind în stare să continue și să intensifice ceiace începuse.

Când Senatul Universitar și-a dat seama de valoarea de luptător al tânărului președinte, când mai ales s'a convins că mai de grabă poate fi frânt-

decât încovoiat, l-a eliminat pe Ion Moța și alți patru din toate universitățile. Domnii profesori credeau că prin aceasta eliminare lupta va înceta, frământările studențești se vor potoli, iar dumneilor își vor putea continua liniștiți drumul nepăsării. Ei nu și-au dat seama că lupta începută devenise lupta neamului, că Ion Moța o întruchipa doar posedând ol toate calitățile de luptător pe care și le-a însușit din mediul și climatul Hunedoarei.

În anul 1923, Ion Moța se duce la Iași unde-l choma destinul, care-i îndruma pașii -ca să fie mai aproape de acela, în care el întrezărea pe Căpitan.

În vara acestui an, pe "Rarăul Căpitanului", sta de vorbă șeful cu primul său sfotnic, cu cel mai drag și cel mai prețuit camarad de luptă. Examinând situația politică și universitară, Ion Moța spune:

"Studenții nu mai pot rezista în toamnă și decât o capitulare rușinoasă, a noastră a tuturor, după un an de luptă, mai bine să-i îndemnăm să intre la cursuri, iar noi, cari i-am condus, să terminăm frumos mișcarea sacrificându-ne, dar făcând să cadă alături de noi toți acei pe care îi vom găsi vinovați de trădarea intereselor românești. Să ne procurăm revolvere și să tragem în ei, dând un exemplu groaznic, care să rămână dealungul istoriei noastre românești. Ce se va alege după aceasta de noi, vom muri sau vom rămâne toată viața în închisoare, Nu mai interesează...." (P.L.175)

Căpitanul se asociază acestei idei, dar se ajunge din cauza trădării- ca la 8 Oct. 1923 să fie arestați, iar la 29.III.1924 începe procesul complexului, care se termină cu achitarea tuturor.

În închisoare fiind, Ion Moța își face rost de un revolver, care este trimis de către studentul Leonida Vlad din Orăștie, băgat într'o pâine și când Vernichescu, într'o zi de vizite, se afla împreună cu ceilalți în vorbitor, Ion Moța îl prinde de braț și sub motiv că vrea să-i spună ceva îl duce în camera vecină unde trage în el. Trădarea se cerea pe deșisă. Trădătorul trebuia sancționat. În concepția

de viață a lui Ion Moța, crescut în mediul și climatul arătat mai sus, nu se putea ca un trădător să mai trăiască. Glonțul îl rănește însă numai pe mișel, care este transportat la spital.

După judecarea procesului complotului, Ion Moța dimpreună cu Leonida Vlad rămân în prevenție, până la judecarea procesului: atentat de omucidere prin împușcare, proces care se judecă la 26.IX.1924 și în care deasemenea a fost achitat. Punctul de vedere al lui Ion Moța a triumfat și de această dată. Apararea și afirmația lui că trădarea trebuie sancționată, a fost însușită de către justiția românească, cu toate că nu era înscrisă în niciun text de lege, dar, era imprimată în sufletul nației românești, care vede în fapta lui dovada de o mare sănătate morală ce vrea să rupă cu trecutul în care luptătorii pentru neam au fost doborâți prin trădare.

Ca semn de totală identificare și adevărată adeziune a studențimii clujene la fapta de sancționare a trădării - încă pe când Ion Moța era la închisoare - este ales președinte de onoare al Centrului studențesc "Petru Maior". Toate celelalte Universități fac manifestații cu ocazia procesului.

Astfel crează Moța, prin exemplul dat o legă nescrisă, legea de sancționare a trădării. După această lege s'au condus mai apoi Decemvirii când au sancționat pe trădător.

Intr'o zi frumoasă de toamnă târzie a anului 1924, Clujul se îmbrăca în haină de sărbătoare. Aștepta sosirea celui mai drag fiu al său, al celui mai viteaz și mai dârz luptător dintre ostașii în devenire ai Căpitanului. După mai bine de un an de închisoare - ceea ce era nespuse de mult pe acea vreme - îmbrăcat în contumul lui alb de la Orăștie, purtat pe brațe de către studenți și-a făcut Ion Moța intrarea în capitala Ardealului. Este singurul muritor căruia Clujul i-a pregătit o primire atât de triumfală, primire, care a fost întrecută doar de ultima vizită la Cluj - 13.II.1937 - când din nou purtat pe umeri, acum însă de camarazi, venea să a-

rate "Almei Mater" a Transilvaniei cum trebuie să-și facă datoria și cum trebuie să moară legionarul. Triumful lui înseamnă triumful Neamului, înseamnă triumful ideii naționale și creștine, idee în care vor trebui să creadă și să crească generațiile viitoare.

Abia scăpat din acest proces, este din nou arestat ca presupus complice în cazul Manciu, pe care-l sancționează Căpitanul. Procesul Manciu se judecă în Septembrie 1924 - Mai 1925, în care deasemenea, cu toții sunt achitați.

În toamna lui 1925 - împreună cu Căpitanul - Ion Moța se duce în Franța să-și continue studiile, el fiind, după cum am spus, eliminat din universitățile românești. În anul următor își ia doctoratul în drept la Grenoble cu cea mai înaltă distincție.

În toamna lui 1926 intră în școala de ofițeri de rezervă dela Ploești, ca să-și facă stagiul militar. (În anul 1940 un fost profesor militar dela această școală a venit la mine în cabinet și mi-a predat un carnet spunându-mi: "... am venit Dle prefect să vă predau acest carnet, în care, printre alții, și Ion Moța mi-a scris câteva rânduri ca amintire. Cred că Mișcarea are nevoie de price rând scris de acela care a fost fala școlii militare din Ploești..." Termină școala militară cu gradul de sublocotenent.

În primăvara lui 1927, văzând că L.A.N.C. se rupsesse în două, scrie Căpitanului, care rămăsese la Grenoble, rugându-l să vină în țară. Constatându-se că spărtura din Ligă nu se mai poate refăce, Văcăreștenii se retrag, urmați de toți acei cari recunoșteau în Căpitan pe șeful generației tinere, pentru ca la 24 Iunie 1927 să se înființeze Legiunea "Arhanghelul Mihail".

La 8.XI.1927, când a avut loc solemnitatea depunerii primului legământ, a primilor legionari, se face ca în mâinile lui Ion Moța să depună însuși Căpitanul legământul său față de Legiune. În prefața cărții "Rânduri către generația noastră", de Ion

Banea, cu toată modestia ne spune Ion Moța... "Mai aducem chiar și acea onoare unică de a ști că tot un ardelean e cel mai vechiu legionar, acela în mâinele căruia însuși Căpitanul a depus legământul său față de Legiune". Dacă numai atât ar fi săvârșit Ion Moța în viața lui: primirea legământului Căpitanului și atunci ar fi fost binecuvântat în veci de toate generațiile următoare de legionari.

Advocat. În toamna lui 1928, intră candidat de avocat în biroul avocațial al Decanului Sibiu. Făcea practica avocațială, pe lângă cel mai mare jurist al Ardealului: Dr. Lucian Borcea. La 4 Februarie 1929, predându-mi mie acest loc de avocat sta-giar el se duce la Orăștie, unde și deschide birou avocațial propriu. Aci nu rămâne decât un an. Deși se afla în orașul său natal, acest centru era prea mic pentru posibilitățile sale intelectuale. În anul următor trece la Deva, în capitala județului Hunedoara. Nici aceasta nu-i era satisfăcătoare. Voia să se mute la Cluj, L-am sfătuit atunci cu toții că ar fi mai bine să se mute la București, ceea ce a și făcut.

Temeinica lui pregătire juridică, verva lui convingătoare, obiectivitatea cu care trata cauzele și trata pe adversari l-au impus în foarte scurt timp în cercurile juridice. Deși era unul dintre cei mai tineri avocați în barourile din care a făcut parte, toți colegii, tineri și bătrâni, îl respectau și la nevoie cereau sfatul D-lui coleg Moța.

În primăvara lui 1935, convoacă la București în sala mediciniștilor generația studenților de la 1922. Din aceasta făceau parte studenții înscriși la Universitate în anul 1922/1923, plus membrii comitetelor centrelor studențești din anii următori. Se urmărea anume o strângere a rândurilor fostelor serii de studenți, formarea unui bloc cu directive politice și de educație bine precizate. Ne-am prezentat! Legionarii ne număram din ochi. Trebuia cucerită poziția în cadrul acestui bloc. Ion Moța trebuia ales președinte. Unde ne va fi dus o

știam și o simțeam cei ce-l cunoșteam.

După debateri furtunoase, Moța este ales președinte al generației 1922, adică este recunoscut și confirmat în calitatea pe care practic o exercita, încă de pe când era student. Un grup de câțiva înși, în frunte cu Dr. Dănuțescu se retrag din adunare când după lungi debateri se conving, că nu pot face niciun joc politic și când și-au dat seama, că nu pot trece peste voința lui Ion Moța.

Îmi aduc aminte cum, după fiecare ședință, retrăgându-ne în curtea Sediului Ion Moța, în poziție de droști, raporta Căpitanului despre cele discutate și hotărâte, așteptând să primească noi îndrumări pentru discuțiile viitoare. La trei pași în urma lui, ne simțeam mândri de fi reprezentați de Ion Moța, iar Căpitanul asculta cu multă muțumire înteroarea raportul făcut de primul lui soldat și sfetnic.

Montreaux. În același an i-a parte la congresul naționalist internațional de la Montreaux, ca de legat al Mișcării Legionare și ca cunoscut doctrinar și luptător naționalist. Titulescu pe atunci ministru de externe care se afla în același oraș pune la cale arestarea lui Ion Moța, prin autoritățile locale respective, înscenându-i-se că ar fi voit să-l împuște. Descoperindu-se înscenarea mebrii congresului intervin și Ion Moța este lăsat liber. Congresul înfierează atitudinea lui Titulescu, iar Ion Moța refuză să-i mai întindă mâna, fiindcă unui om incorect și indiferent ce poziție socială ar avea el nu înțelegea să-i mai dea vreo atenție. Propunerile lui la acest congres au fost bine primite și însușite de participanți. Rețin și acum figura lui plină de indignare, când ne relata despre comportarea nedemnă a lui Titulescu, comportare care a indignat pe toți membrii congresului și, în cele din urmă, chiar și pe autoritățile locale, când s'au văzut induse în eroare de a-l aresta pe Ion Moța.

În vara lui 1936 Ion Moța inițiază bătălia financiară în vederea cumpărării unei mașini pentru

Căpitan. În toate era Ion Moța un exemplu. Amănuntul nu-i scăpa nici odată. Pe cât era de priceput și vizionar în marile probleme, pe atât era de pedant în problemele de amănunt și de formă. Într'o discuție spunea: omul și mai cu seamă legionarul trebuie să fie corect în vorbă, faptă, gândire și trăire, apoi îngrijit fizicește și ca prezentare exterioară, căci aceste amănunte - toate la un loc - formează întregul și legionarul trebuie să fie un om întreg. Lipsind unul din aceste amănunte, întregul își pierde calitatea. În testamentul ce ne-a lăsat accentuează asupra importanței ce trebuie să se dea amănuntului și formei.

Libertatea. În același an mută ziarul "Libertatea" de la Orăștie la București. Voia să facă din aceasta foaie un organ de luptă, educație și informații, după stilul lui. Mai voia să aranjeze prin această coastă, într'un fel, starea materială a familiei lui dragi, care încă nu-i bănuia intențiile pentru care el pune la punct aceste probleme de amănunt.

În prima lui tinerețe -1923- traduce din franceză "Protocolurile Înțelepților Sionului". Începând lupta cu toate că era în permanență pe teren, în clipele de repaus Ion Moța își așternea pe hârtie gândurile și frământările sale lăuntrice: ca să răspundă la un atac, ca să lămurească o problemă du bicioasă, ca să fixeze un principiu de viață sau de luptă, ca să lovească pe cei ce trebuiau țintuiți cu peana, ca să deschidă noi și noi drumuri pentru viitoarele generații de luptători, cari își găseau rostul, de acum, în rândurile ostilor Căpitanului, a căror număr se îngroșeau mereu cu fiecare zi. Toate articolele sale -scrise între anii 1922-1936- sunt strânse în volumul "Cranii de Lemn" (Sibiu 1935), tipărit sub îngrijirea profesorului Nicolae Petrașcu.

Ion Moța a fost cel mai bun luptător și cel mai iscusit gânditor din statul major al Căpitanului. Cu sabia într'o mână și peana în alta, deschidea drumurile, câștiga bătăliile și înfrângea adver-

sarii. O idee încolțită în mintea lui înțeleaptă o realiza fiș cu peana fie cu spada, după cum dictau împrejurările. Și el a câștigat toate bătăliile inițiate sau cari i-au fost ordonate.

Nu este o întâmplare că-și strânge în volum articolele apărute în decursul luptelor trecute, deci că-și face ordine în materialul scripturistic, nici că aduce ziarul Libertatea la București, după cum nu este o întâmplare nici bătălia pentru cumpărarea mașinii Căpitanului, deci, că rezolvă un mic amănunt material față de șeful lui drag și respectat. Toate acestea au fost făcute conștient și în vederea participării la o nouă bătălie, care va fi să fie ultima și cea mai desăvârșită bătălie în care Ion Moța s'a realizat în toată plenitudinea trăirii sale spirituale.

După ce și-a pus la punct chestiunile private, Ion Moța s'a prezentat Căpitanului, raportează despre planul încolțit în mintea și sufletul lui și cere aprobarea de-a pleca și lupta în Spania... "Aprob una lună pentru lupta ta pe front..." îi spune Căpitanul. Dar dacă situația locală va reclama o prelungire?... putem sta mai mult?... întrebă Ion Moța. "Despre orice zi în plus mi se va cere aprobarea"... îi răspunde Căpitanul, după o clipă de gândire.

Doi vizionari, doi feți frumoși stau față în față, patru ochi se priveau în toată mereția lor, două inimi băteau în același ritm, ascultând glasurile și îndemmurile din istorie venite și numai de ei auzite.

Și a plecat apoi Ion Moța să-și desăvârșească opera pământească; a plecat ca să ia parte la lupta dintre două lumi, la lupta care se măsoară în peninsula Iberică, în lupta creștinilor contra necreștinilor, la lupta naționalismului contra comunismului, care-și încerca aci forța europeană. "Eu nu puteam sta nepăsător, când se trăgea cu pușca în față lui Hristos" scrie Ion Moța după câmpul de luptă. Și când spune "eu" vorbea în numele gărzilor de

fier, vorbea în numele neamului românesc, vorbea în numele Căpitanului.

După cum exemplul ne-a fost în toate comportările sale și de această dată ne dă și cel mai cutremurător exemplu, ca să ne arate cât de pregătiți trebuie să fim noi pentru lupta la care, nu peste mult, întreg neamul românesc și cu el întreaga lume creștină va fi chemată să ia parte.

Și a puttat Ion Moța cu demnitate și mândrie drapelul românesc cu care își încinsese trupul lui în care clocotea un vulcan; a plecat ca să revină, nu ca să mai vorbească ci ca să arate neamului său și lumii întregi de cum știe și de cum trebuie să moară un legionar din Garda Căpitanului; să ne dovedească prin trupul lui deacum rece până la ce jertfă trebuie să se ridice cel ce se consideră legionar.

Numai așa și nu altfel, putea să-și încheie viața pământească fiul Sarmiseghetuzei, Bobâlnei, Hune-
doarei, fiul Orăștiei. Pe câmpul de luptă i-a fost hărăzit lui Ion Moța să moară, căci a lupta i-a fost întreaga viață, care abia atinsese vârsta de 35 ani.

Cu drept cuvânt ne putea scrie din drumul lui spre moarte că nu este important ca să trăiești un nu știu ce număr de ani, ci important este cum îi trăiești. Scriindu-ne această cugetare, el a înțeles să ne-o și dovedească și ne-a dovedit-o din plin, căci gândul lui era egal cu vorba, iar gândul și vorba erau totdeauna egale cu faptele sale.

Destinul din nou i-a hărăzit ca în moarte să fie însoțit de un frate mai tânăr, dar de un camarad așa cum înțelegea el pe legionar și Dumnezeu i-a dat pe:

Vasile Marin

Cu siguranță că Ion Moța a fost fericit să-l aibă pe Vasile Marin ca însoțitor și în viața de dincolo alături - după cum mereu împreună au fost din clipa pornirii spre locul desăvârșirii lor. Tânăr în Mișcare, Vasile Marin întruchipa toate apti-

tudinile unui perfect legionar. Advocat și ziarist, fusese un timp șeful de cabinet al lui Iuliu Maniu. Procesul Gărzii de Fier din 1934 i-a dat de gândit lui, lui Puiu Gărcineanu și altor tineri, cari aflaseră în Legiune mediul corespunzător sufletelor lor curate.

L-am întâlnit în tabăra Carmen-Sylva, în vara anului 1935. Ucenicul venise la școala omului nou, la școala celui mai desăvârșit dascăl; venise să asculte culte vrerile Căpitanului.

Și le-a înțeles și pătruns atât de adânc ca atunci când, în anul următor, îi parvenise știrea încă nemărturisită public - despre proiectul de plecare a lui Ion Moța, a mers la Căpitan să ceară, ca să-i îngăduie să plece și el cu Moța.

Întâia dată nu i-a fost aprobată cererea. El revine și stăruie din nou. Văzându-i ardoarea cu care cere să i se admită această puțină jertfă, pe care el înțelegea să o facă pentru Legiune, Căpitanul îi îngăduie plecarea.

Numai cine l-a văzut își poate da seama de satisfacția sufletească pe care o simțea Vasile Marin, după ce i se aprobase plecarea. Era ca iluminat de o puternică trăire lăuntrică, că l-a ales și l-a învrednicit Căpitanul cu o misiune atât de măreață:

- de a lupta alături de Ion Moța

- de a lupta pentru biruința Crucii.

Și s'a achitat de această însărcinare alături de camaradul său mai mare, care era pentru el un simbol.

Simbol ne sunt de-acum amândoi.

Simbol va rămâne pentru noi deapaururi localitatea Majadahonda pe a cărei câmp de luptă MOTA-MARIN mor îmbrățișați într'o zi de Miercuri, 13 Ianuarie 1937 între ceasurile 4-6.

Sunt ceasurile în cari răstignit pe Cruce își da duhul Fiul Omului.

Ianuarie 1952

13. Februarie 1937

C U P R I N S U L

	<u>Pag</u>
1. Jurământul legionarilor Moța - Marin. . .	1
2. V.P.Gărcineanu. : Răscumpărarea... . .	3
3. A. Vântu. . . . : Ion I.Moța -schită bi- ograpică-	7
4. M.Polihroniade. : Vasile Marin-biografie	49
5. V.Christescu. . : Jertfa lui Ion Moța și Vasile Marin în lumina istoriei	63
6. S.Mehedinți . . : Urmașii lui Eminescu .	67
7. Pr.N.S.G.Edineți: Eroii ai Crucii, muce- nici ai Neamului . . .	79
8. C.Georgescu . . : Rânduri pentru martiri	85
9. Radu Mironovici : Ion Moța	91
10. Dr.V.Trifu. . . : Ionel Moța nu a murit.	95
11. N.Petrașcu. . . : Ion Moța, ctitor legi- onar	101
12. Dr.I.Fleșeriu . : Un simbol.	123

№ 147

Mormânt de sfânt - Neam mesianic

Studentimea creștină aduce mărturisirea neamului românesc.

Ion Moța a luptat și s-a jertfit pentru mișcarea studentească, pentru neamul românesc.

Viața lui Ion Moța este drumul mișcării studentești.

Drum de ruptură și dăruire. Drum de chin și suferință. Drum cu lacrimi și sânge.

Gândul lui Ion Moța este dogma mișcării studentești.

Doctrină trăită. Dogmă stropită cu sânge. Religie națională.

Numele lui Ion Moța este stindardul mișcării studentești.

Stindard de luptă viforoasă. Stindard cu care de acum ne aruncăm la atac. Stindard de arhanghelizare.

Jertfa lui Ion Moța este biruința mișcării studentești, este biruința neamului românesc.

Rostul final al unui neam în lume nu este fericirea, nici măcar viața, ci este învierea în credința lui Dumnezeu.

Aceasta este suprema biruință. Biruință în eternitate.

Nu orice neam biruie.

Înviearea cere mântuire. Mântuirea cere jertfă, jertfă multă.

Pentru mântuirea omenirii și înviere întru Dumnezeu, Iisus Hristos, a pățimit și s-a răstignit.

Neamurile viețuiesc după această lege de esență dumnezeiască.

Din momentul în care dă jertfă și pășește spre mântuire, un neam începe să-și trăiască adevărata istorie.

Din momentul în care Dumnezeu mântuiește un neam și-i dă învierea, acesta devine purtătorul cuvântului dumnezeiesc pe pământ și istoria sa este mesianism.

Neamul românesc a trăit o viață de sub istorie, o viață de zvârcoliri spre mântuire.

De veacuri își caută mântuirea.

Neamul românesc a dat jertfă lui Dumnezeu, însă nu dăduse suficientă jertfă, mai ales jertfă voluntară.

De aceea n-a biruit încă.

Ajuns în al 11-lea ceas la margine de prăpastie, numai o mare jertfă mai putea să-l salveze, să-i aducă mântuirea.

Această mare jertfă a dat-o cel mai curat, cel mai credincios fiu al neamului, a dat-o legionarul Ion Moța.

Și-a dat voluntar viața jertfă pentru Dumnezeu.

“Mor, Corneliu, cu tot elanul și cu toată fericirea pentru Hristos”.

Ion Moța este sfântul neamului românesc.

Da, Ion Moța a depășit limitele eroismului, a depășit pământescul.

Da, Ion Moța este un sfânt.

Vasile Marin l-a înțeles, l-a urmat și a murit pe linia lui.

Înfrățitele lor morminte însemnează:

Neam românesc trezit, descătușat, evadat, liber pe voința lui, stăpân pe dreptatea lui.

Neam românesc renăscut, neam demn, eroic, temut, prețuit, neam tare smuls de sub pământ și aruncat la cer.

Neam românesc țâșnind vulcanic în istoria universală, neam spintecând lung granitul vremurilor, neam biruitor între marile neamuri.

Jertfa lui Ion Moța și Vasile Marin are virtute mântuitoare, a cucerit mântuirea neamului românesc.

Dumnezeu îi va aduce învierea, învierea legionară.

Neam românesc nemuritor.

Neam românesc purtător al cuvântului dumnezeiesc pe pământ.

Neam românesc mesianic.

Șerban Milcoveanu

Președintele Uniunii Naționale

a Studenților Creștini Români

(editorialul revistei “Cuvântul studentesc”

din ian.-feb. 1937)

★★★

“Un ideal inaccesibil, ne oferă, totuși, ceva esențial: și anume drumul spre el.”

Octavian Paler, “Idealismul azi”, “România Liberă”

- 1 februarie 1995

Dr. Șerban Milcoveanu

Corneliu Z. Codreanu
altceva decât
Horia Sima

vol II

Cu anexe:

Drumul spre Adevărul Legionar

Nu trădare, ci paranoia.

Unde e câmpul de bătălie?

Cum se naște un partid politic?

Prostia și inteligența în Politică.

Micii lupi feroci.

Căminul cultural Moța-Marin de la Madrid

Oprți minciuna să devină adevăr

Soarele răsare de la Iași

Viitorul: nu se așteaptă, ci se construiește

Biblioteca „Învierea” nr. 7 - 1996

Editat fără scop lucrativ de „Asociația foștilor președinți ai studențimii” și de „Liga pentru apărarea Adevărului istoric”